

รายงานการวิจัย

เรื่อง

ความรู้ ความเข้าใจและทัศนคติของนิสิต

เกี่ยวกับ

ลัทธิประชาธิปไตยและคอมมิวนิสต์

ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประสานมิตร

2521

320.5072
จ542ร

320.5072
จ 5425

18 ค.ย. 2528

รายงานการวิจัย
เรื่อง
ความรู้ ความเข้าใจและทัศนคติของนิสิต
เกี่ยวกับ
ลัทธิประชาธิปไตยและคอมมิวนิสต์
โดย
ผู้ช่วยศาสตราจารย์จิร มีสุข
ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร
2521

158022

ข้าพเจ้าได้ศึกษาการวิจัยเรื่องความรู้และความเข้าใจของนิสิต ในลัทธิ
ประชาธิปไตยและลัทธิคอมมิวนิสต์ ก็เนื่องมาจากสาเหตุ 3 ประการดังต่อไปนี้

1. ประมาณ พ.ศ. 2512 สมาคมบริการนัศึกษานานาชาติ (WUS) ได้จัด
สัมมนาระหว่างนิสิตนักศึกษา และอาจารย์ที่ปรึกษา ของสถาบันอุดมศึกษาทุกแห่งและผู้สนใจ
มีคำถามของนิสิตในเวลานั้น คือ ทำไมจึงห้ามสอนการเมืองในสถาบันอุดมศึกษา แม้แต่ชื่อ
ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์และการเมือง ก็ยังถูกตัดคำว่า การเมือง ออกไป ทางสมาคม
จะเสนอรัฐบาลให้เปิดสอนวิชาการเมืองในสถาบันอุดมศึกษาไม่ได้หรือ เพราะนิสิตอยาก
ทราบว่าวิชานี้เป็นอย่างไร จึงห้ามสอนในสถาบันอุดมศึกษา ทางกรรมการของสมาคมก็
รับว่าจะนำผลการสัมมนาเสนอไปยังฝ่ายบริหาร และทางสมาคมก็ได้นำผลสรุปของการ
สัมมนาครั้งนี้เสนอไปยังสำนักนายกรัฐมนตรี ทางฝ่ายบริหารก็ได้ดำเนินการแต่ประการใด
เวลาก่อนมาเป็นปี ๆ การเรียนการสอนวิชาการเมืองก็ไม่เกิดขึ้น จนนิสิตตื่นตัวในเรื่อง
การเมืองอย่างเต็มที่ เมื่อวันที่ 14 ตุลาคม 2516

2. เมื่อนิสิตตื่นตัวเล่นการเมืองแล้ว ก็ได้ยินได้ฟังเสมอว่า นิสิตมักไปใน
ลัทธิคอมมิวนิสต์กันเป็นส่วนใหญ่ทั้ง ๆ ที่ผู้กล่าวหาที่ไม่มีสถิติข้อมูลที่แน่นอน เพียงแต่ดูด้วย
สายตา ฟังด้วยหูเท่านั้นเอง ข้าพเจ้าจึงไม่เห็นพ้องด้วยกับผู้กล่าวหาว่า ถ้าผู้คิดค้านก็
ถูกกล่าวหาอีกคนหนึ่งว่าสนับสนุนนิสิต ข้าพเจ้าจึงคิดว่า ควรจะหาข้อมูลข้อเท็จจริงมาพูดกัน
ดีกว่า เพื่อให้ภาพพจน์ของนิสิตเป็นไปอย่างถูกต้อง และถ้านิสิตไม่ได้มีความคิดเป็นฝ่าย
ตรงกันข้ามกับการปกครองของไทย ก็จะได้สละกันคำครหาโดยไม่มีข้อมูลเป็นบันทึกฐานัน
เสีย ถ้านิสิตเป็นผู้มักไปในลัทธิตรงกันข้ามกับการปกครองของไทยจริง ก็จะได้หาทางป้องกัน
แก้ไขให้ถูกต้องต่อไป

3. ตั้งแต่ 14 ตุลาคม 2516 จนถึงปัจจุบัน นิสิตถูกปล่อยปละละเลยให้
เรียนรู้อะไรก็เรียนรู้อย่างไรโดยไม่เป็นการถูกต้องนัก เพราะการเรียนรู้อะไรก็เรียนรู้อย่างไร
บางครั้งผู้บริหารเข้มงวดกวดขันสักก็กันทั้งทางลับและเปิดเผย บางครั้งก็ปล่อยให้มีอิสระ
อย่างเต็มที่จนเรียกได้ว่าตกขอบ และจะเห็นได้ว่านิสิตไม่ได้มีความรู้ทางการเมืองตามหลัก
วิชาการจริง ๆ เลย

ในฐานะที่ข้าพเจ้าเป็นอาจารย์อยู่ในภาควิชารัฐศาสตร์ ได้สอนและร่วม
กิจกรรมกับนิสิตเสมอมา จึงคิดว่าทางภาควิชารัฐศาสตร์ควรจะได้ดำเนินการวิจัยเพื่อให้
รู้ข้อเท็จจริง ด้วยการหาข้อมูลอ้างอิง ซึ่งจะเป็นประโยชน์กับชาติเป็นอย่างมากในการ
จะดำเนินการแก้ไข ให้ความรู้แก่นิสิตให้ถูกต้อง โดยเฉพาะนิสิตที่มีอาชีพจะออกไปอบรม

สิ่งสอนกุลบุตรกุลธิดา ควรจะได้รับความสนใจเป็นพิเศษ จึงได้ปรึกษากับอาจารย์พลศักดิ์
จิรไกรศิริ ว่าควรจะวิจัยนิสิตของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒก่อน แล้วจึงค่อยวิจัยนิสิต
ของมหาวิทยาลัยอื่น เนื่องด้วยนิสิตของเราจะต้องออกไปเป็นอาจารย์ใกล้ชิดเขาวงวนมาก
ทั้งยังถูกกล่าวหาว่ามากกว่านิสิตแห่งอื่น แต่การวิจัยนี้จะทำคนเดียวไม่สำเร็จ เว้นแต่จะได้
รับความร่วมมือช่วยเหลือจากคณาจารย์และนิสิตด้วย จึงจะได้อะไรที่ถูกต้องออกมา

ถ้าการวิจัยสำเร็จออกมาแล้วเราจึงจะพูดได้ว่า ความรู้ความเข้าใจของนิสิต
ในเรื่องการเมืองเป็นอย่างไร ข้าพเจ้าและผู้ร่วมงานวิจัยได้มาคิดว่าควรจะวิจัยเรื่องใดก็
ก็ได้เค้าโครงเรื่องว่าควรจะวิจัยเรื่อง "ความรู้ความเข้าใจและทัศนคติของนิสิต เกี่ยวกับ
ลัทธิประชาธิปไตยและคอมมิวนิสต์" จึงได้ดำเนินงานเขียนเค้าโครงเรื่องขึ้น พอถึงขณะนั้น
มีการให้ทุนผู้วิจัย ข้าพเจ้าจึงได้เสนอโครงเรื่องวิจัยนี้ต่อมหาวิทยาลัยแต่ไม่ได้รับทุนสนับสนุน

เมื่อข้าพเจ้าตั้งใจจะทำงานวิจัยนี้แล้ว จึงได้บอกผู้ร่วมงานว่าจะดำเนินงาน
ต่อไปแม้จะไม่ได้รับทุนวิจัย โชคยังเป็นของข้าพเจ้าอยู่บ้างที่จะได้รับทุนช่วยเหลือ เมื่อ
ข้าพเจ้าปรารภเรื่องวิจัยกับเพื่อน ๆ จึงได้รับคำแนะนำให้ไปขอรับทุนจากสำนักงานสารนิเทศ
ซึ่งเป็นสถาบันระดับชาติ ขณะรอการพิจารณาอนุมัติอยู่ ข้าพเจ้าได้มีโอกาสดพบท่านรัฐมนตรี
ว่าการทบวง จึงเรียนท่านถึงเรื่องงานวิจัยของข้าพเจ้า ท่านบอกว่างานวิจัยนี้มีใช้
เป็นงานระดับมหาวิทยาลัย แต่เป็นงานระดับชาติ ให้นำเค้าโครงเรื่องวิจัยไปให้ท่าน ข้าพเจ้า
ก็นำเค้าโครงเรื่องวิจัยไปให้ท่านในวันรุ่งขึ้น ท่านจึงติดต่อยังสถาบันแห่งหนึ่งขอทุนวิจัยให้
แต่ข้าพเจ้าได้รับแจ้งจากสำนักงานสารนิเทศว่า ได้อนุมัติเงินให้ทุนแล้ว ข้าพเจ้าจึงเรียน
ท่านรัฐมนตรีว่าได้รับทุนแล้ว ท่านก็ยินดีด้วย

ผลการวิจัยได้สำเร็จจุลวงไปด้วยดีตลอดมาก็เพราะได้รับการสนับสนุนจาก
ท่านรัฐมนตรีว่าการทบวงมหาวิทยาลัย สำนักงานสารนิเทศที่ให้ทุนวิจัย คณาจารย์และนิสิต
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ทั้ง 8 วิทยาเขต ข้าพเจ้าจึงขอขอบพระคุณไว้ ณ
ที่นี้ด้วย

ผ.ศ. จีรี มีสุข

คำนำ

บทที่

1	บทนำ	1
	สภาพของปัญหา ✓	1
	วัตถุประสงค์ของการศึกษา ✓	4
	ขอบเขตของการวิจัย ✓	5
	สมมติฐานในการวิจัย ✓	7
	แนวความคิดในการวิจัย ✓	9
	ประโยชน์ของการวิจัย ✓	13
2	ระเบียบวิธีในการวิจัย ✓	14
	วิธีการรวบรวมข้อมูล ✓	14
	วิธีวิเคราะห์ข้อมูล ✓	18
	การสร้างแบบสอบถาม	19
	การทดสอบแบบสอบถาม	46
	การหาค่าความเชื่อมั่นในแบบสอบถามตอนที่ 1	46
	การหาค่าความเชื่อมั่นภายในในแบบสอบถามตอนที่ 2	56
3	ประชากรไทยและคอมมิวนิสต์	59
	ประชากรไทย ✓	59
	ความหมายของประชากรไทย ✓	60
	อุดมการณ์ของประชากรไทย ✓	62
	วิธีการปกครองแบบประชากรไทย ✓	63
	วิถีชีวิตแบบประชากรไทย ✓	64
	คอมมิวนิสต์	66
	ความหมายของคอมมิวนิสต์	66
	คอมมิวนิสต์ในทฤษฎีของมาร์กซ์	67

คอมมิวนิสต์ในทรรณะของเลนิน	69
คอมมิวนิสต์ในทรรณะของสตาลิน	74
คอมมิวนิสต์ในทรรณะของเหมา	77
สรุป	79
4 ความรู้และความเข้าใจของนิสิตในประชาธิปไตยและคอมมิวนิสต์	81
ระดับของการมีความรู้และความเข้าใจในลัทธิการเมืองของนิสิต	81
ระดับของการมีความรู้และความเข้าใจในประชาธิปไตย	81
ระดับของการมีความรู้และความเข้าใจในคอมมิวนิสต์	83
ระดับการศึกษากับการมีความรู้และความเข้าใจในลัทธิการเมือง ของนิสิต	84
ระดับการศึกษากับการมีความรู้และความเข้าใจในประชาธิปไตย	84
ระดับการศึกษากับการมีความรู้และความเข้าใจในคอมมิวนิสต์	86
ภาคกับการมีความรู้และความเข้าใจในลัทธิการเมืองของนิสิต	88
ภาคกับการมีความรู้และความเข้าใจในประชาธิปไตย	88
ภาคกับการมีความรู้และความเข้าใจในคอมมิวนิสต์	90
สาขาวิชากับการมีความรู้และความเข้าใจในลัทธิการเมืองของนิสิต	92
สาขาวิชากับการมีความรู้และความเข้าใจในประชาธิปไตย	93
สาขาวิชากับการมีความรู้และความเข้าใจในคอมมิวนิสต์	94
สรุป	97
5 ทศนคติของนิสิตที่มีต่อลัทธิประชาธิปไตยและคอมมิวนิสต์	100
ทศนคติของนิสิตที่มีต่อลัทธิประชาธิปไตย	100
ทศนคติของนิสิตที่มีต่อลัทธิคอมมิวนิสต์	103
สรุป	107
6 สรุปผลการวิจัยและการเสนอแนะ	109
สรุปผลของการวิจัย	111
ข้อเสนอแนะ	113
ภาคผนวก	116

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1 ชื่อและที่ตั้งของวิทยาเขตทั้ง 8 แห่ง	5
2 จำนวนนิสิตทุกชั้นปี ทุกคณะและทุกวิทยาเขต	6
3 แผนการปฏิบัติงานวิจัย	15
4 การสุ่มตัวอย่างนิสิตในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	16
5 การทดสอบค่าของความเชื่อมั่นโดยสูตรของKuder-Richardson	48
6 คะแนนของแต่ละบุคคลในทัศนคติที่มีต่อประชาธิปไตยและคอมมิวนิสต์	55
7 ตัวอย่างของการหาค่าความเชื่อมั่นในแต่ละข้อของตารางที่ 6	57
8 ความรู้เกี่ยวกับประชาธิปไตยของนิสิต	82
9 ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาธิปไตยของนิสิต	82
10 ความรู้เกี่ยวกับคอมมิวนิสต์ของนิสิต	83
11 ความเข้าใจเกี่ยวกับคอมมิวนิสต์ของนิสิต	83
12 ระดับการศึกษากับการมีความรู้ในประชาธิปไตยของนิสิต	85
13 ระดับการศึกษากับการมีความเข้าใจในประชาธิปไตยของนิสิต	86
14 ระดับการศึกษากับการมีความรู้ในคอมมิวนิสต์ของนิสิต	87
15 ระดับการศึกษากับการมีความเข้าใจในคอมมิวนิสต์ของนิสิต	87
16 ภาวกับการมีความรู้ในประชาธิปไตยของนิสิต	89
17 ภาวกับการมีความเข้าใจในประชาธิปไตยของนิสิต	89
18 ภาวกับการมีความรู้ในคอมมิวนิสต์ของนิสิต	91
19 ภาวกับการมีความเข้าใจในคอมมิวนิสต์ของนิสิต	91
20 สาขาวิชากับการมีความรู้ในประชาธิปไตยของนิสิต	93
21 สาขาวิชากับการมีความเข้าใจในประชาธิปไตยของนิสิต	93
22 สาขาวิชากับการมีความรู้ในคอมมิวนิสต์ของนิสิต	95
23 สาขาวิชากับการมีความเข้าใจในคอมมิวนิสต์ของนิสิต	95
24 ทัศนคติของนิสิตที่มีต่อลัทธิประชาธิปไตย	101
25 คำถามเกี่ยวกับการมีทัศนคติต่อลัทธิประชาธิปไตยของนิสิต	101
26 ทัศนคติของนิสิตที่มีต่อลัทธิคอมมิวนิสต์	104
27 คำถามเกี่ยวกับการมีทัศนคติต่อลัทธิคอมมิวนิสต์ของนิสิต	104

บทนำ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานกฤษฎมนตรี ได้ร่วมกับ International Council for Educational Development ทำการวิจัยเรื่อง "ระบบอุดมศึกษาของประเทศไทย" แล้วพบว่า มหาวิทยาลัยมีประสิทธิภาพในการผลิตบัณฑิตค่อนข้างต่ำ ทั้งนี้ การสนองตอบของระบบอุดมศึกษาต่อสภาพสังคม ในด้านการผลิตบัณฑิตจึงต่ำกว่าเป้าหมายถึงร้อยละ 9-18¹ จากผลการวิจัยนี้แสดงให้เห็นว่าระบบอุดมศึกษาของประเทศไทยโดยส่วนรวมยังมีข้อบกพร่องมาก เมื่อมาพิจารณาปัญหาของแต่ละมหาวิทยาลัย ก็อาจจะพบข้อบกพร่องในด้านการผลิตบัณฑิต เพราะจากการรวบรวมผลการวิจัยของ พลศักดิ์ จิรไกรศิริ พอจะสรุปได้ว่านักศึกษาชั้นเรียนสูงขึ้นก็ยิ่งนิยมในระบบการปกครองแบบเผด็จการมากขึ้น และในทางตรงกันข้ามก็ยิ่งนิยมการปกครองแบบประชาธิปไตยน้อยลง² ด้วยเหตุนี้มหาวิทยาลัยของรัฐในระยะ 10 ปีที่ผ่านมา จึงไม่สามารถผลิตบัณฑิตให้มีน้ำใจแบบประชาธิปไตย เพื่อไปรับใช้สังคมและประเทศชาติได้อย่างแท้จริง ตรงกันข้ามกลับผลิตบัณฑิตที่มีจิตใจโอนเอียงไปทางเผด็จการ ซึ่งเป็นสิ่งที่ไม่พึงประสงค์ของชาติไทย

สภาพของปัญหา

โดยหลักการแล้ว มหาวิทยาลัยของรัฐจะต้องมีปรัชญาการศึกษาสอดคล้องกับนโยบายแห่งรัฐ เพื่อให้การผลิตบัณฑิตในสาขาวิชาการต่าง ๆ เป็นไปตามอุดมการณ์ที่วางไว้ มิใช่เป็นไปในทางตรงกันข้าม แต่นับจากปี พ.ศ. 2516 เป็นต้นมา กระแสทางแห่งการเมืองไทยมีความรุนแรงมาก และได้ขยายอิทธิพลเข้าไปในมหาวิทยาลัยทุกแห่งของประเทศ ยิ่งความตื่นตัวในการรณรงค์ทางการเมือง

1 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, "ระบบอุดมศึกษาในประเทศไทย", จุลสารการศึกษา, 1 (ธันวาคม, 2520), 2 - 3.

2 พลศักดิ์ จิรไกรศิริ, "วัฒนธรรมทางการเมืองของไทย : รายงานการวิจัยในอดีต," วารสารธรรมศาสตร์, 7 (มกราคม-มีนาคม, 2521), 31-51.

ให้เกิดขึ้นแก่นิสิตเป็นอย่างมาก สุกที่ทางมหาวิทยาลัยจะยับยั้งกระแสแห่งความคิด
ที่กระหน่ำมาอย่างหนักหน่วงได้ จึงก่อให้เกิดเหตุการณ์ทางการเมืองในมหาวิทยาลัย
ต่าง ๆ อย่างเป็นระยะ

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒก็ได้รับการละเว้น โดยเฉพาะที่วิทยาเขต
ประสานมิตร นิสิตของสถาบันแห่งนี้ได้รวมมรณงค์ทางการเมืองตั้งแต่ปี พ.ศ. 2516
โดยเข้าร่วมในเหตุการณ์วันมหาวิปโยค และการประท้วงอธิการบดีมหาวิทยาลัย
รามคำแหง คร. ศักดิ์ ผาสุขนิรันดร์ ปิณฑมภ์ได้เข้าร่วมในเหตุการณ์ประท้วง
นายกรัฐมนตรีของญี่ปุ่น คือนายทานากะ ที่โรงแรมเอราวัณ และเข้าร่วมต่อสู้
คัดค้านในกรณีครูโรงเรียนราษฎร์ถูกไล่อพยพที่หน้าคุรุสภา กระทรวงศึกษาธิการ ใน
ต้นปี พ.ศ. 2518 นิสิตได้เข้าร่วมกรณีไทยการ์ด ที่หน้าตึกหนึ่งในบริเวณมหาวิทยาลัย
และโค่นยุคนเรียนประท้วงรัฐบาลคึกฤทธิ์ ปราโมช กรณีผู้นำชาวนาถูกฆ่าตายโดย
จับตัวคนร้ายไม่ได้ รวมทั้งเข้าร่วมการประท้วงขับไล่ฐานทัพและกรณีเรือมาयाเกษ
ที่หน้าสถานทูตอเมริกา ในปลายปีนี้เองที่นิสิตได้ลงประชามติไม่ไว้วางใจคณะกรรมการ
การบริหารองค์การนิสิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ที่มาจากพรรค
พลัง

ตอนต้นปี พ.ศ. 2519 นิสิตของสถาบันนี้ก็เข้าร่วมชุมนุมขับไล่
พระภิกษุถนอม และได้ถูกลามเป็น กรณี 6 ตุลาคม ที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ตั้ง
แต่รัฐบาลธานินทร์ กรัยวิเชียร ได้เข้ามาปกครองบ้านเมือง พลังของนิสิตก็ได้
ถูกกดคั่นให้สงบนิ่งอยู่ชั่วคราว เพราะในต้นปี พ.ศ. 2521 นิสิตแห่งนี้ก็ได้เข้า
รวมประท้วงกรณีปัญหาครูประชาบาลที่ไม่ได้รับความเป็นธรรมจากกระทรวงมหาดไทย
ติดตามด้วยการรวมตัวของนิสิตในภาควิชาศิลปะ-ปรัชญา เพื่อขับไล่อาจารย์ 5 ท่าน
ในภาควิชา³

³ โปรดดูรายละเอียดได้จากหนังสือพิมพ์สยามรัฐ, ปีที่ 29 ฉบับที่ 9654, 9655,
9656, 9659 วันที่ 3, 4, 5, 8 กันยายน 2521.

การที่นิสิตในมหาวิทยาลัยแห่งนี้ ได้เข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองใน เหตุการณ์สำคัญ ๆ ที่ผ่านมามาก 5 ปีนั้น เราจึงไม่อาจปฏิเสธได้ว่า นิสิตเหล่านี้ ไม่มีความรู้และความเข้าใจทางการเมืองอยู่บางพอสมควร แต่ที่เรายังไม่รู้ก็คือ นิสิตจะมีความรู้และความเข้าใจในระบบการเมืองแบบประชาธิปไตยและแบบคอมมิวนิสต์มากน้อยกว่ากันเท่านั้น เนื่องจากเรามีความหวาดหวั่นกันว่านิสิตจะนิยมชมชอบในลัทธิคอมมิวนิสต์มากกว่าลัทธิประชาธิปไตย ทั้งที่ยังไม่เคยมีการสำรวจวิจัยกันมาก่อนเลย การเดาสุ่มจึงน่าจะเป็นภัยแก่นิสิตที่ไม่รู้เห็นอยู่ได้ไ้ เพราะ ความไม่รู้แจ้งเห็นจริง จะก่อให้เกิดความเสียหายแก่การปกครองในอนาคต

นอกจากนี้มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพิ่งจะมีภาควิชารัฐศาสตร์ ในคณะสังคมศาสตร์ เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงฐานะจากวิทยาลัยวิชาการศึกษา ในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ มาเป็นมหาวิทยาลัยในสังกัดทบวงมหาวิทยาลัยของรัฐ⁴ การศึกษาทางด้านรัฐศาสตร์ โดยเฉพาะลัทธิการเมือง จึงอาจกล่าวได้ว่าเพิ่ง เริ่มต้น แม้ว่าจะได้มีการสอนวิชาพื้นฐานทางรัฐศาสตร์อื่น ๆ มาบ้างแล้วก็ตาม แต่ ก็มิได้แน่นอะไรมากนัก คงจะเห็นได้จากประมวลการสอนรายวิชาต่าง ๆ ของ คณะวิชามนุษยธรรมศึกษาและสังคมศาสตร์ พ.ศ. 2507 ซึ่งเพียงได้สอดแทรก วิชาการเมืองโลกเบื้องต้น (Introduction to World Politics) และ วิชาการเมืองและการปกครองไทย (Thai Government and Politics) ใน แผนการศึกษาสังคมวิทยาและเศรษฐศาสตร์⁵ การสอนวิชารัฐศาสตร์เพิ่งจะมาเริ่ม จริงจังเมื่อมีการใช้หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต และหลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต พ.ศ. 2519 ⁶ หลักสูตรนี้ได้มีการแก้ไขปรับปรุงในบางวิชาในปีถัดมา

⁴ โปรดอ่านประวัติของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้จาก พลศักดิ์ จิรไกรศิริ, "ประวัติมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ", อุดมศึกษา, 3 (มิถุนายน, 2521), 12-4.

⁵ อานรายละเอียดในเนื้อหาวิชาทั้งสองนี้ได้จาก วิทยาลัยวิชาการศึกษา(ประสานมิตร ปทุมวัน บางแสน) ประมวลการสอนรายวิชาต่าง ๆ ของคณะวิชามนุษยธรรม ศึกษาและสังคมศาสตร์ พ.ศ. 2507 (พระนคร: โรงพิมพ์สงเสริมอาชีพ, 2507), หน้า 175-75.

⁶ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, หลักสูตรการศึกษามัธยมศึกษา พ.ศ. 2520 (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์สวนทองถิ่น, 2519), หน้า 168-72.

แต่วิชาในหมวดรัฐศาสตร์ก็เป็นวิชาเลือกเสรี เพราะไม่มีวิชาเอกและโททางรัฐศาสตร์ หลักสูตรในมหาวิทยาลัยแห่งนี้ จากหลักฐานทั้งหมดที่กล่าวมานี้สามารถจะยืนยันได้ว่า ภาควิชารัฐศาสตร์ไม่สามารถให้ความรู้และความเข้าใจแก่นิสิตในเรื่องลัทธิการเมืองอย่างเต็มเม็ดเต็มหน่วยได้ เพราะทบวงมหาวิทยาลัยของรัฐได้สั่งให้มหาวิทยาลัยบังคับสอนเพียงวิชาการเมืองเบื้องต้น ซึ่งไม่สามารถทำให้นิสิตเข้าใจได้ลึกซึ้ง นิสิตส่วนใหญ่จึงต้องทำการศึกษาค้นคว้าหาความรู้ทางการเมืองกันเอาเองแบบตามมีตามเกิด

ปัญหาที่ติดตามมาก็คือ เราไม่เคยมีความมั่นใจเลยว่า นิสิตของเราจะมีความรู้ ความเข้าใจและทัศนคติที่มีต่อลัทธิประชาธิปไตยและคอมมิวนิสต์เป็นอย่างไร และทำให้ไม่สามารถอธิบายพฤติกรรมทางการเมืองของนิสิตที่แสดงออกมาเป็นครั้งคราวได้อย่างจะแจ้งเลย เพราะเราไม่เคยมีข้อมูลใด ๆ ทั้งสิ้นอยู่ในมือ นอกจากการสังเกตการณ์อย่างฉาบฉวยและไม่เป็นแบบวิทยาศาสตร์เท่านั้นที่เราพออาศัยได้ในขณะนี้

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาเปรียบเทียบการมีความรู้และความเข้าใจในลัทธิประชาธิปไตยและคอมมิวนิสต์ของนิสิต ในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒว่า จะมีความแตกต่างกันมากน้อยเพียงใด ทั้งในด้านจำนวนความรู้และความเข้าใจ และจำนวนนิสิตที่มีความรู้และความเข้าใจในลัทธิทั้งสอง โดยจะทำการเปรียบเทียบนิสิตในแต่ละภาค ในแต่ละคณะ และในแต่ละชั้นปีว่าจะมีลักษณะแตกต่างกันมากน้อยเพียงใด และต้องการศึกษาถึงทัศนคติของนิสิตที่มีต่อลัทธิทั้งสองนี้ควยว่าเป็นอย่างไรบ้าง

⁷ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, หลักสูตรการศึกษามัธยมศึกษา พ.ศ. 2520 (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น, 2520), หน้า 143-47.

ขอบเขตของการวิจัย

ในการวิจัยเรื่องนี้ จุดหนักอยู่ที่การศึกษาดังความรู้ ความเข้าใจ และทัศนคติของนิสิตในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่มีต่อลัทธิประชาธิปไตยและลัทธิคอมมิวนิสต์ ดังนั้นขอบเขตของการวิจัยในค่านอกมการทางการเมือง จึงมุ่งศึกษาวิจัยในเรื่อง 3 เรื่อง คือ ความรู้ ความเข้าใจ และทัศนคติ เกี่ยวกับลัทธิการเมือง โดยเฉพาะระบบการเมืองแบบประชาธิปไตยและแบบคอมมิวนิสต์ ส่วนนิสิตในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ หมายถึงนิสิตทั้ง 8 วิทยาเขต ที่สังกัดมหาวิทยาลัยแห่งนี้ ดังมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตารางที่ 1

ชื่อและที่ตั้งของวิทยาเขตทั้ง 8

ลำดับ	ภาค	ชื่อวิทยาเขต	ที่ตั้งของวิทยาเขต
1	กลาง	ประสานมิตร	ถนนสุขุมวิท 23 เขตพระโขนง กรุงเทพมหานคร
2	กลาง	ปทุมวัน	ถนนอังรีดูนังต์ เขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร
3	กลาง	บางเขน	ถนนแจ้งวัฒนะ เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร
4	กลาง	พลศึกษา	ถนนพระราม 1 เขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร
5	ตะวันออก	บางแสน	ตำบลแสนสุข อำเภอเมืองชลบุรี
6	เหนือ	พิษณุโลก*	ตำบลในเมือง อำเภอเมืองพิษณุโลก
7	อีสาน	มหาสารคาม	อำเภอเมืองมหาสารคาม
8	ใต้	สงขลา	อำเภอเมืองสงขลา

* พิษณุโลก เป็นจังหวัดที่อยู่ในภาคกลาง แต่ในการวิจัยนี้ ได้ใช้พิษณุโลกเป็นตัวแทนของจังหวัดภาคเหนือ

นิสิตที่ใช้ในการวิจัยนี้ นอกจากจะเป็นนิสิตใน 8 วิทยาเขตแล้ว ยังเป็นนิสิตที่ศึกษาอยู่ในทุกคณะ ซึ่งเป็นนิสิตจากทุกชั้นปี ทั้งเพศชายและหญิง เฉพาะนิสิตที่เรียนภาคปกติ โดยได้สุ่มตัวอย่างขึ้นมาทำการวิจัยเพียงร้อยละ 10 จากจำนวนนิสิตทั้งหมด ดังมีรายละเอียดในตารางที่ 2

ตารางที่ 2

จำนวนนิสิตทุกชั้นปี ทุกคณะและทุกวิทยาเขต

พ.ศ. 2521

วิทยาเขต	ชั้นปี	ศึกษาศาสตร์		วิทยาศาสตร์		สังคมศาสตร์		มนุษยศาสตร์		รวม		รวมทั้งสิ้น
		ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	
ประสานมิตร	1	280	118	80	65	45	43	80	95	485	321	806
	2	51	67	37	28	25	18	39	56	152	169	321
	3	33	43	22	34	20	21	37	35	112	133	245
	4	371	309	-	-	-	-	-	-	371	309	680
ปทุมวัน	1	100	87	20	35	20	17	70	60	210	199	409
	2	23	64	12	23	5	12	10	50	50	149	199
	3	21	108	-	-	-	-	3	33	24	141	165
	4	44	122	-	-	-	-	-	-	44	122	166
บางแสน	1	200	150	80	50	25	39	60	55	365	294	659
	2	48	102	22	28	19	20	21	34	110	184	294
	3	62	96	17	10	26	30	8	27	113	163	276
	4	229	233	-	-	-	-	-	-	229	233	462
พิษณุโลก	1	110	89	-	-	-	-	30	-	140	89	229
	2	49	40	-	-	-	-	-	-	49	40	89
	3	64	56	-	-	-	-	-	-	64	56	120
	4	207	213	-	-	-	-	-	-	207	213	420
มหาสารคาม	1	90	66	-	-	-	-	-	-	90	66	156
	2	30	36	-	-	-	-	-	-	30	36	66
	3	29	42	-	-	-	-	-	-	29	42	71
	4	333	157	-	-	-	-	-	-	333	157	190

ตารางที่ 2-- กอ

วิทยาเขต	ชั้น ปีที่	ศึกษาศาสตร์		วิทยาศาสตร์		สังคมศาสตร์		มนุษยศาสตร์		รวม		รวมทั้งสิ้น
		ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	
สงขลา	1	110	62	30	25	-	20	60	35	200	142	342
	2	29	33	9	16	9	11	11	24	58	84	142
	3	28	66	-	-	-	-	10	11	38	77	115
	4	175	140	-	-	-	-	-	-	175	140	315
บางเขน	1	141	118	-	-	-	-	-	-	140	118	258
	2	49	69	-	-	-	-	-	-	49	69	118
	3	48	68	-	-	-	-	-	-	48	68	116
	4	150	177	-	-	-	-	-	-	150	177	327
พลศึกษา	1	160	153	-	-	-	-	-	-	160	153	313
	2	127	26	-	-	-	-	-	-	127	26	153
	3	202	49	-	-	-	-	-	-	202	49	251
	4	321	106	-	-	-	-	-	-	321	106	427
รวม		3,913	3,265	329	314	194	231	439	515	4,995	4,328	9,200
		7,301		643		425		954		9,200		

สมมติฐานในการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยถึงอุดมการณ์ประชาธิปไตยและคอมมิวนิสต์ ของนิสิตทุกคณะ และทุกวิทยาเขต ในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒนี้ เราพอจะกำหนดตัวแปรตามคือ การมีความรู้ ความเข้าใจและความนิยมเกี่ยวกับลัทธิประชาธิปไตยและคอมมิวนิสต์ ส่วนตัวแปรอิสระ จะได้แก่ระดับการศึกษา วิทยาเขตหรือภาค และสาขาวิชา

เพื่อเป็นแนวทางสำหรับการศึกษาวิจัยต่อไป จึงจะขอตั้งสมมติฐานเพื่อที่จะทำการทดสอบดังต่อไปนี้

1. นิสิตที่มีความรู้และความเข้าใจในลัทธิประชาธิปไตย มีมากกว่า นิสิตที่มีความรู้และความเข้าใจในลัทธิคอมมิวนิสต์ และจำนวนความรู้และความเข้าใจในลัทธิประชาธิปไตย จะมีมากกว่าจำนวนความรู้และความเข้าใจในลัทธิคอมมิวนิสต์

สมมติฐานเพื่อปฏิบัติการมีดังนี้

- ก. นิสิตส่วนใหญ่มีความรู้และความเข้าใจในลัทธิประชาธิปไตยค่อนข้างสูง
- ข. นิสิตส่วนใหญ่มีความรู้และความเข้าใจในลัทธิคอมมิวนิสต์ค่อนข้างต่ำ

2. ยิ่งมีการศึกษาสูงขึ้น จำนวนนิสิตที่มีความรู้และความเข้าใจในลัทธิประชาธิปไตยและคอมมิวนิสต์ยิ่งมีมากขึ้น

สมมติฐานเพื่อปฏิบัติการมีดังนี้

- ก. ยิ่งมีการศึกษาสูงขึ้น นิสิตที่มีความรู้และความเข้าใจในลัทธิประชาธิปไตยยิ่งมีมากขึ้น
- ข. ยิ่งมีการศึกษาสูงขึ้น นิสิตที่มีความรู้และความเข้าใจในลัทธิคอมมิวนิสต์ยิ่งมีมากขึ้น

3. นิสิตที่ศึกษาอยู่ในวิทยาเขตภาคกลาง ที่มีความรู้และความเข้าใจในลัทธิประชาธิปไตยและคอมมิวนิสต์ มีมากกว่านิสิตที่ศึกษาอยู่ในวิทยาเขตภาคอื่น และจะมีความรู้และความเข้าใจในลัทธิทั้งสองมากกว่าด้วย

สมมติฐานเพื่อปฏิบัติการมีดังนี้

- ก. นิสิตที่มีความรู้และความเข้าใจในลัทธิประชาธิปไตยในวิทยาเขตภาคกลางมีมากกว่านิสิตที่มีความรู้และความเข้าใจในลัทธิประชาธิปไตยในวิทยาเขตภาคเหนือ ภาคอีสาน ภาคใต้ และภาคตะวันออก

ข. นิสิตที่มีความรู้และความเข้าใจในลัทธิคอมมิวนิสต์ในวิทยาเขตภาคกลาง มีมากกว่านิสิตที่มีความรู้และความเข้าใจในลัทธิคอมมิวนิสต์ในวิทยาเขตภาคเหนือ ภาคอีสาน ภาคใต้และภาคตะวันออก

4. นิสิตที่ศึกษาอยู่ในคณะสังคมศาสตร์ ที่มีความรู้และความเข้าใจในลัทธิประชาธิปไตยและคอมมิวนิสต์ มีมากกว่านิสิตที่ศึกษาอยู่ในคณะศึกษาศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ และจะมีความรู้และความเข้าใจในลัทธิทั้งสองมากกว่า

สมมติฐานเพื่อปฏิบัติการมีดังนี้

- ก. นิสิตที่ศึกษาอยู่ในคณะสังคมศาสตร์ ที่มีความรู้และความเข้าใจในลัทธิประชาธิปไตย มีมากกว่านิสิตที่ศึกษาอยู่ในคณะศึกษาศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และวิทยาศาสตร์
- ข. นิสิตที่ศึกษาอยู่ในคณะสังคมศาสตร์ ที่มีความรู้และความเข้าใจในลัทธิคอมมิวนิสต์ มีมากกว่านิสิตที่ศึกษาอยู่ในคณะศึกษาศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และวิทยาศาสตร์

5. นิสิตส่วนใหญ่มีทัศนคติที่ดีต่อลัทธิประชาธิปไตย และที่ไม่มีต่อลัทธิคอมมิวนิสต์

สมมติฐานเพื่อการปฏิบัติการมีดังนี้

- ก. นิสิตส่วนใหญ่มีทัศนคติที่ดีต่อลัทธิประชาธิปไตย
- ข. นิสิตส่วนใหญ่มีทัศนคติที่ไม่ดีต่อลัทธิคอมมิวนิสต์

แนวความคิดในการวิจัย

ในการวิจัยนี้จุดเน้นอยู่ที่ต้องการรู้ใน 3 เรื่อง คือ ความรู้ ความเข้าใจ และทัศนคติ ในลัทธิการเมืองแบบประชาธิปไตยและคอมมิวนิสต์ ดังนั้น

เราจึงจำเป็นต้องทำความเข้าใจเกี่ยวกับแนวความคิดของลัทธิการเมืองประชาธิปไตย คอมมิวนิสต์ ความรู้ ความเข้าใจ และทัศนคติ ให้แจ่มแจ้ง เพื่อประโยชน์ในการดำเนินระเบียบวิธีในการวิจัย

ลัทธิการเมืองเป็นคำที่มีผู้ให้แนวความคิดไว้มากมาย⁸ พอสรุปได้ว่าลัทธิการเมืองหมายถึงความคิดหรือความเชื่อที่เกี่ยวกับมนุษย์ในรัฐ ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบเป็นแผน ให้ภาพพจน์ของรัฐ หรือชีวิตที่ดีเลิศ โดยมีบุคคลบางกลุ่มได้ยอมรับมาเป็นอุดมการณ์หรือแนวทางในการต่อสู้กับกลุ่มอื่น เพื่อช่วงชิงอำนาจทางการเมือง โดยหวังจะนำความคิดหรือความเชื่อนั้นมาประยุกต์เป็นหลักการในการจัดรูปการปกครองในรัฐของตน

โดยปกติแล้ว ลัทธิการเมืองกับลัทธิเศรษฐกิจ มักจะมีแนวความคิดพื้นฐานใกล้เคียงกันและควบคู่กันไป แต่ก็มีบางกรณีซึ่งลัทธิการเมืองก่อให้เกิดระบบการปกครองอย่างหนึ่ง แต่ระบบการปกครองนั้นกลับนำเอาความคิดจากลัทธิเศรษฐกิจอีกอย่างหนึ่งมาใช้ก็เป็นได้ ด้วยเหตุนี้นักคิดทางการเมืองสมัยใหม่นับตั้งแต่ คาร์ล มาร์กซ เป็นต้นมา จึงเสนอแนวความคิดในคานเศรษฐกิจการเมือง (Political Economy) มากกว่าจะเสนอคานใดคานเดียวระหว่างลัทธิการเมืองหรือเศรษฐกิจ ทำให้มีความยุ่งยากทางวิชาการในการตีความหมายของลัทธิ แต่อย่างไรก็ตาม ก็เป็นที่ยอมรับกันทั่วไปแล้วว่า ประชาธิปไตยเป็นลัทธิการเมือง⁹ มากกว่าลัทธิเศรษฐกิจ ส่วนคอมมิวนิสต์เป็นทั้งลัทธิการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมอยู่ในตัว

⁸ เป็นต้นว่า กมล สมวิเชียร, ศาสตร์แห่งรัฐ (พระนคร:สำนักพิมพ์เคล็ดไทย, 2517), หน้า 37.; ชัยอนันต์ สัมภูวนิช, ลัทธิการเมือง (กรุงเทพฯ:สำนักพิมพ์อักษรเจริญทัศน์, 2519), หน้า 5. และ กระมล ทองธรรมชาติ การเมืองและประชาธิปไตยของไทย (กรุงเทพฯ:โรงพิมพ์เจริญมด, 2519), หน้า 145.

⁹ เป็นต้นว่า Robert A. Dahl, Modern Political Analysis (2 nd.ed; New Delhi:Prentice-Hall of India, 1975), p.7-9. and William Ebenstein, Today's ISMS (5 th.ed; New Jersey: Prentice-Hall, Inc., 1967), p.139.

ลัทธิประชาธิปไตยเป็นหลักการ วิธีการและความมุ่งหมายที่ผูกพันอยู่กับประชาชน หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งได้ว่า ประชาธิปไตยเป็นทั้งแนวความคิด ระบบการปกครอง และวิธีการดำเนินชีวิต ซึ่งทั้งสามส่วนนี้มีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด กล่าวคือ เมื่อมีแนวความคิดแบบประชาธิปไตย ก็พยายามสร้างระบบการปกครองแบบประชาธิปไตย ดังนั้น พลเมืองจึงถูกอบรมกล่อมเกลาทางการเมืองให้มีวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตย

คอมมิวนิสต์เป็นอุดมการณ์ ที่ว่าด้วยสภาพทางสังคม การเมืองและเศรษฐกิจ ที่ไม่มีความขัดแย้งที่เป็นปฏิปักษ์ต่อกัน จึงไม่มีชนชั้น ดังนั้นสังคมจึงมีแต่ความสงบสุข ไม่มีสงคราม เป็นสังคมที่มนุษย์แต่ละคนสามารถมีชีวิตอยู่ได้ โดยความร่วมมือซึ่งกันและกัน ไม่มีการแข่งขัน ไม่มีการสะสม ทุกคนต้องทำงานและได้ผลตอบแทนตามความต้องการ ซึ่งไม่จำเป็นต้องมีรัฐ รัฐจะค่อย ๆ สลายหายไปเอง

ส่วนแนวความคิดเกี่ยวกับ "ความรู้" และ "ความเข้าใจ" นั้น การวิจัยนี้จะถือตามการให้นิยามของเบนจามิน บลูม (Benjamin S. Bloom) เป็นมาตรฐาน¹⁰ กล่าวคือ บลูมได้นิยามว่า "ความรู้หมายถึงความจำในสิ่งที่เคยมีประสบการณ์มาก่อน ซึ่งเป็นความรู้ในทาง

1. เนื้อหาวิชาการโดยเฉพาะ อันประกอบด้วย
 - ก. ความรู้เกี่ยวกับความหมายของคำ
 - ข. ความรู้เกี่ยวกับความจริงต่าง ๆ ได้แก่ เวลา เหตุการณ์ บุคคล สถานที่ แหล่งกำเนิด
2. วิธีการและการดำเนินงาน
 - ก. ความรู้เกี่ยวกับลักษณะแบบแผนต่าง ๆ
 - ข. ความรู้เกี่ยวกับแนวโน้มและการจัดลำดับ

¹⁰ Benjamin S. Bloom (ed.), Taxonomy of Educational Objectives, Handbook I: Cognitive Domain (New York: David McKay Company, Inc., 1956), pp. 62-74, 89-96.

- ค. ความรู้เกี่ยวกับการจำแนกและแบ่งประเภท
- ง. ความรู้เกี่ยวกับเกณฑ์
- จ. ความรู้เกี่ยวกับระเบียบวิธี
- 3. การรวบรวมแนวความคิดและโครงสร้าง
 - ก. ความรู้เกี่ยวกับกฎและการใช้กฎในการบรรยายหรือตีความในสิ่งที่พบเห็น
 - ข. ความรู้เกี่ยวกับทฤษฎีและโครงสร้าง

ส่วน "ความเข้าใจ" หมายถึงความสามารถทางปัญญาและทักษะ อันได้แก่

- 1. ความสามารถที่จะให้ความหมายของคำ (การแปล)
- 2. ความสามารถในการเข้าใจความหมายของการคิด (การตีความ)
- 3. ความสามารถในการพยากรณ์ถึงสิ่งที่อาจเกิดจากการกระทำใดมากที่สุด (การขยายความ)

"ความเข้าใจ" นี้เป็นการวัดระดับความเข้าใจต่ำที่สุด จึงทำการทดสอบเพียงการให้แปลจากแบบหนึ่งไปสู่อีกแบบหนึ่ง ตีความหมายหรือเรียบเรียงเนื้อหาขึ้นเสียใหม่ให้เข้าใจง่าย หรือขยายความหมายของข้อมูลที่มีอยู่ให้ไกลไปกว่าเดิม

เกี่ยวกับ ทัศนคติ จะหมายถึงความเห็นด้วย ความไม่เห็นด้วย หรือความไม่มีความเห็นต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด อันเป็นความนิยมหรือความรู้สึกตอบสนองต่อสิ่งภายนอก โดยปกติ ทัศนคติของบุคคลจะมีความสัมพันธ์กับความรู้และความเข้าใจของบุคคลด้วย กล่าวคือเมื่อบุคคลมีความรู้และความเข้าใจในเรื่องใดเพียงพอแล้ว มักมีทัศนคติไปในแง่ไม่ตีเสมอ คือ ถ้าไม่มองยากก็หวาดกลัวโดยขาดเหตุผล อันสื่อถึงพฤติกรรมในเชิงทำลายมากกว่าสร้างสรรค์

จากการให้ความหมายมาทั้งหมดนั้น เราพอจะสรุปได้ว่า การมีความรู้เกี่ยวกับลัทธิประชาธิปไตยและคอมมิวนิสต์ จะต้องรู้ในเนื้อหาวิชาการศึกษาของลัทธิประชาธิปไตยและคอมมิวนิสต์โดยเฉพาะ รู้เกี่ยวกับวิธีการและการ

ค่าเนื้องานของลัทธิประชาธิปไตยและคอมมิวนิสต์ และต้องรู้เกี่ยวกับการรวบรวมแนวความคิด และโครงสร้างของลัทธิประชาธิปไตยและคอมมิวนิสต์อย่างครบถ้วน ความรู้ของบุคคลใดจะมากหรือน้อยอย่างใดนั้น ก็ขึ้นอยู่กับว่าจะมีความรู้ในหมวดทั้งสามนี้จะแจ้งเพียงใด

ส่วนความเข้าใจเกี่ยวกับลัทธิประชาธิปไตยและคอมมิวนิสต์นั้น จะต้องมีความสามารถทางปัญญาและทักษะใน 3 ด้าน คือ สามารถที่จะให้ความหมายของคำในลัทธิประชาธิปไตยและคอมมิวนิสต์ สามารถเข้าใจความหมายของการคิดในลัทธิประชาธิปไตยและคอมมิวนิสต์ และสามารถพยากรณ์ถึงสิ่งที่อาจเกิดจากการกระทำใดมากที่สุดภายในลัทธิประชาธิปไตยและคอมมิวนิสต์ การที่บุคคลใดจะมีความเข้าใจในลัทธิทั้งสองดังกล่าวได้มากน้อยเพียงใด ก็ขึ้นอยู่กับความสามารถของบุคคลนั้นในการแปล การตีความ และการขยายความได้ดีเพียงใด

ประโยชน์ของการวิจัย

จากสภาพของปัญหาที่ได้อธิบายมาข้างต้นนั้น เราก็พอจะเห็นประโยชน์ของการวิจัยครั้งนี้อยู่หลายประการ กล่าวคือประโยชน์โดยตรงที่จะได้รับจากการวิจัยนี้ก็คือ เราจะได้ข้อมูลเกี่ยวกับความรู้ ความเข้าใจและทัศนคติของนิสิตเกี่ยวกับลัทธิประชาธิปไตยและคอมมิวนิสต์ อย่างเป็นทางการและน่าเชื่อถือได้ตามหลักวิชาการ นอกจากนั้น ยังจะมีประโยชน์ต่อการวางแผนงานของมหาวิทยาลัยในอนาคตอีกด้วย เกี่ยวกับการบังคับให้เรียนวิชาพื้นฐานและการปรับปรุงหลักสูตร กล่าวคือ จากการวิจัยอันนี้ เราจะทราบว่านิสิตจะมีความรู้และความเข้าใจในลัทธิประชาธิปไตยและคอมมิวนิสต์แตกต่างกันน้อยกว่ากันเท่าไรหรือไม่ วิทยาเขตแต่ละแห่งมีความรู้และความเข้าใจในลัทธิทั้งสองเป็นอย่างไร รวมตลอดสาขาวิชาและชั้นปีการศึกษา จะมีผลต่อความรู้และความเข้าใจในลัทธิทั้งสองด้วยหรือไม่ นอกจากนั้นยังจะทราบถึงทัศนคติของนิสิตที่มีต่อลัทธิทั้งสองด้วย ซึ่งสิ่งเหล่านี้มีความจำเป็นต่อการพัฒนาระบบประชาธิปไตย ในมหาวิทยาลัยแห่งนี้ และจะมีความสำคัญต่อการประกอบการปกครองแบบประชาธิปไตยในอนาคตของชาติไทยด้วย

เพราะนิสิตส่วนใหญ่ของมหาวิทยาลัยแห่งนี้ เมื่อสำเร็จการศึกษาออกไปแล้วจะไปประกอบอาชีพเป็นครู เนื่องจากนิสิตในคณะศึกษาศาสตร์มีถึงร้อยละ 79.36 ของนิสิตทั้งมหาวิทยาลัย อาชีพครูเป็นอาชีพที่สำคัญที่สุดในการเผยแพร่แนวความคิดทางการเมืองไปสู่เยาวชนของชาติทั้งในปัจจุบันและอนาคต ดังนั้น การรู้ข้อมูลเสียแต่เนิ่น ๆ ก็พอมีเวลาในการป้องกันแก้ไขโคลงหน้ และเตรียมการปฏิบัติการทางจิตวิทยาให้พร้อมพร้อมเสียแต่ในเวลานี้

บทที่ 2

ระเบียบวิธีในการวิจัย

ในบทนี้จะได้อธิบายถึงระเบียบวิธีในการวิจัยออกเป็น 4 หัวข้อ กล่าวคือ หัวข้อแรกจะกล่าวถึงวิธีการรวบรวมข้อมูล หัวข้อที่สอง วิธีวิเคราะห์ข้อมูล หัวข้อที่สาม การสร้างแบบสอบถาม และหัวข้อสุดท้าย การทดสอบแบบสอบถาม

วิธีการรวบรวมข้อมูล

การวิจัยในเรื่องนี้ได้แบ่งออกเป็น 3 ระยะกล่าวคือ ในระยะแรกเป็นระยะเริ่มลงมือรวบรวมข้อมูลเบื้องต้น อันเกี่ยวกับความรู้ ความเข้าใจ และทัศนคติของนิสิตนักศึกษาโดยทั่วไป ที่มีต่อลัทธิประชาธิปไตยและคอมมิวนิสต์ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นการวิจัยเอกสาร (Documentary Research) เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล นำไปสร้างแบบสอบถาม ซึ่งจะใช้เวลาประมาณ 4 เดือน

ในระยะที่สอง เป็นการวิจัยสนาม (Survey Research) โดยได้เดินทางไปวิจัยในภาคทั้ง 4 ของประเทศ อันได้แก่ วิทยาเขตประสานมิตร พลศึกษา บางเขน และปทุมวัน ซึ่งอยู่ในภาคกลาง วิทยาเขตสงขลา ซึ่งอยู่ในภาคใต้ วิทยาเขตมหาสารคาม ซึ่งอยู่ในภาคอีสาน และวิทยาเขตบางแสน ซึ่งอยู่ในภาคตะวันออก วิทยาเขตพิษณุโลก ซึ่งอยู่ในภาคกลาง แต่ใช้เป็นตัวแทนภาคเหนือ ระยะนี้ได้ใช้เวลาไปในการเตรียมร่างแบบสอบถาม ทดสอบแบบสอบถาม

ในเรื่องที่เกี่ยวกับอุปกรณ์สำหรับการวิจัย ได้ใช้เพียงแบบสอบถามที่มี 5 ตัวเลือก เป็นเครื่องมือสำคัญในการวิจัยในสนาม และได้ออกทำการสัมภาษณ์ บ้างเป็นบางบุคคล เพื่อประกอบความเข้าใจของผู้วิจัยให้แจ่มแจ้งยิ่งขึ้น ในการ นำมาเขียนสรุปผลการวิจัย

ส่วนการสุ่มตัวอย่างนั้น ได้ใช้วิธี Simple Random Sampling แต่เพียงอย่างเดียว โดยในชั้นทดสอบแบบสอบถามใช้จำนวน 30 คน โดยสุ่มตัวอย่าง จากนิสิตภาคสมทบของวิทยาเขตประสานมิตรเพียงชั้นเรียนเดียว ซึ่งมีจำนวน 30 คน ส่วนในชั้นวิจัยจริงนั้น เราต้องการนิสิตจำนวน 920 คน ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 10 ของ นิสิตทั้งหมด แต่ในชั้นปฏิบัติการ เราได้เผื่อไว้ป้องกันความผิดพลาดในการสุ่มตัวอย่าง อีกร้อยละ 7 หรือเพิ่มตัวอย่างขึ้นอีก 644 คน รวมเป็น 1,564 คน แต่เราได้ รับแบบสอบถามกลับคืนมาเพียง 1,306 ฉบับ ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 14.2 ของนิสิตทั้ง หมดของมหาวิทยาลัยแห่งนี้ จึงปรากฏรายละเอียดอยู่ในตารางที่ 4

ตารางที่ 4

การสุ่มตัวอย่างนิสิตในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

วิทยาเขต	ปี ที่	ศึกษาศาสตร์		วิทยาศาสตร์		สังคมศาสตร์		มนุษยศาสตร์		รวม	
		ส่ง	รับ	ส่ง	รับ	ส่ง	รับ	ส่ง	รับ	ส่ง	รับ
ประสาน มิตร	1	56	55	16	10	10	9	16	13	98	87
	2	24	24	13	16	9	5	19	8	65	53
	3	15	15	11	6	8	4	16	16	50	41
	4	136	27	—	—	—	—	—	—	136	27
ปทุมวัน	1	20	15	4	4	4	4	14	12	42	35
	2	17	14	7	7	3	3	12	10	39	34
	3	26	26	—	—	—	—	7	7	33	33
	4	33	33	—	—	—	—	—	—	33	33

ตารางที่ 4 - -ต่อ

วิทยาเขต	ปี ที่	ศึกษาศาสตร์		วิทยาศาสตร์		สังคมศาสตร์		มนุษยศาสตร์		รวม	
		ส่ง	รับ	ส่ง	รับ	ส่ง	รับ	ส่ง	รับ	ส่ง	รับ
บางแสน	1	40	24	16	16	5	5	12	12	73	57
	2	30	7	10	4	8	8	11	11	59	30
	3	32	24	5	5	11	10	7	5	55	44
	4	92	92	-	-	-	-	-	-	92	92
พิบูลย์โลก	1	22	21	-	-	-	-	6	6	28	27
	2	18	18	-	-	-	-	-	-	18	18
	3	24	22	-	-	-	-	-	-	24	22
	4	84	84	-	-	-	-	-	-	84	84
มหาสารคาม	1	18	18	-	-	-	-	-	-	18	18
	2	13	13	-	-	-	-	-	-	13	13
	3	14	14	-	-	-	-	-	-	14	14
	4	98	95	-	-	-	-	-	-	98	95
สิงขล	1	22	22	6	6	-	-	12	12	40	40
	2	13	12	5	5	4	4	7	7	28	28
	3	19	19	-	-	-	-	4	4	23	23
	4	63	63	-	-	-	-	-	-	63	63
บางเขน	1	28	25	-	-	-	-	-	-	28	25
	2	24	24	-	-	-	-	-	-	24	24
	3	23	23	-	-	-	-	-	-	23	23
	4	65	63	-	-	-	-	-	-	65	63
พลศึกษา	1	32	26	-	-	-	-	-	-	32	26
	2	31	16	-	-	-	-	-	-	31	26
	3	50	50	-	-	-	-	-	-	50	50
	4	85	68	-	-	-	-	-	-	85	68
รวม	-	1,266	1,052	93	79	62	52	143	123	1,564	1,306

หมายเหตุ เนื่องจากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพิ่งได้รับการเปลี่ยนแปลง
มาจากวิทยาลัยวิชาการศึกษา ดังนั้น คณะต่าง ๆ ในมหาวิทยาลัย
แห่งนี้ในแต่ละวิทยาเขต จึงมีจำนวนไม่เท่ากัน กล่าวคือบางวิทยา
เขตก็ยังขยายรับนิสิตได้ไม่ครบทุกคณะ ทำให้มีนิสิตในแต่ละคณะ ในแต่ละ
วิทยาเขตสูงต่ำกันมาก ซึ่งเป็นลักษณะที่แตกต่างจากมหาวิทยาลัย
อื่น ๆ อย่างมาก

วิธีวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้มาจากสถามนั้น เราได้สร้างตารางขึ้น
รองรับ 3 ชั้น กล่าวคือ ในชั้นแรกเป็นการแปลงคำตอบเป็นคะแนนดิบ แล้วรวมว่า
แต่ละคนในแต่ละชั้นปี ในแต่ละคณะ ในแต่ละวิทยาเขต ได้คะแนนรวมเท่าไร ใน
ชั้นที่สอง ก็นำคะแนนดิบที่รวมแล้วไปเจนนับลงในตารางที่เตรียมไว้ ซึ่งเป็นตาราง
ที่มีเกณฑ์การตัดสินคะแนน 5 ระดับทุกตาราง ในชั้นสุดท้ายก็นำพวกคะแนนดิบใน
แต่ละระดับและแต่ละตัวแปรตาม เป็นร้อยละลงในตารางชั้นสุดท้าย ในการกรอก
ลงในตารางชั้นสุดท้ายนี้ ก็สามารถนำไปวิเคราะห์ข้อมูลได้เลย โดยจะใช้วิธี
เปรียบเทียบร้อยละในแต่ละตัวแปรตาม และในแต่ละระดับคะแนน โดยยึดถือ
มาตรฐานดังนี้

เกณฑ์การตัดสินคะแนนความรู้และความเข้าใจมีอยู่ 5 ระดับคือ

1. คะแนนต่ำสุดหมายถึงเกือบไม่มีความรู้และความเข้าใจ หรือมี
ความรู้และความเข้าใจร้อยละ 1-20
2. คะแนนต่ำหมายถึงมีความรู้และความเข้าใจเพียงเล็กน้อย หรือมี
ความรู้และความเข้าใจร้อยละ 21-40
3. คะแนนปานกลางหมายถึงมีความรู้และความเข้าใจปานกลาง
หรือมีความรู้และความเข้าใจร้อยละ 41-60

4. คะแนนสูงสุดหมายถึงมีความรู้และความเข้าใจค่อนข้างมาก หรือมีความรู้และความเข้าใจร้อยละ 61-80
5. คะแนนสูงสุดหมายถึงมีความรู้และความเข้าใจมาก หรือมีความรู้และความเข้าใจร้อยละ 81-100

เกณฑ์การตัดสินคะแนนทัศนคติก็มีอยู่ 5 ระดับเช่นเดียวกัน คือ

1. คะแนนต่ำสุด (ได้ 1 คะแนน) หมายถึงมีทัศนคติที่ไม่ดี
2. คะแนนต่ำ (ได้ 2 คะแนน) หมายถึงมีทัศนคติก่อนข้างไม่ดี
3. คะแนนปานกลาง (ได้ 3 คะแนน) หมายถึงไม่มีความคิดเห็น
4. คะแนนสูง (ได้ 4 คะแนน) หมายถึงมีทัศนคติก่อนข้างดี
5. คะแนนสูงสุด (ได้ 5 คะแนน) หมายถึงมีทัศนคติที่ดี

ด้วยเกณฑ์การตัดสินคะแนนแบบนี้ ทำให้การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยนี้ละเอียดมากยิ่งขึ้น กล่าวคือเป็นการวิเคราะห์ในแบบสัมพัทธ์เปรียบเทียบ ดังนั้น จะเห็นลักษณะของความโน้มเอียงได้อย่างเด่นชัด มากกว่าการวิเคราะห์แบบร้อยละธรรมดา

การสำรวจแบบสอบถาม

ในการสร้างแบบสอบถามฉบับนี้ ได้แบ่งออกเป็น 2 ตอน ๆ ละ 2 ชุด ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

- ตอนที่ 1 ความรู้และความเข้าใจในลัทธิการเมือง
 - ชุดที่ 1 ความรู้และความเข้าใจในประชาธิปไตย
 - ชุดที่ 2 ความรู้และความเข้าใจในคอมมิวนิสต์
- ตอนที่ 2 ทัศนคติที่มีต่อลัทธิการเมือง
 - ชุดที่ 1 ทัศนคติที่มีต่อประชาธิปไตย
 - ชุดที่ 2 ทัศนคติที่มีต่อคอมมิวนิสต์

หลักเกณฑ์ในการสร้างแบบสอบถามฉบับนี้ ได้ใช้หลักการของบลูมในเรื่องความรู้และความเข้าใจ กับความคิดเกี่ยวกับประชาธิปไตยและคอมมิวนิสต์ ซึ่งจะอธิบายอย่างสังเขปในบทที่ 3 และบทที่ 4 ผสมผสานกันดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1

ชุดที่ 1 ความรู้และความเข้าใจในลัทธิประชาธิปไตย

ฉบับที่ 1 คำถามเกี่ยวกับความรู้ในลัทธิประชาธิปไตย

1. ความรู้เกี่ยวกับเนื้อหาวิชาประชาธิปไตยโดยเฉพาะ

1.1 ความรู้เกี่ยวกับความหมายของคำต่าง ๆ

(1) คำที่มีความหมายโน้มเอียงไปทางประชาธิปไตย คือ

- ก. ประชาธิปไตยรวมศูนย์
- ข. ประชาธิปไตยแบบนำวิถี
- ค. เสรีประชาธิปไตย
- ง. ประชาธิปไตยแบบสหนิยม
- จ. ประชาธิปไตยขั้นมูลฐาน

(2) ข้อความที่ให้นิยามคำว่า "ประชาธิปไตย" ได้ดีที่สุดคือ

- ก. ระบบการปกครองที่เน้นในเรื่องความเสมอภาค
- ข. ระบบการเมือง ซึ่งให้โอกาสในการเข้ามีส่วนร่วมในการตัดสินใจ คือให้พลเมืองที่เป็นผู้ใหญ่เข้ามีส่วนร่วมอย่างกว้างขวาง
- ค. รูปแบบของรัฐแบบหนึ่งในจำนวนหลายรูปแบบ ดังนั้นจึงเหมือนรัฐทั่วไป คือประกอบด้วยการนำเอาอำนาจไปใช้กับมนุษย์อย่างมีระบบและมีระเบียบ
- ง. เป็นระบบการปกครองที่มีหลักการ วิธีการและความมุ่งหมายที่ผูกพันอยู่กับประชาชน หรือเป็นทั้งระบบการเมือง อุดมคติและวิถีชีวิต
- จ. รูปแบบการปกครองประเภทหนึ่ง ซึ่งยึดถือหลักอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน ความเสมอภาคทางการเมือง การปรึกษาความเห็นจากประชาชนและการปกครองโดยเสียงข้างมาก

- (3) ข้อความใดที่เป็นลักษณะสำคัญของประชาธิปไตยแบบไทย ๆ
- ก. มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
 - ข. มีการแต่งตั้งสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ
 - ค. มีความแตกแยกกันในคณะรัฐมนตรี
 - ง. ยินยอมให้ข้าราชการประจำของรัฐเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมือง
 - จ. ไม่มีนักการเมืองอาชีพ

1.2 ความรู้เกี่ยวกับความเป็นจริงในประชาธิปไตย

- (4) ประชาธิปไตยเกิดขึ้นครั้งแรกในศตวรรษที่.....
- ก. 1 - 5
 - ข. 6 - 10
 - ค. 11 - 15
 - ง. 16 - 20
 - จ. ก่อนคริสตกาล
- (5) ประชาธิปไตยโดยตรงเกิดขึ้นครั้งแรกใน
- ก. นครรัฐสปาร์ตา
 - ข. นครรัฐเอเธนส์
 - ค. อเมริกา
 - ง. อังกฤษ
 - จ. ฝรั่งเศสและเยอรมันนี
- (6) อุดมการณ์ประชาธิปไตยมีที่มาจาก
- ก. ลัทธิปัจเจกชนนิยม
 - ข. ความเชื่อของพวยกยิว
 - ค. ความคิดของพวกคริสตศาสนา
 - ง. ธรรมชาติ
 - จ. นักคิดทางการเมืองต่าง ๆ

- (7) ข้อแตกต่างที่สำคัญระหว่างประชาธิปไตยกับเผด็จการ คือ
- ก. ประชาธิปไตยเป็นอนุคมการและเผด็จการเป็นวิถีชีวิต
 - ข. ประชาธิปไตยใช้หลักการประนีประนอม เผด็จการใช้หลักอำนาจนิยม
 - ค. ประชาธิปไตยให้เสรีภาพและอิสรภาพ เผด็จการปิดกั้นเสรีภาพและอิสรภาพ
 - ง. ประชาธิปไตยมีการเลือกตั้ง เผด็จการมีการแต่งตั้ง
 - จ. ประชาธิปไตยมีสภาผู้แทนราษฎร เผด็จการมีวุฒิสภาหรือสภาสูง

2. ความรู้เกี่ยวกับวิถีและการดำเนินงานที่เกี่ยวกับประชาธิปไตย

2.1 ความรู้เกี่ยวกับลักษณะและแบบแผนต่าง ๆ ของประชาธิปไตย

- (8) คุณลักษณะที่สำคัญของประชาธิปไตยแบบนครรัฐเอเธนส์ในสมัยแปริคลีส คือ
- ก. ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยตรงทุกคน
 - ข. ประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจนโยบายของรัฐโดยอ้อมทุกคน
 - ค. ตำแหน่งทางการเมืองบริหารบางตำแหน่งมาจากการเลือกตั้ง
 - ง. ผู้ที่ทำงานให้กับนครรัฐจะได้รับค่าตอบแทนอย่างเต็มที่
 - จ. ประชาชนทุกคนมีสิทธิที่จะเข้าดำรงตำแหน่งต่าง ๆ ได้อย่างเต็มที่
- (9) กติกาที่สำคัญของการปกครองแบบประชาธิปไตยคือ
- ก. มีการเลือกตั้งฝ่ายบริหารเป็นครั้งคราว
 - ข. มีการเลือกตั้งฝ่ายนิติบัญญัติเป็นครั้งคราว
 - ค. มีการเลือกตั้งฝ่ายตุลาการเป็นครั้งคราว
 - ง. ตำแหน่งทางฝ่ายบริหาร นิติบัญญัติและตุลาการมีการเลือกตั้งเป็นครั้งคราว
 - จ. มีการเลือกตั้งฝ่ายบริหารและนิติบัญญัติเป็นครั้งคราว
- (10) กระบวนการเมืองแบบประชาธิปไตยเป็นกระบวนการ
- ก. ที่มุ่งแสดงความคิดเห็นทางการเมือง
 - ข. ที่มุ่งให้เกิดความรู้สึกเห็นพ้องต้องกัน
 - ค. ที่มุ่งให้มีการเลือกตั้ง
 - ง. ที่มุ่งแสวงหาอำนาจ ใช้อำนาจและรักษาอำนาจทางการเมือง
 - จ. ที่มุ่งให้มีการอภิปรายและโต้แย้งทางการเมือง

(11) วิธีการดำเนินงานแบบประชาธิปไตยที่สำคัญที่สุดคือ

- ก. มีเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นในปัญหาทางการเมือง
- ข. มีความเสมอภาคในการลงคะแนนเสียงตัดสินใจปัญหา
- ค. การใช้เสียงข้างมากในการตัดสินใจปัญหาข้อขัดแย้ง
- ง. ให้โอกาสทุกคนเข้าพิจารณาปัญหาพร้อมกัน
- จ. ให้โอกาสแกนกลุ่มน้อยในการอภิปรายปัญหาด้วย

2.2 ความเกี่ยวข้องกับแนวโน้มและการจัดลำดับของประชาธิปไตย

(12) รัฐบาลภายหลัง 14 ตุลาคม 2516 มีอยู่ 4 ชุด ชุดใดบ้างที่เป็นเสรีประชาธิปไตย

- ก. ชุดนายสัญญา ธรรมศักดิ์ และชุด มรว.คึกฤทธิ์ ปราโมช
- ข. ชุด มรว.คึกฤทธิ์ ปราโมช และชุด มรว.เสนีย์ ปราโมช
- ค. ชุด มรว.เสนีย์ ปราโมช และชุดนายธานินทร์ กรัยวิเชียร
- ง. ชุดนายสัญญา ธรรมศักดิ์ และชุดนายธานินทร์ กรัยวิเชียร
- จ. ไม่มีสักชุดที่เป็นเสรีประชาธิปไตย

(13) อิทธิพลของประชาธิปไตยในสังคมไทยที่สำคัญที่สุด ได้แก่

- ก. การเรียกร้องให้มีเสรีภาพทางสื่อมวลชน
- ข. การเรียกร้องให้มีเสรีภาพทางวิชาการ
- ค. การเรียกร้องให้มีการเลือกตั้ง
- ง. การเรียกร้องให้มีสถานิติบัญญัติแห่งชาติ
- จ. การมีเสรีภาพในการนัดหยุดงานเพื่อขอขึ้นค่าจ้างแรงงาน

(14) สาเหตุสำคัญที่มีการเรียกร้องให้รัฐบาลนำประชาธิปไตยมาให้แก่ชาวไทยเพราะ

- ก. ถือว่าอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน
- ข. ต้องการก่อความวุ่นวาย
- ค. ต้องการให้มีการเลือกตั้ง
- ง. ต้องการรัฐบาลที่มาจากการยินยอมของราษฎร
- จ. ประชาธิปไตยดีกว่าเผด็จการ

2.3 ความรู้เกี่ยวกับการจำแนกและแยกประเภทของประชาธิปไตย

(15) องค์ประกอบที่สำคัญของประชาธิปไตยคือ

- ก. การใช้เสียงข้างมาก การมีเสรีภาพและความเสมอภาค มีการเลือกตั้งเป็นครั้งคราวและอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน
- ข. มีพรรคการเมืองมากกว่าหนึ่งพรรค มีผู้นำที่เข้มแข็ง มีความเสมอภาคภายใต้กฎหมายและมีการเลือกตั้งเป็นครั้งคราว
- ค. ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมือง มีพรรคการเมืองฝ่ายค้าน อำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชนและมีการเปลี่ยนผู้ปกครองเป็นครั้งคราว
- ง. มีการกระจายอำนาจให้แก่ท้องถิ่น มีการแข่งขันทางการเมือง มีเสรีภาพภายใต้กฎหมายและมีความเสมอภาคทางสังคม
- จ. มีการเลือกผู้นำโดยเสรี รัฐบาลเป็นผู้รับใช้ประชาชน อำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชนและมีทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตย

(16) ประชาธิปไตยแบบใดที่โน้มเอียงไปทางเผด็จการมากที่สุด

- ก. ประชาธิปไตยขั้นมูลฐาน
- ข. ประชาธิปไตยแบบนำวิถี
- ค. สังคมนิยมประชาธิปไตย
- ง. ประชาธิปไตยนายทุน
- จ. เผด็จการเบ็ดเสร็จประชาธิปไตย

(17) ประชาธิปไตยสามารถแยกออกเป็นสองประเภทใหญ่ ๆ คือ

- ก. ประชาธิปไตยโดยตรงและโดยอ้อม
- ข. ประชาธิปไตยแบบนำวิถีและแบบขั้นมูลฐาน
- ค. ประชาธิปไตยแบบรวมศูนย์และแบบมวลชน
- ง. ประชาธิปไตยโดยผู้แทนและโดยผู้นำ
- จ. ประชาธิปไตยแบบอเมริกาและแบบอังกฤษ

(18) คุณลักษณะที่เด่นชัดที่สุดของประชาธิปไตยคือ

- ก. มีการเลือกตั้ง
- ข. มีพรรคการเมือง

ค. มีการเลือกตั้งเสรีและมีพรรคการเมืองหลายพรรค

ง. มีการหาเสียงเลือกตั้ง

จ. มีความเสมอภาคทางการเมือง

(19) ข้อแตกต่างที่สำคัญระหว่างประชาธิปไตยกับสังคมนิยมคือ

ก. ประชาธิปไตยใช้หลักการประนีประนอม แต่สังคมนิยมใช้การบังคับ

ข. ประชาธิปไตยเป็นลัทธิการเมือง แต่สังคมนิยมเป็นลัทธิทางเศรษฐกิจ

ค. ประชาธิปไตยมักใช้ในโลกเสรี ส่วนสังคมนิยมมักใช้ในลัทธิคอมมิวนิสต์

ง. ประชาธิปไตยเป็นลัทธิเศรษฐกิจ แต่สังคมนิยมเป็นลัทธิการเมือง

จ. ประชาธิปไตยเป็นทั้งลัทธิการเมืองและเศรษฐกิจ แต่สังคมนิยมเป็นลัทธิเศรษฐกิจ

2.4 ความรู้เกี่ยวกับหลักเกณฑ์ของประชาธิปไตย

(20) หลักเกณฑ์ที่สำคัญที่สุดที่ใช้ในการเลือกตั้ง คือ

ก. การแบ่งเขตการเลือกตั้ง

ข. ประชากร 250,000 คนต่อผู้แทนหนึ่งคน

ค. การใช้เสียงข้างมาก

ง. การรวมเขตการเลือกตั้ง

จ. พรรคโคชณะการเลือกตั้งจะได้เป็นรัฐบาล

(21) หลักการสำคัญของอุดมคติแบบประชาธิปไตยคือ

ก. มีความเชื่อมั่นในความสามารถ ในเสรีภาพและความเท่าเทียมกันของมนุษย์

ข. ต้องการกำจัดการฉ้อราษฎร์บังหลวง

ค. ต้องการให้มีการเปลี่ยนผู้นำทางการเมืองเป็นครั้งคราว

ง. ถือว่าอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน

จ. มีเสรีภาพทางสื่อมวลชนอย่างสมบูรณ์

(22) ข้อใดที่ชี้ให้เห็นถึงความหมายของประชาธิปไตยอย่างเด่นชัดที่สุด

- ก. เป็นระบอบการปกครองที่เลวร้ายที่สุด
- ข. มีอุดมการณ์ต้องการให้เสรีภาพและความเสมอภาคแก่ประชาชนทุกคน
- ค. เป็นวิถีชีวิตของคนในสังคมตะวันตก
- ง. เป็นการปกครองโดยประชาชน ซึ่งเป็นเจ้าของอำนาจอันสูงสุด
- จ. เป็นอุดมการณ์ทางการเมือง วิธีการปกครองและวิถีชีวิตของมนุษย์แบบหนึ่ง

(23) สิทธิทางการเมืองแบบประชาธิปไตยที่สำคัญที่สุดคือ

- ก. มีสิทธิในการเดินขบวนและนัดหยุดงาน
- ข. มีสิทธิที่จะต่อต้านและล้มล้างรัฐบาล
- ค. มีสิทธิเลือกตั้ง
- ง. มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง
- จ. มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งและสิทธิออกเสียงแสดงประชามติ

2.5 ความรู้เกี่ยวกับระเบียบวิธีและการดำเนินงานของประชาธิปไตย

(24) วิธีการที่ดีที่สุด เพื่อให้ได้มาซึ่งจุดหมายปลายทางของการปกครองแบบประชาธิปไตยนั้น คือ

- ก. การเดินขบวนแสดงประชามติ
- ข. การแสดงความคิดเห็นโดยผ่านสื่อมวลชน
- ค. การปรึกษาหารือและการถกเถียงกัน
- ง. การใช้กำลังรุนแรงล้มล้างฝ่ายตรงข้าม
- จ. การเรียกร้องโดยผ่านพรรคการเมือง

(25) วิธีการตัดสินใจแบบประชาธิปไตยที่ดีที่สุด คือ

- ก. ประนีประนอมปัญหาจากทุกฝ่าย
- ข. ให้ผู้อาวุโสเป็นผู้ชี้ขาด
- ค. ใช้วิธีเดินขบวนแสดงมติชน
- ง. ใช้เสียงข้างมาก
- จ. ใช้วิธีการรุนแรง

3. ความรู้เกี่ยวกับการรวบรวมความคิดแบบประชาธิปไตย

3.1 ความรู้เกี่ยวกับการใช้กฎและกฎของประชาธิปไตย

(26) ปัจจัยที่เอื้ออำนวยต่อการปกครองแบบประชาธิปไตยได้ดีที่สุดคือ

- ก. ปัจจัยทางการพัฒนาการบริหาร
- ข. ปัจจัยทางความสามารถของรัฐบาล
- ค. ปัจจัยของความสำเร็จในการสร้างชาติ
- ง. ปัจจัยของการพัฒนาระบบกฎหมาย
- จ. ปัจจัยทางสังคม เศรษฐกิจและวัฒนธรรมทางการเมือง

(27) ข้อความที่สรุปความศรัทธาของประชาธิปไตยได้ดีที่สุดคือ

- ก. ศรัทธาในเสียงข้างมาก
- ข. ศรัทธาในอำนาจอธิปไตยของปวงชน
- ค. ศรัทธาในความเท่าเทียมกันของมนุษย์
- ง. ศรัทธาในความสามารถ สติปัญญาและเหตุผลของมนุษย์
- จ. ศรัทธาในเสรีภาพของมนุษย์

(28) อำนาจอันชอบธรรมทางการเมืองปกครองแบบประชาธิปไตยมาจากการให้ความยินยอมของประชาชน ข้อความนี้แสดงถึงความคิดเกี่ยวกับ

- ก. การจัดให้มีการเลือกตั้งเป็นครั้งคราว
- ข. อำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน
- ค. เสรีภาพของประชาชน
- ง. ความเสมอภาคทางการเมืองของประชาชน
- จ. การแสดงความคิดเห็นคัดค้านนโยบายและการปฏิบัติงานของรัฐบาล

3.2 ความรู้เกี่ยวกับทฤษฎีและโครงสร้างของประชาธิปไตย

(29) ข้อความใดที่สอดคล้องกับทฤษฎีของประชาธิปไตยมากที่สุด

- ก. ผู้มีอำนาจยอมมีสิทธิที่จะปกครอง
- ข. ประชาชนส่วนใหญ่ขาดความสำนึกทางการเมือง
- ค. ประชาชนสามารถเลือกวิถีชีวิตของตนเองได้
- ง. ผู้ปกครองต้องใช้อำนาจทางการเมืองเพื่อส่วนรวม โดยยึดหลักกฎหมาย

- จ. เป็นการปกครองที่ได้รับความยินยอมจากประชาชนโดยใจสมัคร
- (30) สถานการณ์บ้านเมืองที่สนับสนุนทฤษฎีประชาธิปไตยคือสถานการณ์ใน
ยุคของรัฐบาล
ก. มรว.คึกฤทธิ์ ปราโมช
ข. มรว.เสนีย์ ปราโมช
ค. นายสัญญา ธรรมศักดิ์
ง. นายสัญญา ธรรมศักดิ์ และมรว.คึกฤทธิ์ ปราโมช
จ. มรว.คึกฤทธิ์ ปราโมช และ มรว.เสนีย์ ปราโมช
- (31) โครงสร้างที่สำคัญที่สุดของประชาธิปไตยคือ
ก. มีการวางดุลย์และตรวจสอบระหว่างฝ่ายบริหาร นิติบัญญัติและตุลาการ
ข. มีการปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎหมาย
ค. มีรัฐบาลและรัฐสภา
ง. มีระบอบราชการ
จ. มีพรรคการเมืองและกลุ่มผลประโยชน์

ฉบับที่ 2 คำถามเกี่ยวกับความเข้าใจในลัทธิประชาธิปไตย

1. ความสามารถที่จะให้ความหมายของคำ (การแปล)

- (1) วาทะของประธานาธิบดีลินคอล์น ซึ่งแสดงในการปราศรัยที่เมืองเก็ตตีสเบิร์กมีว่า "ประชาธิปไตยเป็นการปกครองของประชาชน โดยประชาชนและเพื่อประชาชน" ข้อความที่ขีดเส้นใต้หมายถึง
ก. ประชาชนเป็นเจ้าของประเทศ จึงเป็นเจ้าของระบบการปกครองแบบประชาธิปไตย
ข. ประชาชนเป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตย
ค. ประชาธิปไตยเป็นของประชาชน
ง. ประชาชนทุกคนมีส่วนร่วมในการปกครอง
จ. ผลประโยชน์จากการปกครองจะตกแก่ประชาชน

- (2) ข้อความต่อไปนี้ ข้อความใดที่มีความถูกต้องมากที่สุดในปัจจุบันนี้
- ก. ประเทศไทยปกครองด้วยระบอบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข
 - ข. ประเทศไทยปกครองด้วยระบอบเผด็จการที่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข
 - ค. ประเทศไทยปกครองด้วยระบบทุนนิยม
 - ง. ประเทศไทยปกครองด้วยระบบเสรีนิยม
 - จ. ประเทศไทยปกครองด้วยระบอบประชาธิปไตยและเผด็จการ
- (3) คำต่อไปนี้ คำใดมีความหมายใกล้เคียงที่สุดกับประชาธิปไตยแบบเจฟเฟอร์สัน
- ก. ประชาธิปไตยโดยตรง
 - ข. ประชาธิปไตยรวมศูนย์
 - ค. ประชาธิปไตยโดยอ้อม
 - ง. ประชาธิปไตยนายทุน
 - จ. เสรีประชาธิปไตย

2. ความสามารถในการเข้าใจความหมายของการคิด (การตีความหมาย)

- (4) การนำระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยมาใช้ในบางประเทศนั้น ความประสงค์ที่แท้จริงเพื่ออะไร
- ก. ความชอบธรรมในการปกครอง
 - ข. ให้มีการเลือกตั้ง
 - ค. ส่งเสริมเสรีภาพและความเสมอภาคของประชาชน
 - ง. รักษาไว้ซึ่งอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน
 - จ. ให้มีการประนีประนอมผลประโยชน์ของกลุ่มทางสังคมต่าง ๆ
- (5) ข้อความที่กล่าวว่า "รัฐบาลที่ดีที่สุดคือรัฐบาลที่ปกครองน้อยที่สุด" หมายความว่า
- ก. รัฐบาลจะเลวที่สุด ถ้าใช้อำนาจทางการปกครองมาก
 - ข. รัฐบาลแบบประชาธิปไตยต้องเป็นรัฐบาลที่ได้รับความยินยอมจากประชาชน

- ค. รัฐบาลที่ดีที่สุดคือรัฐบาลประชาธิปไตย
 - ง. การใช้อำนาจหน้าที่ของรัฐบาลต้องมีให้น้อยที่สุด
 - จ. รัฐบาลที่ดีที่สุดควร เป็นรัฐบาลที่ไม่ทำอะไรเลย
- (6) การเลือกตั้งเสรีมีความหมายว่า
- ก. ประชาชนทุกคนมีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง
 - ข. พรรคการเมืองที่ได้รับเลือกตั้งจะได้รับการสนับสนุนจากประชาชนอย่างเต็มที่
 - ค. เป็นเครื่องมือของนายทุนที่จะทำการครอบงำรัฐสภา
 - ง. ประชาชนทุกคนมีเสรีภาพอย่างเต็มที่
 - จ. อำนาจอันชอบธรรมทางการเมืองมาจากการให้ความยินยอมของประชาชน
- (7) วิธีการปกครองที่ใช้หลักการประชุมปรึกษาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันอย่างเต็มที่เสียก่อนแล้วจึงหาข้อยุติ เป็นผลมาจากอะไร
- ก. การมีศรัทธาในความสามารถ สติปัญญาและการรู้จักใช้เหตุผลของมนุษย์
 - ข. การประนีประนอมทางการเมือง
 - ค. การไม่ยอมรับระบบอาวูโต
 - ง. การไม่ยึดถือในค่านิยมแบบเดิม
 - จ. การยึดถือในหลักของเหตุผลมากกว่าตัวบุคคล
- (8) การที่เพลโตมีความคิดเห็นว่า "ประชาธิปไตยเป็นระบอบการปกครองโดยฝูงชนที่บ้าคลั่ง และขาดความรับผิดชอบใด ๆ ทั้งสิ้น" หมายความว่า
- ก. เสรีภาพที่สมบูรณ์นั้นมีลักษณะที่เป็นผลร้ายมากกว่าผลดี
 - ข. การปกครองแบบประชาธิปไตยไม่ดี
 - ค. เป็นการปกครองที่ถูักนักการเมืองชักนำไปสู่ความหายนะได้ง่าย
 - ง. เป็นการปกครองโดยประชาชนที่ไม่มีความรู้ทางการเมือง
 - จ. เป็นการปกครองโดยประชาชนที่ขาดความรับผิดชอบและหลงในเสรีภาพ

3. ความสามารถในการคาดคะเนสิ่งที่จะเกิดจากการกระทำของประชาธิปไตย
ไ้มากที่สุด (การขยายความ)

(9) การที่ประเทศหนึ่ง ๆ มีระบบการเมืองแบบประชาธิปไตย แต่คนในประเทศ
มีวิถีชีวิตที่ไม่เป็นประชาธิปไตย จะมีผลอย่างไร

- ก. ประเทศนั้นจะกลายเป็นเผด็จการ
- ข. ระบบการเมืองแบบประชาธิปไตยจะไม่ประสบความสำเร็จ
- ค. ไม่มีผลต่อระบบการเมืองแบบประชาธิปไตยเลย
- ง. มีผลเพียงแต่ประชาชนไม่นับใจประชาธิปไตย
- จ. ไม่มีผลต่อการเมืองแบบประชาธิปไตยเลย

(10) ตั้งแต่ พ.ศ. 2475 เป็นต้นมาถึงปัจจุบัน ประเทศไทยไม่เคยประสบ
ความสำเร็จในการสร้างสถาบันประชาธิปไตยเลย อาทิ สถาปนุแทน
ราษฎรไม่มีความต่อเนื่อง ดังนั้น การเมืองไทยในอนาคตน่าจะเป็น
อย่างไร

- ก. รัฐบาลจะมีความมั่นคง แต่สถาปนุแทนไม่มีเสถียรภาพ
- ข. รัฐบาลไม่มีความมั่นคง แต่สถาปนุแทนมีเสถียรภาพ
- ค. ทั้งรัฐบาลและสถาปนุแทนจะ ไม่มีความมั่นคง
- ง. รัฐบาลแต่งตั้งจะดีกว่ารัฐบาลเลือกตั้ง
- จ. รัฐบาลเลือกตั้งจะดีกว่ารัฐบาลแต่งตั้ง

(11) สถาบันทางสังคม เช่น มหาวิทยาลัย จะมีบทบาทต่อการสร้างประชา
ธิปไตยอย่างไร

- ก. ฝึกอบรมผู้นำรุ่นน้อง
- ข. ปลุกฝังทัศนคติแบบประชาธิปไตย
- ค. ส่งเสริมให้มีเสรีภาพทางความคิด
- ง. สอนให้นิสัยรักในเสรีภาพ
- จ. ให้ความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับประชาธิปไตย

- (12) การที่กล่าวว่า ประชาธิปไตยเป็นระบอบการปกครองที่เลวร้ายที่สุด
หมายความว่า ระบอบการปกครองอื่น ๆ น่าจะเป็นระบอบการปกครองที่
- ก. เลวมากกว่าประชาธิปไตย
 - ข. เลวเท่ากับประชาธิปไตย
 - ค. เลวน้อยกว่าประชาธิปไตย
 - ง. ไม่ดีไปกว่าประชาธิปไตย
 - จ. ไม่เลวมากหรือน้อยกว่าหรือเท่ากับประชาธิปไตย

ชุดที่ 2 ความรู้และความเข้าใจในลัทธิคอมมิวนิสต์

ฉบับที่ 1 คำถามเกี่ยวกับความรู้ในลัทธิคอมมิวนิสต์

1.1 ความรู้เกี่ยวกับความหมายของคำต่าง ๆ

- (1) ข้อความที่ให้นิยามคำว่า "คอมมิวนิสต์" ได้ดีที่สุดคือ
- ก. เป็นลัทธิการปกครองของประเทศรัสเซีย
 - ข. เป็นลัทธิการเมืองของสาธารณรัฐประชาชนจีน
 - ค. เป็นลัทธิการเมืองที่คิดขึ้นโดย คาร์ล มาร์กซ
 - ง. เป็นสภาพสังคมที่ไม่มีรัฐ ไม่มีชนชั้นและไม่มีความขัดแย้งปฏิบัติ
 - จ. เป็นลัทธิที่ต่อต้านประชาธิปไตย
- (2) สังคมนิยมแบบวิทยาศาสตร์ หมายถึง
- ก. สังคมนิยมแบบอูคมคคิ
 - ข. สังคมนิยมของชนชั้นกรรมาชีพ
 - ค. สังคมนิยมของชนชั้นกรรมาชีพและชาวนา
 - ง. สังคมนิยมแบบ คาร์ล มาร์กซ
 - จ. สังคมนิยมแบบเลนิน
- (3) ข้อความใดที่เป็นลักษณะสำคัญที่สุดของพรรคคอมมิวนิสต์
- ก. เป็นพรรคขนาดใหญ่ มีสมาชิกมาก
 - ข. เป็นพรรคที่ผิดกฎหมาย
 - ค. เป็นพรรคขนาดเล็ก มีระเบียบวินัยเคร่งครัด

- ง. เป็นพรรคที่ต้องการล้มล้างรัฐบาลประชาธิปไตย
 - จ. เป็นพรรคที่เข้มแข็ง เพราะทำงานไต่คืบ
- (4) คำว่า "วิภาษวิธี" หมายถึง
- ก. วิธีการสนทนาโต้ตอบ
 - ข. วิธีของการผสมผสานสิ่งตรงกันข้าม
 - ค. วิธีของความขัดแย้ง
 - ง. วิธีหาข้อยุติปัญหา
 - จ. วิธีการหาข้อทางของปัญหา
- 1.2 ความรู้เกี่ยวกับความเป็นจริงต่าง ๆ เช่น เหตุการณ์ บุคคล ฯลฯ
- (5) ข้อแตกต่างที่สำคัญระหว่างจิตนิยมและวัตถุนิยม คือ
- ก. ปัจจัยในการเปลี่ยนแปลงทางสังคม
 - ข. วัตถุนิยมมีลักษณะเป็นประวัติศาสตร์ แต่จิตนิยมไม่เป็น
 - ค. จิตนิยมถือว่าความคิดสำคัญกว่าวัตถุ แต่วัตถุนิยมถือว่าวัตถุสำคัญกว่าความคิด
 - ง. วัตถุนิยมถือว่าวัตถุมาก่อนความคิด แต่จิตนิยมถือว่าความคิดมาก่อนวัตถุ
 - จ. อำนาจแห่งวัตถุสำคัญกว่าอำนาจแห่งความคิด
- (6) ประเทศที่นำความคิดของ มาร์กซ ไปใช้เป็นประเทศแรกคือ
- ก. อังกฤษ
 - ข. สหรัฐอเมริกา
 - ค. รัสเซีย
 - ง. จีน
 - จ. คิวบา
- (7) บุคคลคนแรกที่อธิบายถึงทฤษฎีมูลค่าส่วนเกินอย่างน่าเชื่อถือที่สุดคือ
- ก. เฮเกล
 - ข. เองเงิลส์
 - ค. ฟอยเออร์บัค
 - ง. ฮอดบัค
 - จ. มาร์กซ

(8) ลักษณะที่สำคัญที่สุดของลัทธิคอมมิวนิสต์คือ

- ก. ไม่มีรัฐหรือรัฐสลายตัวไป
- ข. ไม่มีสังคม
- ค. ไม่มีชนชั้น
- ง. ไม่มีคว่ำความขัดแย้ง
- จ. ไม่มีการปฏิวัติอีกต่อไป

2. ความรู้เกี่ยวกับวิธีและการดำเนินงานที่เกี่ยวกับสิ่งใดสิ่งหนึ่งโดยเฉพาะ

2.1 ความรู้เกี่ยวกับลักษณะแบบแผนต่าง ๆ

(9) ประวัติศาสตร์ทั้งหมดของสังคมมนุษย์เป็นอย่างไรในความคิดของมาร์กซ์

- ก. เป็นประวัติศาสตร์แห่งการต่อสู้ทางชนชั้น
- ข. เป็นประวัติศาสตร์แห่งศักดินา
- ค. เป็นประวัติศาสตร์แห่งการสงคราม
- ง. เป็นประวัติศาสตร์แห่งการกดขี่ขูดรีด
- จ. เป็นประวัติศาสตร์แห่งการกินร้นต่อสู้กับธรรมชาติ

(10) ลักษณะทางเศรษฐกิจของสังคมคอมมิวนิสต์คือ

- ก. ทุกคนทำงานในคอมมูน
- ข. ทุกคนต้องเป็นชนชั้นกรรมาชีพหรือชาวนา
- ค. ทุกคนทำตามความสามารถ และได้ค่าจ้างตามความจำเป็น
- ง. ทุกคนทำตามความสามารถ และได้ค่าจ้างตามความต้องการ
- จ. ทุกคนทำตามความสามารถและได้ค่าตอบแทนตามความสามารถ

(11) วิธีการดำเนินงานขั้นสุดท้ายของลัทธิทุนนิยมคือ

- ก. เกิดนายทุนชนชั้น
- ข. จักรวรรดินิยม
- ค. มีการลงทุนระหว่างประเทศ
- ง. มีสงครามแย่งชิงประเทศอาณานิคม
- จ. เกิดการคาบฏกษัตริย์

(12) ทฤษฎีที่สามารถประยุกต์ให้เข้ากับทฤษฎีมูลค่าส่วนเกินของมาร์กซ์คือ

- ก. ทฤษฎีแรงงานของเลนิน
- ข. ทฤษฎีคอมมูนของเหมา
- ค. ทฤษฎีแรงงานของเองเกลส์
- ง. ทฤษฎีการขูดรีดของฟูรีเยร์ และ ฮอคสกิน
- จ. ทฤษฎีวัตถุนิยมของฟอยเออร์บัค

2.2 ความรู้เกี่ยวกับแนวโน้มและการจัดลำดับ

(13) ข้อความที่สามารถบรรยายพัฒนาการทางสังคมของมาร์กซ์ได้อย่างดีที่สุดคือ

- ก. ความขัดแย้งในโครงสร้างส่วนล่าง จะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงในโครงสร้างส่วนบน
- ข. เมื่อความสำนึกทางสังคมเปลี่ยนไป สังคมก็จะพัฒนาการไป
- ค. การเปลี่ยนแปลงสังคมขึ้นอยู่กับ การเปลี่ยนแปลงในความสัมพันธ์ทาง การผลิต
- ง. เมื่อพลังการผลิตเปลี่ยนแปลงไป สังคมก็จะพัฒนาไป
- จ. เมื่อโครงสร้างส่วนบนเปลี่ยนแปลง โครงสร้างส่วนล่างก็เปลี่ยนไปด้วย

(14) สาเหตุที่สำคัญของการเปลี่ยนแปลงจากสังคมนิยมไปสู่คอมมิวนิสต์คือ

- ก. ไม่มีรัฐอีกต่อไป
- ข. สังคมมีความอุดมสมบูรณ์
- ค. มีการพัฒนาทางอุตสาหกรรมสูง
- ง. สังคมปราศจากความขัดแย้งที่เป็นปฏิปักษ์ต่อกัน
- จ. ทุกคนมีฐานะเท่าเทียมกันแล้ว

(15) ลำดับวิวัฒนาการทางสังคมตามความคิดของมาร์กซ์คือ

- ก. สังคมดั้งเดิม สังคมทาส สังคมนิยม คอมมิวนิสต์
- ข. สังคมทาส สังคมศักดินา สังคมนิยม
- ค. สังคมศักดินา สังคมทาส คอมมิวนิสต์
- ง. สังคมดั้งเดิม สังคมทาส สังคมนิยม
- จ. สังคมดั้งเดิม สังคมทาส สังคมศักดินา สังคมนิยม คอมมิวนิสต์

(16) ตามความคิดของมาร์กซ์ สังคมใดมีแนวโน้มที่จะไม่ปฏิวัติ

- ก. สังคมอุตสาหกรรม
- ข. สังคมเกษตรกรรม
- ค. สังคมนิยม
- ง. สังคมที่เจริญแล้ว
- จ. สังคมคอมมิวนิสต์

2.3 ความรู้เกี่ยวกับการจำแนกและแบ่งประเภทของสิ่งต่าง ๆ

(17) ประเภทใหญ่ ๆ ของสงครามตามความคิดของเหมา ได้แก่

- ก. สงครามจรยุทธ์ และสงครามประชาชน
- ข. สงครามประจำที่ และสงครามเคลื่อนที่
- ค. สงครามยืดเยื้อ และสงครามมวลชน
- ง. สงครามที่เป็นธรรม กับสงครามที่ไม่เป็นธรรม
- จ. สงครามปฏิวัติและสงครามปฏิวัติปฏิวัติ

(18) คุณลักษณะที่สำคัญที่สุดของหลักวิชาวิธี คือ ธรรมชาติยอม.....

- ก. มีการขัดแย้งกันอยู่เสมอ
- ข. มีการประสานสิ่งตรงกันข้าม
- ค. มีการเคลื่อนที่และเปลี่ยนแปลงปริมาณเป็นคุณภาพ
- ง. มีการกระทบกระทั่งกันอยู่เสมอ
- จ. มีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด

(19) ความขัดแย้งที่สำคัญที่สุดตามทัศนะของสตาลิน คือ ความขัดแย้งระหว่าง

- ก. นายทุนและชนชั้นกรรมาชีพ
- ข. มหาอำนาจจักรวรรดินิยมเก่ากับใหม่
- ค. ประเทศจักรวรรดินิยมเก่ากับเก่า
- ง. ประเทศจักรวรรดินิยมกับประเทศอาณานิคม
- จ. ค่ายคอมมิวนิสต์กับค่ายเสรีนิยม

(20) โครงสร้างส่วนบน ตามความคิดของมาร์กซ์ ได้แก่

- ก. กฎหมาย กองทัพ ระบบราชการ
- ข. รัฐบาล รัฐสภา และศาล
- ค. พลังการผลิต และความสัมพันธ์ทางการผลิต
- ง. ทหารสามเหล่าทัพและคณะรัฐมนตรี
- จ. กฎหมาย ประชญา ระบบการเมือง ศาสนา และวัฒนธรรม

2.4 ความรู้เกี่ยวกับเกณฑ์

(21) เกณฑ์ที่จะใช้ตัดสินเกี่ยวกับความเป็นคอมมิวนิสต์ของสังคมหนึ่งสังคมใดที่สำคัญคือ

- ก. ใช้ระบบคอมมูน
- ข. ใช้ระบบสังคมนิยม
- ค. ใช้ระบบเผด็จการเบ็ดเสร็จ
- ง. ไม่มีรัฐ
- จ. ไม่มีความขัดแย้ง

(22) มาร์กซ์ใช้หลักเกณฑ์อะไรมาจัดลำดับการวิวัฒนาการทางสังคม

- ก. หลักเกณฑ์ทางสังคม
- ข. หลักเกณฑ์ทางเศรษฐกิจ
- ค. หลักเกณฑ์ทางการเมือง
- ง. หลักเกณฑ์ทางชนชั้น
- จ. หลักเกณฑ์ทางการผลิต

(23) เกณฑ์ที่สำคัญที่สุดที่ใช้ในสังคมคอมมิวนิสต์ คือ

- ก. ทำงานตามความสามารถ ได้รับค่าจ้างตามความจำเป็น
- ข. ทำงานตามความจำเป็น ได้รับค่าจ้างตามความจำเป็น
- ค. ทำงานตามความสามารถ ได้รับค่าจ้างตามความสามารถ
- ง. ทำงานตามความสามารถ ได้รับค่าจ้างตามความต้องการ
- จ. ทำงานตามความต้องการ ได้รับค่าจ้างตามความสามารถ

2.5 ความรู้เกี่ยวกับระเบียบวิธีและการทำงานของพรรคคอมมิวนิสต์

(24) ชั้นแรกของหลักวิชาวิธี คือ

- ก. มีข้อเสนอ
- ข. มีข้อเสนอใหม่
- ค. มีความคิดใหม่
- ง. มีข้อแย้งใหม่
- จ. มีข้อเสนอเก่า

(25) วิธีการโฆษณาชวนเชื่อที่ได้ผลที่สุดของพรรคคอมมิวนิสต์จีนในการทำสงครามกลางเมืองกับเจียง ไค เชค คือ

- ก. โฆษณาการปฏิรูปที่ดิน
- ข. โฆษณาการต่อสู้กับกองทัพญี่ปุ่น
- ค. โฆษณาใส่ร้ายฝ่ายสีกองทัพของเจียง ไค เชค
- ง. โฆษณาการปลดปล่อยเชลยและการแบ่งปันที่ดินให้ชาวนา
- จ. เปิดโปงการฉ้อราษฎร์บังหลวงของพรรคก๊กมินตั๋ง

(26) การดำเนินงานของพรรคคอมมิวนิสต์จุดประสงค์ใหญ่เพื่อ

- ก. ตอทานรัฐบาล
- ข. การปราบการคอร์รัปชัน
- ค. การปฏิวัติเปลี่ยนแปลงกระบวนการปกครอง
- ง. ล้มล้างศาสนา
- จ. กำจัดนายทุนผูกขาด

(27) วิธีการปฏิบัติแบบประชาธิปไตยรวมศูนย์ คือ

- ก. ใช้วิธีรวบอำนาจเข้าสู่ส่วนกลาง
- ข. เมื่อองค์การพรรคมีมติใด ทุกคนต้องปฏิบัติตาม
- ค. มีการเลือกตั้งภายในพรรคคอมมิวนิสต์
- ง. มีระเบียบวินัยอย่างเข้มงวด
- จ. ฝ่ายข้างน้อยอยู่ภายใต้ฝ่ายข้างมาก

3. ความรู้เกี่ยวกับการรวบรวมแนวความคิดและโครงสร้างของทิมมวินิสต์

3.1 ความรู้เกี่ยวกับกฎและการใช้กฎ

(28) ข้อความที่อธิบายถึงกฎของการชู้ตที่ตามทัศนะของมาร์กซ์ ได้ดีที่สุดคือ

- ก. การชู้ตที่เกิดจากแรงงานส่วนเกิน
- ข. การชู้ตที่เกิดจากเวลาส่วนเกิน
- ค. การชู้ตที่เกิดจากผลผลิตส่วนเกิน
- ง. การชู้ตที่เกิดจากมูลค่าส่วนเกิน
- จ. การชู้ตที่เกิดจากนายทุน

(29) กฎที่มีประโยชน์มากที่สุดในการพยากรณ์การสงครามปฏิวัติคือ

- ก. รุสสภาพภูมิประเทศและภูมิอากาศ
- ข. เขาใจจุดอ่อนจุดแข็งของศัตรู
- ค. รุจกประมาณกำลังและสมรรถนะของข้าศึก
- ง. รุการขึ้นน้ำกองทัพ
- จ. เขาใจสภาพ ลักษณะ และความสัมพันธ์ระหว่างสงครามกับสิ่งอื่น ๆ

3.2 ความรู้เกี่ยวกับทฤษฎีและโครงสร้าง

(30) โครงสร้างพรรคคอมมิวนิสต์ตามความคิดของ เลนินคือ

- ก. เป็นพรรคมวลชน
- ข. เป็นพรรคที่มีกลุ่มอิทธิพลสนับสนุนอยู่มาก
- ค. เป็นพรรคที่เป็นปีกแผ่น มีสมาชิกมาก
- ง. เป็นพรรคขนาดเล็ก มีสมาชิกน้อยแต่มีประสบการณ์สูง
- จ. เป็นพรรคปฏิวัติ

(31) หลักการของทฤษฎีการต่อสู้ทางชนชั้นที่สำคัญของมาร์กซ์คือ

- ก. มีนายทุนและมีกรรมกร
- ข. ต้องมีสงครามกลางเมือง
- ค. มีความขัดแย้งระหว่างชนชั้น
- ง. มีการทำลายสถาบันทางการเมืองแบบศักดินา
- จ. มีการปฏิวัติ

ฉบับที่ 2 คำถามเกี่ยวกับความเข้าใจในลัทธิคอมมิวนิสต์

1. ความสามารถที่จะให้ความหมายของคำ (การแปล)

(1) สังคมใดที่ใกล้เคียงกับสังคมคอมมิวนิสต์

- ก. สังคมนิยม
- ข. สังคมแบบโซเวียต
- ค. สังคมแบบคอมมูนจีน
- ง. สังคมกึ่ง เกม
- จ. สังคมสหกรณ์

(2) ขอความใดที่เป็นนิยามของพรรคคอมมิวนิสต์

- ก. เป็นพรรคของชนชั้นกรรมาชีพ
- ข. เป็นพรรคของชนชั้นนำของกรรมาชีพ
- ค. เป็นพรรคที่ยึดมั่นในอุดมการณ์คอมมิวนิสต์
- ง. เป็นพรรคที่พิทักษ์ผลประโยชน์ของชนชั้นผู้ใช้แรงงานโดยชนชั้นนำ
- จ. เป็นพรรคปฏิวัติที่มุ่งหวังล้มล้างรัฐบาล

(3) ความสัมพันธ์ทางการผลิตหมายถึงความสัมพันธ์ระหว่าง

- ก. ผู้ซื้อและผู้ผลิต
- ข. นายจ้างกับลูกจ้าง
- ค. ผู้ผลิตกับผู้ประกอบการ
- ง. โรงงานกับวัตถุดิบ
- จ. ชานากับกรรมกร

(4) ประเทศคอมมิวนิสต์หมายถึง

- ก. ประเทศรัสเซียและสาธารณรัฐประชาชนจีน
- ข. ประเทศที่ไม่มีการเลือกตั้งเสรี
- ค. ประเทศสังคมนิยม
- ง. ประเทศที่พรรคคอมมิวนิสต์มีอำนาจเด็ดขาดในการปกครอง
- จ. ประเทศที่มีพรรคการเมืองเพียงพรรคเดียว

2. ความสามารถในการเข้าใจความหมายของการคิด (การตีความหมาย)

(5) ข้อความที่กล่าวว่า คอมมิวนิสต์ไม่มีศาสนา หมายความว่า

- ก. ประเทศคอมมิวนิสต์ทั้งหลายไม่มีศาสนา
- ข. คอมมิวนิสต์คิดว่าโลกนี้มีพระเจ้า
- ค. ศาสนาเป็นสิ่งที่ไร้สาระ
- ง. ศาสนาเป็นของชนชั้นนายทุนเท่านั้น
- จ. ศาสนาเป็นพลังทางสังคมของกลุ่มหัว เกา

(6) ที่ว่าสังคมคอมมิวนิสต์คลอออกมาจากครรภ์แห่งสังคมทุนนิยมนั้น หมายความว่าสังคมคอมมิวนิสต์

- ก. ไม่มีลักษณะเหมือนสังคมทุนนิยมเลย
- ข. มีลักษณะส่วนใหญ่เหมือนสังคมทุนนิยม
- ค. มีลักษณะบางส่วนเหมือนสังคมทุนนิยม
- ง. จะมีไม่ไถ่ถ้าไม่มีสังคมทุนนิยม
- จ. เกิดขึ้นไถ่ถ้าไม่มีสังคมทุนนิยม

(7) สังคมคอมมิวนิสต์เป็นสังคมที่มีการสลายตัวของรัฐ หมายความว่า

- ก. จะไม่มีการใช้ชื่อประเทศและกำหนดเส้นพรมแดนกันอีกต่อไป
- ข. สังคมปลอดจากการกดขี่และผู้คนเคยชินกับการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์จนไม่ต้องมีกลไกพิเศษสำหรับมาคุกคามพลเมือง
- ค. จะไม่มีรัฐนายทุนอีกต่อไป
- ง. อำนาจรัฐของนายทุนจะถูกกลมกลืนลงหมดสิ้น
- จ. เป็นสังคมที่ีแต่ความสงบและเรียบร้อย

(8) ระหว่างรัฐนายทุนกับสังคมคอมมิวนิสต์จะมีรัฐเผด็จการโดยชนชั้นกรรมาชีพเกิดขึ้นก่อน เพื่อ

- ก. พรรคคอมมิวนิสต์จะไถ่ยิ่งใหญ่ในแผ่นดิน
- ข. ชนชั้นกรรมาชีพและชาวนา
- ค. กำจัดและกวาดล้างสิ่งตกค้างจากรัฐนายทุน
- ง. สถาปนาระบบสังคมนิยม
- จ. สถาปนาระบบเผด็จการเบ็ดเสร็จ

3. ความสามารถในการคาดคะเนสิ่งที่จะเกิดจากการกระทำของคอมมิวนิสต์
ไต่ถามที่สุด (การขยายความ)

(9) เมื่อถึงสังคมแบบคอมมิวนิสต์ อะไรจะเกิดขึ้น

- ก. ไม่มีชนชั้น
- ข. ไม่มีความขัดแย้ง
- ค. ไม่มีเผด็จการ เบ็ดเสร็จ
- ง. ไม่มีประเทศ
- จ. ไม่มีสงคราม

(10) ในสังคมคอมมิวนิสต์ ซึ่งมีเศรษฐกิจนั้น ประชาชน

- ก. ไม่ต้องทำงานใด ๆ ทั้งสิ้น
- ข. ต้องทำงานเหมือนกับทาส
- ค. มีอิสระที่จะเลือกประกอบอาชีพอะไรก็ได้
- ง. ต้องทำงานตามความสามารถ
- จ. ต้องทำงานตามความจำเป็น

(11) ลัทธิคอมมิวนิสต์ก็เหมือนลัทธิประชาธิปไตย ที่ต้องการให้

- ก. มนุษย์ทุกคนมีความสุข
- ข. ไม่มีการปฏิบัติสังคม
- ค. มีการขจัดปัญหาของมนุษย์ด้วยการใช้กำลังรุนแรง
- ง. สังคมไม่มีชนชั้น
- จ. มีเสรีภาพอย่างแท้จริง

(12) สังคมคอมมิวนิสต์เป็นสังคมที่พัฒนาขึ้นจากพื้นฐานของสังคมทุนนิยม จึง

- ก. ยังคงมีการค้าขายอยู่
- ข. ยังคงมีชนชั้นอยู่
- ค. ยังคงต้องมีการปฏิบัติ
- ง. ยังคงมีการชู้สาวอยู่
- จ. เป็นสังคมที่มีความเจริญทางวิทยาการ

ตอนที่ 2

ชุดที่ 1 คำถามเกี่ยวกับทัศนคติที่มีต่อลัทธิประชาธิปไตย

1. เนื่องจากประเทศไทยเป็นประเทศที่กำลังพัฒนาทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง ดังนั้นการปกครองแบบประชาธิปไตยจึงไม่อาจกระทำการดังกล่าวได้ดี และรวดเร็วกว่าการปกครองแบบเผด็จการ
 - ก. เห็นด้วยอย่างมาก,
 - ข. เห็นด้วย
 - ค. ไม่มีความเห็น
 - ง. ไม่เห็นด้วย
 - จ. ไม่เห็นด้วยอย่างมาก(ทุกข้อต่อไปนี้มีคำตอบ ก. ถึง จ. เหมือนกันหมด)
2. การปกครองระบอบประชาธิปไตยเป็นระบอบการปกครองที่ไม่เหมาะสมสำหรับประเทศไทยในขณะนี้
3. บุคคลที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนย่อมมีความสามารถทางการปกครองมากกว่าบุคคลที่ไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง
4. บุคคลทุกคนสามารถแสดงความคิดเห็นในเรื่องนโยบายของรัฐได้ ไม่ว่าความคิดเห็นนั้นจะสอดคล้องหรือไม่สอดคล้องกับความคิดเห็นของเรา
5. ความเสมอภาคในทางกฎหมายไม่อาจเกิดขึ้นได้ในสังคมของเรา เนื่องจากมีการฝ่าฝืนและหลีกเลี่ยงกฎหมายกันมาก
6. วิธีการตัดสินใจหาคำเสียงข้างมาก ไม่จำเป็นต้องมีข้อผูกพันว่าจะต้องได้รับการปฏิบัติตามจากทุกฝ่าย
7. วิธีการที่ดีที่สุด เพื่อให้ได้มาซึ่งจุดหมายปลายทางของการปกครองนั้นคือ การปรึกษาหารือและการถกเถียงกัน
8. การลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง เป็นวิธีเดียวที่ประชาชนมีอยู่ ในการแสดงประชาธิปไตยให้รัฐบาลได้รับรู้ไว้

9. การไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งมักจะส่งผลกลับมาสู่ผู้ลงคะแนนเสียง เนื่องจากมีเสียงเดียว
10. รัฐสภาเป็นเวทีการเมืองที่รักษาผลประโยชน์ของประชาชน และประเทศชาติ
11. ประชาธิปไตยไม่มีหลักประกันให้แก่อำนาจในการปกครองได้ว่า ผู้แทนราษฎรจะมีความสามารถพอเพียงกับการบริหารบ้านเมืองโดยการออกกฎหมาย
12. ประชาธิปไตยเป็นระบบการปกครองที่มีกระบวนการตัดสินใจที่ยาวมาก ทำให้งานนั้นไม่มีประสิทธิภาพ
13. ประชาธิปไตยอาจจะสร้างความไม่เป็นธรรมในสังคมได้ เพราะเหตุว่าประชาชนมีเสรีภาพมากเกินไป
14. การเปลี่ยนแปลงผู้ปกครองเป็นครั้งคราวในระบบประชาธิปไตย เป็นหลักการที่ป้องกันผู้หนึ่งผู้ใดผูกขาดการใช้อำนาจอธิปไตยไว้คนเดียว
15. ประชาธิปไตยเป็นระบอบการปกครองที่มีกระบวนการตัดสินใจและกลั่นกรองงานที่รอบคอบและสุขุม
16. หลักการแบ่งแยกอำนาจระหว่างฝ่ายบริหาร นิติบัญญัติและตุลาการ ทำให้ผู้ทำมีความรับผิดชอบมากขึ้น
17. การเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการปกครอง จะทำให้การเมืองยุ่งเหยิงยิ่งขึ้น
18. การให้สิทธิและเสรีภาพแก่ประชาชนมากเกินไปจะนำความไม่มีเสถียรภาพมาสู่รัฐบาลได้
19. ประชาชนโดยทั่วไปไม่มีความสามารถที่จะปกครองตนเอง และสามารถตัดสินใจทางให้แก่สังคมได้ทุกคน
20. การกระจายอำนาจให้ท้องถิ่น สามารถทำให้ท้องถิ่นพัฒนาตนเองได้ โดยไม่ต้องรอความช่วยเหลือจากรัฐบาลเพียงฝ่ายเดียว

ชุดที่ 2 คำถามเกี่ยวกับทัศนคติที่มีต่อลัทธิคอมมิวนิสต์

1. ลัทธิคอมมิวนิสต์เป็นลัทธิที่ชอบใช้กำลังรุนแรงและฆ่าผู้บริสุทธิ์
 - ก. เห็นด้วยอย่างมาก
 - ข. เห็นด้วย
 - ค. ไม่มีความเห็น
 - ง. ไม่เห็นด้วย
 - จ. ไม่เห็นด้วยอย่างมาก(ข้ออื่น ๆ ก็จะมีคำตอบให้เลือกเหมือนข้อ 1.)
2. คอมมิวนิสต์เป็นเผด็จการเบ็ดเสร็จ
3. เสรีภาพจะหาไม่ได้เลยในประเทศคอมมิวนิสต์
4. ภารกิจของพรรคคอมมิวนิสต์ที่สำคัญ คือการทำปฏิวัติ ซึ่งเป็นการกิจที่โหดร้ายและไร้ศีลธรรม
5. เหมา เจ๋อตุง เป็นนักคิดทางการเมืองที่สำคัญที่สุดในปลายศตวรรษที่ 20
6. เลนินเป็นบุคคลที่น่านับถือ เพราะได้เป็นผู้วางรากฐานคอมมิวนิสต์ขึ้นในสหภาพโซเวียต
7. ประเทศคอมมิวนิสต์อย่างเช่น รัสเซีย และจีน เป็นประเทศที่ชอบก่อสงคราม
8. ลัทธิจักรวรรดินิยมของเลนินเป็นลัทธิที่ยึดอยู่บนความไม่มีสาระ และเต็มไปด้วยการใส่ร้ายลัทธิทุนนิยม
9. คอมมิวนิสต์ไม่นิยมต่อสู้กันตามกติกาของระบบรัฐสภา แต่ชอบต่อสู้กันด้วยอาวุธ จึงเป็นลัทธิการเมืองที่ใช้ไม่ได้
10. สงครามยึกเยื้อยาวนานที่พวกคอมมิวนิสต์จีนได้เลี้ยมสอนพวกคอมมิวนิสต์ไทยนั้น เป็นสงครามที่สร้างความหายนะให้แก่ประเทศมากที่สุด
11. ไม่มีลัทธิการเมืองใดในโลกนี้จะโหดร้ายเท่าลัทธิคอมมิวนิสต์
12. พวกคอมมิวนิสต์ไม่เคยทำอะไรเพื่อชนชั้นกรรมาชีพตามที่ได้อ้างกันเลย แต่ทำเพื่อชนชั้นนำของพรรคคอมมิวนิสต์เท่านั้น
13. การที่พวกคอมมิวนิสต์ทำการริบทรัพย์สินของเอกชน เพื่อไม่ให้มีในสังคมอีกต่อไป เป็นการกระทำที่ออกมาจากความยุติธรรมอย่างแท้จริง

14. การที่ประเทศในแถบอินโดจีนต้องกลายเป็นคอมมิวนิสต์เพราะเล่ห์เหลี่ยมและการโฆษณาชวนเชื่อของพวกคอมมิวนิสต์
15. หลักการปฏิวัติในลัทธิคอมมิวนิสต์เป็นหลักการที่ป่าเถื่อน
16. การที่ลัทธิคอมมิวนิสต์กำลัง ระบาดไปทั่วโลกนั้น จะนำมาซึ่งความทุกข์ยากแก่มวลมนุษยชาติ
17. ลัทธิคอมมิวนิสต์ขึ้นาแต่การทำลาย ไม่มีการสร้างสรรค์เลย
18. ถ้าไม่มีลัทธิคอมมิวนิสต์ในโลกนี้ ทุกหนทุกแห่งก็จะมีแต่สันติภาพ ไม่มีการรบฆ่าฟันกันอย่างเช่นทุกวันนี้
19. สงครามต่าง ๆ ในทวีปอาฟริกาปัจจุบันนี้ ล้วนแต่เกิดขึ้นจากการเผยแพร่ลัทธิคอมมิวนิสต์เท่านั้น
20. ลัทธิคอมมิวนิสต์เป็นลัทธิที่ดีมีเหตุผล และเหมาะสมสำหรับประเทศด้อยพัฒนาทั้งหลาย

การทดสอบแบบสอบถาม

เนื่องจากแบบสอบถามมีอยู่ 2 ตอนที่แตกต่างกัน กล่าวคือ ตอนที่ 1 เป็นการวัดความรู้และความเข้าใจ ส่วนตอนที่ 2 เป็นการวัดทัศนคติ ดังนั้น การหาค่าความเชื่อมั่นในแบบสอบถามทั้งสองตอนจึงไม่เหมือนกัน กล่าวคือ ในตอนที่ 1 ใช้ Kuder-Richardson 20 และในตอนที่ 2 ใช้สูตรของ Likert-Scall

การหาค่าความเชื่อมั่นในแบบสอบถามตอนที่ 1

Kuder-Richardson 20 :

$$r_{tt} = \frac{n}{n-1} \left[\frac{1 - \sum p q}{\sigma_x^2} \right]$$

เมื่อ r_{tt} = ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามตอนที่ 1
n = จำนวนข้อในแบบสอบถามตอนที่ 1

p	=	สัดส่วนของผู้ที่ตอบผิด ($q = 1-p$)
pq	=	ความแปรปรวนของแบบสอบถามตอนที่ 1 แต่ละข้อ
σ_x^2	=	ความแปรปรวนของคะแนนรวมทั้งหมด
$\bar{x}$	=	ค่าเฉลี่ยของคะแนนรวมทั้งหมด

แทนค่าในสูตร $K - R 20$ (ตารางคำนวณอยู่ในหน้าถัดไป)

$$\begin{aligned}
 n &= 86 \\
 N &= 30 \\
 \sum pq &= 15.46 \\
 \sum x &= 882 \\
 \bar{x} &= 29.4 \\
 \sum x^2 &= 26728 \\
 \sigma_x^2 &= \frac{26728}{30} - (29.4)^2 = 890.93 - 864.36 = 26.57 \\
 r_{tt} &= \frac{86}{86-1} \left(1 - \frac{15.46}{26.57} \right) \\
 &= \frac{86}{85} (1 - 0.58) \\
 &= 0.43
 \end{aligned}$$

จากการหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามตอนที่ 1 จำนวน 86 ข้อ ปรากฏว่ามีความเชื่อมั่นปานกลาง เพราะเนื่องมาจากการใช้กลุ่มตัวอย่างกลุ่มเดียว คือนิสิตภาคสมทบของ มศว ประสานมิตร จำนวน 30 คน ดังนั้นจึงไม่เกิดคะแนนของความแตกต่างแห่งความรู้และความเข้าใจมากนัก ค่าเฉลี่ยของความแตกต่างจึงอยู่ระดับ 24-34 ซึ่งเป็นค่าเฉลี่ยที่แคบมาก อีกประการหนึ่ง เนื่องจากแบบสอบถามบางข้อถามลึกและกว้างเกินไปจนผู้ตอบแบบสอบถามไม่สามารถที่จะตอบได้ เช่น ข้อ 4, 10, 18, 23, ของชุดที่ 2 ฉบับที่ 1 และข้อ 32, 42 ของชุดที่ 1 ฉบับที่ 2 ดังนั้น หลังจากการปรับปรุงแบบสอบถามแล้ว จึงได้ตัดข้อดังกล่าวออก คงเหลือไว้เพียง 80 ข้อ ในการนำไปเป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์ ซึ่งแสดงไว้อยู่ในภาคผนวก

ตารางที่ 5

การทดสอบค่าของความเชื่อมั่นโดยสูตรของ Kuder - Richardson

นิสิต	ข้อ												
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1	1	0	0	0	0	1	0	0	1	0	0	0	1
2	0	1	0	1	0	0	0	0	1	0	0	0	1
3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0
4	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0
5	1	1	0	1	1	0	0	0	1	0	0	1	0
6	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0
7	0	1	0	1	1	0	1	1	1	0	0	1	1
8	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	1	0
9	1	1	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1
10	1	0	1	1	0	0	0	0	0	0	1	1	0
11	1	1	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0
12	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	1	1
13	1	1	0	0	0	0	0	0	1	0	1	1	1
14	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0
15	0	0	0	0	1	0	1	0	1	0	0	1	1
16	0	0	0	1	1	0	1	1	1	1	0	1	1
17	0	1	0	1	1	0	0	0	1	0	0	0	0
18	1	1	0	1	0	0	0	0	1	0	0	1	1
19	1	1	0	0	0	0	1	0	1	0	0	1	0
20	0	1	0	0	0	0	1	0	1	0	1	1	0
21	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1
22	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0
23	0	1	1	1	0	0	0	0	1	1	0	1	0
24	0	1	1	1	0	0	0	0	1	0	1	1	1
25	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0	0	1	0
26	0	1	0	0	0	0	0	0	1	1	1	1	0
27	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1
28	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0
29	1	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0
30	0	1	0	1	0	0	0	0	1	0	1	1	1
p	.3	.6	.1	.4	.2	.1	.2	.1	.7	.2	.3	.8	.4
q	.7	.4	.9	.6	.8	.9	.8	.9	.3	.8	.7	.2	.6
pq	.21	.24	.09	.24	.16	.09	.16	.09	.21	.16	.21	.16	.24

ตารางที่ 5 -- ทอ

นิต	ขอ												
	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26
1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0	0
2	0	0	1	1	0	1	0	1	0	0	0	0	0
3	1	0	1	0	0	0	0	1	0	0	0	1	1
4	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	1	1
5	0	0	1	1	0	1	0	1	0	0	0	1	0
6	1	0	0	1	0	0	0	1	1	0	0	1	0
7	0	1	1	0	1	0	0	1	0	0	0	1	0
8	0	0	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0
9	1	0	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0
10	1	1	1	1	1	0	0	0	0	0	0	1	0
11	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1
12	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
13	1	0	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0
14	1	1	1	0	1	0	0	1	1	0	0	0	1
15	1	0	1	1	1	1	0	0	1	0	1	0	1
16	1	1	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1
17	1	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0
18	0	0	1	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0
19	0	1	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1
20	1	1	1	0	0	1	0	1	1	1	0	1	0
21	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0
22	1	0	1	1	1	0	0	0	1	0	0	1	0
23	1	0	0	0	1	0	0	1	1	0	0	1	0
24	1	0	0	0	1	0	0	0	0	1	0	0	0
25	0	0	1	1	0	0	0	1	0	1	0	0	1
26	1	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0
27	0	1	1	1	0	0	0	0	0	1	0	1	0
28	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1
29	1	0	0	0	0	1	0	1	1	0	0	0	0
30	1	1	0	1	0	0	0	1	0	1	0	1	0
p	.6	.3	.6	.3	.4	.2	0	.6	.3	.2	.1	.4	.3
q	.4	.7	.4	.7	.6	.8	0	.4	.7	.8	.9	.6	.7
pq	.24	.21	.24	.21	.24	.16	0	.24	.21	.16	.09	.24	.21

ตารางที่ 5 - - คอ

ชนิด	ข้อ												
	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39
1	1	0	1	1	1	1	1	0	1	0	0	1	0
2	1	0	0	1	1	0	0	0	1	0	0	0	0
3	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	1	0	1	0	0	1	1	0	0	0	1	0	0
5	1	0	0	0	1	0	1	0	0	0	1	0	1
6	0	0	1	0	1	1	1	0	0	0	0	0	0
7	1	0	0	0	1	0	1	0	1	0	1	0	0
8	0	0	1	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0
9	1	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0
10	0	0	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0
11	0	1	1	1	0	0	0	0	1	0	0	0	1
12	1	0	0	1	1	0	0	0	0	0	1	1	0
13	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1	1	0
14	0	0	1	1	0	0	1	1	0	0	1	1	1
15	1	1	0	1	1	1	1	0	0	0	1	0	0
16	0	0	1	1	0	0	1	0	0	0	1	0	0
17	0	0	1	0	1	1	0	0	0	0	1	0	0
18	0	1	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	1
19	0	0	1	1	1	0	1	0	1	0	0	0	0
20	1	0	1	1	0	1	1	0	0	0	1	0	1
21	0	1	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0
22	1	0	1	0	1	1	1	0	0	0	0	1	0
23	0	1	0	0	1	1	1	0	0	1	1	0	0
24	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	1	0
25	1	0	1	1	1	1	1	0	0	0	0	1	0
26	0	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0
27	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0
28	0	0	0	0	1	1	0	0	1	0	0	0	0
29	1	0	1	0	0	0	1	0	0	0	1	0	1
30	1	0	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1
p	.4	.2	.5	.5	.5	.5	.5	.1	.2	0	.3	.3	.2
q	.6	.8	.5	.5	.5	.5	.5	.9	.8	0	.7	.7	.8
pq	.24	.16	.25	.25	.25	.25	.25	.09	.16	0	.21	.21	.16

ตารางที่ 5 - - ทอ

นิสิต	ขอ												
	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52
1	0	0	1	0	1	1	0	0	0	1	1	1	0
2	0	0	0	0	1	1	0	1	0	1	1	1	0
3	0	0	1	0	1	1	0	1	0	0	0	0	0
4	0	0	0	0	1	0	0	1	1	0	0	1	0
5	0	1	1	0	1	1	0	1	0	1	0	1	1
6	1	0	0	0	1	1	0	1	1	0	0	1	1
7	0	0	1	0	0	1	0	0	1	1	0	1	0
8	0	1	0	0	1	1	0	0	0	1	0	1	0
9	0	1	1	0	1	1	0	0	0	1	0	0	0
10	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	1	0
11	0	0	0	1	1	1	0	1	1	0	0	1	0
12	0	1	1	0	1	1	0	1	0	0	0	1	0
13	0	1	0	0	0	1	0	1	0	1	0	1	0
14	1	0	1	0	0	1	0	1	1	1	0	1	1
15	1	1	0	1	0	1	0	0	1	0	0	1	0
16	1	0	1	0	0	1	0	1	0	1	0	0	0
17	0	0	1	0	1	1	0	0	1	1	0	1	0
18	0	0	0	0	1	1	0	1	1	0	0	1	0
19	0	0	1	1	1	1	0	1	1	0	1	1	1
20	0	1	1	0	0	1	0	1	1	1	0	1	1
21	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	1	1
22	0	0	0	0	0	1	0	0	1	1	1	1	0
23	0	0	1	1	1	0	0	1	1	0	0	1	0
24	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
25	0	0	1	1	0	1	0	0	1	0	0	1	1
26	1	1	1	0	0	1	0	1	1	0	0	1	1
27	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
28	0	0	1	0	0	1	0	1	0	1	1	1	1
29	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0
30	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0
p	.3	.3	.5	.2	.5	.8	0	.6	.5	.2	.2	.8	.3
q	.7	.7	.5	.8	.5	.2	0	.4	.5	.8	.8	.2	.7
pq	.21	.21	.25	.16	.25	.16	0	.24	.25	.16	.16	.16	.21

ตารางที่ 5 - - คอ

นิสิต	ขอ												
	53	54	55	56	57	58	59	60	61	62	63	64	65
1	1	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0	0	1
2	0	1	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1
3	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1
4	1	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0
5	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0
6	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0
7	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1	0	1	1
8	1	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0	0	0
9	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0
10	0	1	0	0	0	1	0	0	0	1	0	0	1
11	0	0	0	0	0	1	0	1	0	1	0	0	0
12	1	0	0	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0
13	1	0	0	0	0	1	0	0	1	0	1	0	0
14	0	0	0	1	1	1	0	1	0	0	0	0	0
15	1	0	0	0	0	1	0	0	1	1	1	0	0
16	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	1
17	0	0	1	0	0	1	0	0	1	1	0	0	0
18	0	0	0	0	1	1	1	0	0	1	0	0	0
19	0	1	0	0	1	1	0	0	1	1	0	1	0
20	0	0	0	0	0	1	0	0	1	1	1	0	1
21	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0
22	0	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	1
23	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1	0	1	0
24	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0
25	0	0	1	1	0	0	1	0	1	1	0	0	0
26	1	1	0	0	1	1	1	0	0	0	1	0	0
27	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
28	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
29	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0
30	0	0	0	0	1	0	1	0	1	0	0	0	1
p	.3	.2	.1	.1	.3	.5	.2	.2	.3	.4	.1	.1	.4
q	.7	.8	.9	.9	.7	.5	.8	.8	.7	.6	.9	.9	.6
pq	.21	.16	.09	.09	.21	.25	.16	.16	.21	.24	.09	.09	.24

ตารางที่ 5 - - คอ

นิสิต	ขอ												
	66	67	68	69	70	71	72	73	74	75	75	77	78
1	0	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0	1	1
2	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1	1	0
3	1	0	0	0	1	0	0	0	1	1	0	0	0
4	1	1	1	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0
5	0	0	0	0	1	0	0	0	1	0	0	1	0
6	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1	1
7	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1
8	0	0	0	0	1	1	0	1	0	1	1	0	0
9	1	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	1	1
10	0	1	0	0	1	0	0	1	0	1	1	1	0
11	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0	1	0	1
12	0	0	0	0	1	0	0	1	0	0	1	1	0
13	0	1	0	0	1	1	0	1	0	0	0	1	0
14	0	1	1	0	0	0	0	1	0	1	0	0	0
15	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0
16	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1	1	0
17	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0
18	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1
19	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1
20	0	1	1	1	1	0	1	0	0	1	0	0	0
21	0	1	0	0	0	1	0	1	0	0	0	1	1
22	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0
23	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0
24	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	1
25	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	0	1	1
26	0	1	0	0	1	0	0	0	1	1	1	0	0
27	0	0	1	0	1	0	0	1	0	1	0	0	1
28	0	1	0	0	0	1	0	1	0	1	0	1	1
29	1	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	1	1
30	0	0	1	0	0	0	1	1	0	1	0	0	0
p	.2	.3	.3	.1	.4	.1	.1	.4	.2	.3	.3	.5	.4
q	.8	.7	.7	.9	.6	.9	.9	.6	.8	.7	.7	.5	.6
pq	.16	.21	.21	.09	.04	.09	.09	.24	.16	.21	.21	.25	.24

ตารางที่ 5 -- ทอ

นิสิต	ข้อ								รวม
	79	80	81	82	83	84	85	86	
1	1	0	1	1	0	1	0	0	31
2	0	1	1	1	0	1	0	0	29
3	1	0	1	1	0	1	0	0	24
4	0	1	0	0	0	1	0	0	25
5	1	1	1	1	0	1	1	0	34
6	0	1	1	1	0	1	0	0	26
7	1	0	1	1	0	1	0	0	34
8	1	1	1	1	0	1	0	0	26
9	1	0	1	1	0	0	0	0	25
10	1	1	1	1	0	0	0	0	30
11	0	0	1	1	0	1	0	0	28
12	1	0	1	1	0	1	1	0	30
13	1	1	1	0	0	0	0	0	30
14	1	0	1	1	1	0	0	0	36
15	1	0	1	1	0	1	1	0	36
16	1	1	1	0	0	1	0	0	32
17	0	0	0	0	0	1	0	0	23
18	1	0	1	0	0	1	1	1	30
19	1	1	1	0	0	0	1	0	36
20	1	0	1	1	0	1	0	0	43
21	1	0	1	1	0	1	0	0	23
22	1	0	1	1	0	1	1	0	28
23	1	0	1	1	0	1	1	0	33
24	1	1	1	1	0	1	0	1	25
25	1	0	0	1	0	1	0	0	32
26	0	0	1	1	1	1	0	0	33
27	0	0	0	1	0	0	0	0	16
28	1	0	1	1	0	1	0	0	26
29	1	0	1	1	1	1	0	0	27
30	0	1	1	1	0	1	1	0	31
p	.7	.4	.9	.8	.1	.8	.3	.1	882
q	.3	.6	.1	.2	.9	.2	.7	.9	
pq	.21	.24	.09	.16	.09	.16	.21	.09	

การหาค่าความเชื่อมั่นภายในแบบสอบถามตอนที่ 2

ในการทดสอบแบบสอบถามตอนที่ 2 เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นภายใน (Internal Consistency Test) โดยใช้สูตรของ Likert - Scall¹ ผลปรากฏว่า ในจำนวนข้อมา 40 ข้อของตอนที่ 2 มีถึง 14 ข้อที่ไม่มีความเชื่อมั่นภายใน คือ ข้อ 3, 5, 6, 7, 9, 10, 13, 16 และ 20 ในตอนที่ 2 ชุดที่ 1 และข้อ 8, 16, 17, 18 ของตอนที่ 2 ชุดที่ 2 ดังนั้นแบบสอบถามตอนที่ 2 จึงคัดออก 14 ข้อ คงเหลือไว้เพียง 26 ข้อ ในการนำไปเป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์ ซึ่งแสดงไว้อยู่ในภาคผนวก .

ตารางที่ 6

คะแนนของแต่ละบุคคลในทัศนคติที่มีต่อประชาธิปไตยและคอมมิวนิสต์

ข้อ	นิสิต																													
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
1	2	4	2	2	2	4	2	2	5	5	2	2	2	2	3	2	1	4	2	5	2	2	4	1	4	2	2	4	2	2
2	2	4	4	4	4	4	4	4	4	2	1	4	1	3	3	4	4	4	1	2	4	3	5	4	3	2	5	4	3	4
3	2	2	2	2	2	3	2	5	4	5	2	2	4	2	3	4	5	2	4	5	4	4	4	2	5	2	4	1	2	2
4	2	2	2	2	3	3	4	2	3	1	1	2	2	3	2	2	5	3	1	1	4	3	2	2	5	1	1	4	1	2
5	4	4	4	4	1	5	4	4	4	4	1	5	5	3	4	4	4	5	3	4	4	4	5	3	5	5	5	4	4	4
6	2	4	2	2	2	3	4	2	1	2	1	4	2	3	3	2	5	4	1	2	5	4	4	1	5	4	5	2	2	4
7	3	4	4	2	4	5	4	4	5	5	4	4	4	4	5	4	4	5	5	4	4	5	5	4	3	4	5	5	4	2
8	2	3	3	2	4	3	4	3	2	2	2	4	2	2	2	5	3	2	1	3	4	5	3	2	5	4	4	3	4	
9	5	1	1	2	2	1	2	1	2	2	1	1	2	2	1	2	1	1	4	2	2	1	1	1	1	1	5	1	1	1
10	3	4	4	3	4	4	3	4	5	3	5	3	4	4	4	4	5	3	2	2	5	3	4	3	5	5	4	4	4	

¹ วิธีการหาค่าความเชื่อมั่นแบบนี้ โปรดดูได้จาก พลศักดิ์ จิรไกรศิริ, "วัฒนธรรมทางการเมืองของครูในกรุงเทพมหานคร," (วิทยานิพนธ์มหาวิทยาลัย บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2519).

ตารางที่ 6 --- ต่อ

ข้อ	นิสิต																													
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
11	2	4	4	2	4	3	2	2	4	3	1	4	4	4	1	4	4	2	3	4	4	4	2	2	5	2	4	1	2	4
12	2	3	3	4	4	3	4	4	3	3	4	4	3	4	3	4	4	4	4	3	4	3	3	4	3	2	3	4	3	4
13	2	4	4	4	4	4	4	5	5	3	5	4	4	4	5	4	4	5	5	3	3	4	4	5	5	4	5	5	3	4
14	3	4	4	4	4	3	4	4	2	1	1	2	3	3	3	4	4	4	1	1	2	5	5	4	5	1	5	4	3	4
15	4	4	4	2	2	4	2	1	2	2	1	2	1	4	2	4	2	4	1	2	4	5	2	2	4	4	1	1	2	4
16	3	3	3	3	1	3	4	3	3	3	4	4	3	3	3	4	4	3	4	3	3	4	4	3	4	4	5	4	3	4
17	2	4	2	2	2	1	2	1	1	2	2	4	4	2	4	2	2	2	4	2	4	4	2	2	4	5	1	1	4	2
18	2	4	3	2	4	3	4	3	2	2	2	4	2	2	3	2	4	4	1	2	3	4	4	2	4	4	5	4	2	4
19	4	1	2	4	4	4	3	4	4	4	5	4	4	4	4	4	5	2	4	4	4	4	4	3	5	4	4	2	2	2
20	2	3	2	2	3	3	3	2	1	1	1	1	1	2	3	2	4	4	1	1	2	3	4	2	1	2	1	1	2	2
21	3	2	2	1	2	2	2	1	3	5	3	4	4	2	2	2	1	1	2	2	2	2	1	2	4	2	3	1	2	1
22	3	4	4	2	4	3	4	1	1	2	2	4	3	2	3	4	1	4	1	2	3	3	5	4	4	5	5	4	3	4
23	1	2	2	4	2	3	3	1	4	2	3	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	5	1	2	2
24	2	4	3	2	4	3	4	2	3	3	2	4	3	2	2	4	4	3	2	3	3	3	4	3	2	5	5	4	4	4
25	2	2	2	2	2	2	2	4	2	2	2	2	3	1	1	2	3	2	2	2	2	4	2	2	2	1	1	1	2	2
26	1	3	3	2	3	3	3	2	1	2	2	4	2	2	3	2	4	3	3	2	2	3	4	3	4	2	5	4	4	2
27	4	4	4	2	4	5	4	4	4	4	5	4	4	5	4	4	4	4	4	4	5	3	5	5	5	5	5	5	4	4
28	3	4	4	4	4	3	4	2	3	3	1	4	2	2	4	4	4	4	3	3	2	2	4	4	2	2	5	2	4	4
29	2	4	4	4	3	3	2	3	4	4	5	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	3	4	4	4	4	5	2	2	2
30	2	3	3	2	4	3	4	1	2	2	1	2	2	2	3	3	4	4	3	2	3	3	5	4	3	2	5	2	3	4
31	4	4	2	4	5	4	3	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	5	4	4	4	2	4	4	5	5	4	4	2
32	3	4	4	2	3	3	4	2	2	2	3	4	3	2	3	2	5	4	2	2	3	3	5	4	4	4	5	4	3	4
33	2	4	2	4	1	4	4	5	2	5	2	4	4	4	5	2	4	4	4	2	4	3	4	5	4	2	5	1	4	4
34	3	4	4	4	4	4	4	3	2	2	4	4	4	2	4	4	5	4	3	3	4	3	5	4	3	4	5	4	4	4
35	2	2	2	3	4	3	4	5	2	2	2	2	3	1	2	2	4	4	2	2	4	2	2	2	2	1	2	1	2	4
36	3	4	5	4	2	4	4	5	3	2	2	4	4	3	4	4	5	5	3	2	4	4	5	3	5	5	5	4	4	5
37	2	4	1	2	3	3	4	4	3	3	2	4	2	2	2	4	2	4	2	3	4	4	2	4	2	1	1	1	2	4
38	2	4	3	4	4	3	4	1	2	2	1	4	2	3	3	4	4	3	1	2	4	4	5	3	4	4	5	4	4	4
39	4	4	4	4	5	5	2	4	4	4	5	4	1	4	5	4	4	4	4	4	4	4	1	4	5	4	1	4	4	4
40	1	3	2	2	3	3	3	2	3	3	3	4	2	4	3	2	4	4	2	3	3	3	2	4	1	4	1	4	4	4
รวม	101	136	113	113	120	134	130	113	113	113	100	136	118	110	124	127	147	140	108	106	133	137	141	124	142	124	154	113	117	131

ตารางที่ 7

ตัวอย่างของการหาความเชื่อมั่นในแต่ละข้อของตารางที่ 6

ข้อ 1

คะแนนรวม	ร้อยละของคะแนนของนิสิต				
	ค่า 1	2	3	4	5 สูง
สูง 168-200	- (0)	- (0)	- (0)	- (0)	- (0)
136-167	50.00(1)	16.67(3)	50.00(1)	60.00(3)	(0)
104-135	50.00(1)	72.22(13)	50.00(1)	40.00(2)	100.0(3)
72-103	- (0)	11.11(2)	- (0)	- (0)	- (0)
ต่ำ 40-71	- (0)	- (0)	- (0)	- (0)	- (0)
รวม	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %
	จ = 2	จ = 18	จ = 2	จ = 5	จ = 3

หมายเหตุ จ = จำนวนจริง

ข้อ 2

คะแนนรวม	ร้อยละของคะแนนของนิสิต				
	ค่า 1	2	3	4	5 สูง
สูง 168-200	- (0)	- (0)	- (0)	- (0)	- (0)
136-167	- (0)	- (0)	40.00(2)	26.67 (4)	100.0(2)
104-135	66.67(2)	80.00(4)	60.00(3)	73.33 (11)	- (0)
72-103	33.33(1)	20.00(1)	- (0)	- (0)	- (0)
ต่ำ 40-71	- (0)	- (0)	- (0)	- (0)	- (0)
	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %
	จ = 3	จ = 5	จ = 5	จ = 15	จ = 2

ตารางที่ 7 - - ต่อ

ข้อ 3

คะแนนรวม	ร้อยละของคะแนนของนิสิต				
	ค่า 1	2	3	4	5 สูง
สูง 168-200	- (0)	- (0)	- (0)	- (0)	- (0)
136-167	- (0)	21.43(3)	- (0)	37.5 (3)	40.00(2)
104-135	100.0(1)	64.28(9)	100.0(2)	62.5 (5)	60.00(3)
72-103	- (0)	14.29(2)	- (0)	- (0)	- (0)
ต่ำ 40-71	- (0)	- (0)	- (0)	- (0)	- (0)
รวม	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %
	จ = 1	จ = 14	จ = 2	จ = 8	จ = 5

บทที่ 3

ประชาธิปไตยและคอมมิวนิสต์

นับตั้งแต่มนุษย์ได้เข้ามาอยู่ร่วมกันเป็นสังคม จากอดีตจนถึงปัจจุบันนั้น ก็เพื่อการแก้ปัญหาร่วมกันหรือเพื่อมีชีวิตที่ดีขึ้น ดังนั้นมนุษย์จึงได้พยายามหาหนทาง เพื่อมาแก้ไขปัญหานั้น ๆ แต่ปัญหาของมนุษย์ในสังคมโดยเฉพาะในสังคมใหญ่ ๆ อย่าง เช่นประเทศนั้นมีมากมาย จึงทำให้เกิดความคิดทางการเมืองที่จะมาแก้ไขปัญหามากมาย ซึ่งแต่ละแนวความคิดก็เหมาะสมกับยุคสมัยและสภาพแวดล้อมของแต่ละสังคม เมื่อเป็นเช่นนี้จึงเกิดปัญหาติดตามมาในภายหลังเป็นอันมากเช่นกัน เมื่อมีการพยายาม ยึดยึดแนวความคิดทางการเมืองให้กับสังคมต่าง ๆ โดยสังคมนั้นไม่ต้องการ

อย่างไรก็ตาม ความคิดทางการเมืองต่าง ๆ ก็คงมีเป้าหมายอย่าง เดียวกัน คือปรารถนาที่จะทำให้มนุษย์มีความมั่นคงปลอดภัยมากที่สุด และมีชีวิตอยู่ อย่างมีความสุขมากที่สุด แต่วิธีการที่จะให้บรรลุถึงเป้าหมายที่กล่าวนั้นมีอยู่หลาย ทาง และความแตกต่างกันในวิธีการนี้เองจึงทำให้เกิดลัทธิการเมืองขึ้นมาในภายหลัง หลายลัทธิ ลัทธิที่น่าสนใจมากที่สุดขณะนี้ เห็นจะได้แก่ประชาธิปไตยและคอมมิวนิสต์

ประชาธิปไตย

โดยทั่วไปการปกครองแบบประชาธิปไตยเป็นรูปการปกครองที่ขึ้นอยู่กับ เจื่อนใจหรือแนวความคิดหลายประการ คงจะเห็นว่า ได้มีนักปราชญ์ทางการเมือง หลายท่าน ได้ให้นิยามถึงสิ่งที่เรียกว่า "ประชาธิปไตย" โดยกำหนดหลักเกณฑ์หรือ สมมติฐานของตนขึ้น สมมติฐานนี้เป็นตัวแบบ(Model) ของประชาธิปไตย ดังนั้น ลักษณะของระบบและสถาบันทางการเมืองอย่างไร จึงจะสามารถเรียกได้ว่าเป็น ประชาธิปไตยนั้น ก็ขึ้นอยู่กับระดับของความเบี่ยงเบนแห่งสมมติฐานที่วางไว้ หรือ อาจกล่าวได้ว่าหลักเกณฑ์ของตัวแบบประชาธิปไตยนั้นมีหลายประการ ถ้าลักษณะของ ระบบการปกครองสอดคล้องกันในหลักการใหญ่ ก็อาจจะเรียกได้ว่าเป็น "ประชาธิปไตย" ส่วนการ ไม่สอดคล้องต้องกันในรายละเอียดปลีกย่อยนั้น ก็จำเป็นต้องนำมาพิจารณาก่อน ว่ามีความสำคัญเพียงใดต่อหลักการแห่งประชาธิปไตย

เงื่อนไขหรือสมมติฐานต่าง ๆ นั้น เราสามารถพิจารณาได้จากคำนิยามคำว่า "Democracy" ซึ่งนักคิดทางการเมืองได้ให้ไว้ ดังต่อไปนี้

1. ประชาธิปไตย หมายถึงการปกครองประเภทหนึ่ง ซึ่งจัดระบบการปกครองตามหลักการใหญ่ ๆ ที่ยึดถือหลักอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน ความเสมอภาคทางการเมือง การปรึกษาความเห็นจากประชาชน และการปกครองโดยเสียงข้างมาก¹

2. ระบบการเมืองที่เป็นประชาธิปไตย ได้แก่ระบบการเมืองที่สถาบันทางการเมือง คือ รัฐสภา ฝ่ายบริหารและศาล มีความเป็นอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ มีกลุ่มผลประโยชน์ พรรคการเมืองที่เป็นอิสระมากมายหลายกลุ่มหลายพรรค และมีสื่อมวลชนที่เป็นอิสระ²

3. ประชาธิปไตย คือระบบการปกครองที่เน้นในเรื่องความเสมอภาค กล่าวคือเปิดโอกาสเท่า ๆ กัน ให้ทุกคนเป็นผู้นำได้³

4. ประชาธิปไตย เป็นระบบการเมืองที่สนับสนุนโอกาสแห่งรัฐธรรมนุญ โดยเฉพาะเมื่อการเปลี่ยนตัวผู้ปกครองและกลไกทางสังคม โดยยินยอมให้ประชาชนส่วนใหญ่(เท่าที่จะเป็นได้) มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกตัวแทน สำหรับสถาบันทางการเมือง⁴

¹ Austin Ranney, The Governing of Men (New York: Holt, Rinehart & Winston, Inc., 1958).

² Edward Shils, "Political Development in the New States," (Paper prepared for the Committee of Comparative Politics, Social Science Research Council, 1959), อ้างใน ชัยอนันต์ สมุทวณิช, ประชาธิปไตย สังคมนิยม คอมมิวนิสต์ กับการเมืองไทย (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์พิชฌเนศ, 2519), หน้า 51-2.

³ Harold Lasswell and Abraham Kaplan, Power and Society (New Haven: Yale University Press, 1963), p.225.

⁴ Seymour S. Lipset, Political Man : The Social Bases of Politics (London : Mercury Books, 1963), p. 45,

5. ประชาธิปไตย เป็นรูปการปกครองอย่างหนึ่ง ที่ยึดหลักว่าจะต้องมีหลักการว่า ประชาชนเป็นเจ้าของอำนาจสูงสุด ในการปกครองประเทศ ดังนั้นจึงต้องยึดมั่นในความสำเร็จของบุคคล ในความเสมอภาคและเสรีภาพของมนุษย์ จะต้องมียุติธรรม คือมีข้อกำหนดเกี่ยวกับการเลือกผู้นำฝ่ายต่าง ๆ รวมทั้งมีวิธีควบคุมการใช้อำนาจของผู้นำเหล่านั้น โดยการกำหนดระเบียบปฏิบัติต่าง ๆ เกี่ยวกับการให้ได้ว่า ซึ่งอำนาจตัดสินใจตกลงใจ และจะต้องมีความมุ่งหมาย เพื่อผลประโยชน์ของประชาชนส่วนรวม⁵

6. ประชาธิปไตย หมายถึงระบบการเมือง ซึ่งให้เสรีภาพในการเลือกตั้ง ในการพิมพ์ ในการสมาคม ในการนับถือศาสนา ในแนวความคิดและการพูดคุยน โดยให้มีความเท่าเทียมกันตามกฎหมาย ให้มีสิทธิที่จะคัดค้านรัฐบาลได้ มีสิทธิที่จะเลือกประกอบอาชีพ มีสิทธิที่จะจัดตั้งสหพันธ์การค้าเสรีได้ มีสิทธิที่จะย้ายถิ่นได้อย่างอิสระ คือจะเดินทางไปต่างประเทศอย่างชั่วคราวหรือจะไปตั้งถิ่นฐานอย่างถาวรในต่างแดนก็ได้ และโดยทั่วไปแล้ว ให้สิทธิแก่บุคคลที่จะพัฒนาร่างกายและจิตใจของเขาได้ตามใจปรารถนา⁶

7. ประชาธิปไตย คือรูปแบบของรัฐแบบหนึ่งในจำนวนหลายรูปแบบ ดังนั้นจึงเหมือนรัฐทั่วไป คือประกอบด้วยการนำเอาอำนาจไปใช้กับมนุษยชาติอย่างมีระเบียบ⁷

กล่าวโดยสรุปแล้ว การปกครองแบบประชาธิปไตย มีหลักการ วิธีการ และความมุ่งหมายที่ผูกพันอยู่กับประชาชน หรือประชาธิปไตยเป็นทั้งระบบการเมือง อุดมคติและวิธีการดำเนินชีวิต ซึ่งทั้งสามส่วนนี้มีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด กล่าวคือ เมื่อมีแนวความคิดแบบประชาธิปไตยก็พยายามสร้างระบบการเมืองแบบประชาธิปไตย ดังนั้น จึงต้องสร้างให้พลเมืองมีบุคลิกภาพแบบประชาธิปไตย เพื่อให้

⁵ ทินพันธุ์ นาคะตะ, "ประชาธิปไตย : ความหมาย บัณฑิต อำนวย และการสร้างจิตใจ," วารสารธรรมศาสตร์, 3 (กุมภาพันธ์, 2517), 14.

⁶ William Ebenstein, Today's ISMS (5th ed; New Jersey: Prentice-Hall Inc., 1967), p. 139.

⁷ Vladimir Ilyitch Lenin, The State and Revolution. (New York, 1932), chap. V. Sec 4, p. 82.

ระบบการเมืองแบบประชาธิปไตยคงอยู่ตลอดไป อันทำให้บรรดาคูมการแบบประชาธิปไตย

อุดมการของประชาธิปไตยเป็นอย่างไรและเกิดขึ้นมาตั้งแต่เมื่อไร เราอาจจะถือได้ว่าอุดมการของประชาธิปไตยได้เป็นรูปเป็นร่างขึ้นมาจากแนวความคิดทางการเมืองของนักคิดทางการเมืองเหล่านี้ คือ อริสโตเติล (Aristotle) เปอริคลีส (Pericles) จอห์น ล็อก (John Locke) จัง จากส์ รูสโซ (Jean Jacques Rousseau) จอห์น สจวต มิลล์ (John Stuart Mill) เจเรมีย์ เบนแธม (Jeremy Bentham) นักปราชญ์เหล่านี้ได้นำความคิดของปัจเจกชนนิยมและเสรีนิยมทางการเมืองบางประการ มาสร้างพื้นฐานเกี่ยวกับอุดมการประชาธิปไตยสมัยใหม่ไว้หลายลักษณะ (ยกเว้นอริสโตเติล) ดังต่อไปนี้⁸

1. การมีศรัทธาในความสามารถของมนุษย์ ในสติปัญญา การรู้จักใช้หลักเหตุผล ตลอดจนการมองโลกในแง่ดี สามารถร่วมมือทำงานเพื่อความสุขส่วนรวมได้
2. ความเชื่อในความเป็นอิสระและเสรีภาพของมนุษย์
3. การยอมรับให้มีความเท่าเทียมกันของคน ตามกฎหมายและทางการเมือง
4. อำนาจอสูงสุดในการปกครองมาจากหรืออยู่ที่ปวงชน
5. อำนาจอันชอบธรรมในการปกครองของรัฐบาลเกิดจากความยินยอมของประชาชน
6. ประชาชนมีสิทธิในการคัดค้านและล้มล้างรัฐบาลได้

อุดมการประชาธิปไตยแบบนี้ได้พัฒนาขึ้นในทศโลกตะวันตกแต่การพัฒนาไม่ได้หยุดยั้งแต่เพียงเท่านั้น แต่ชาวตะวันตกยังได้พยายามที่จะหาหลักการปกครองที่จะทำให้พวกเขาสามารถนำเอาหลักการทั้งหลายไปใช้ปฏิบัติได้ เป็นต้นว่า นักปฏิวัติ

⁸ ชัยอนันต์ สมุทวณิช, เรื่องเดิม, หน้า 15-8.

ชาวอเมริกันและฝรั่งเศสได้เลือกเอารูปสาธารณรัฐ ส่วนชาวอังกฤษซึ่งนิยมจารีตประเพณีและไม่ชอบการเปลี่ยนแปลงอย่างรุนแรง ยังคงใช้รูปการปกครองแบบประชาธิปไตย โดยมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขของชาติ ทั้งจะเห็นว่าในระบบการปกครองของทั้งสามประเทศนี้ สามารถนำเอาแนวความคิดหรืออุดมการประชาธิปไตยไปใช้สร้างวิธีการปกครองแบบประชาธิปไตยขึ้นมา กล่าวคือ⁹

1. วิธีการปกครองที่ใช้หลักการประชุมปรึกษาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันอย่างเต็มที่เสียก่อนแล้วจึงหาข้อยุติ ซึ่งสืบเนื่องมาจากการมีศรัทธาในความสามารถ สติปัญญา และการรู้จักใช้เหตุผลของมนุษย์

2. วิธีการปกครองที่มีการวางขอบเขตของอำนาจและหน้าที่ของรัฐบาลไว้อย่างละเอียดถี่ถ้วน เป็นผลมาจากความเชื่อในอิสรภาพและเสรีภาพของมนุษย์

3. วิธีการปกครองที่มีการให้ความคุ้มครองทางกฎหมายแก่บุคคลอย่างเท่าเทียมกัน โดยไม่มีการเลือกปฏิบัติและการให้สิทธิทางการเมืองโดยมีข้อจำกัดน้อยที่สุด ก็เป็นผลมาจากการยอมรับในความเท่าเทียมกันตามกฎหมายและทางการเมืองของบุคคล

4. วิธีการปกครองโดยใช้หลักการแบ่งแยกอำนาจ เพื่อถ่วงดุลย์และตรวจสอบซึ่งกันและกัน ก็สืบเนื่องมาจากแนวความคิดที่ว่า อำนาจสูงสุดในการปกครองอยู่ที่ปวงชน ดังนั้น ผู้ใช้อำนาจจึงต้องระมัดระวังอยู่เสมอ

5. วิธีการปกครองโดยให้สิทธิทั่วไปในการเลือกตั้ง ก็เป็นผลมาจากแนวความคิดที่ว่า อำนาจอันชอบธรรมทางการเมืองมาจากการให้ความยินยอมของประชาชน

6. วิธีการปกครองที่เปิดเสรีให้มีการคัดค้านนโยบายและการปฏิบัติงานของรัฐบาลได้ เป็นต้นว่า ให้โอกาสฝ่ายค้าน ไม่จำกัดพรรคการเมือง และให้สื่อมวลชนมีความเป็นอิสระที่จะวิพากษ์วิจารณ์รัฐบาลโดยไม่ถูกคุกคามสวัสดิภาพ ซึ่งก็สืบเนื่องมาจากการมีสิทธิในการคัดค้านและล้มล้างรัฐบาลได้

⁹ เรื่องเดียวกัน, หน้า 15-8.

การปกครองระบอบประชาธิปไตยจะดำเนินไปได้ไกลเคียงกับอุดมคติประชาธิปไตยและวิธีการปกครองแบบประชาธิปไตย ไม่น้อยเพียงไรนั้น ส่วนใหญ่ขึ้นอยู่กับวิถีชีวิตของประชาชนในประเทศนั้นเป็นสำคัญ กล่าวคือ ถ้าวิถีชีวิตของประชาชนในประเทศนั้นดำเนินไปในทิศทางแห่งประชาธิปไตยแล้ว ระบอบการปกครองของประเทศนั้นก็จะใกล้เคียงกับอุดมคติของประชาธิปไตย และวิธีการปกครองแบบประชาธิปไตยค่อนข้างมาก ที่จริงนี้ระบอบการปกครองของประเทศ คือภาพสะท้อนของวิถีชีวิตของประชาชนในประเทศนั้นนั่นเอง¹⁰ ถ้าประชาชนส่วนใหญ่ในประเทศยอมรับและยึดเอาหลักการการมีน้ำใจกว้างขวางที่จะพิจารณาปัญหาต่าง ๆ ด้วยวิจรรณญาณ อาศัยการพูดคุยและเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกัน ก่อนที่จะมีการตัดสินใจ รู้จักการประนีประนอม ไม่ใช่ตัดสินปัญหาข้อขัดแย้งด้วยการใช้กำลังรุนแรง มีขันติธรรม อ่อนน้อม รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นที่แตกต่างไปจากเหตุผลของตน เคารพสิทธิและเสรีภาพของผู้อื่น ตลอดจนยอมรับความเสมอภาคสำหรับบุคคล¹¹ การปกครองของประเทศนั้นก็จะเป็ประชาธิปไตยได้

วิถีชีวิตแบบประชาธิปไตยนี้ถ้าปฏิบัติกันต่อไปก็จะกลายเป็นวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย (Democratic Political Culture) วัฒนธรรมทางการเมืองเป็นความรู้สึก (feeling) ความเชื่อ (belief) ทศคติ (attitude) ค่านิยม (value) แนวความคิด (concept) และพฤติกรรม (behavior) ที่บุคคลต่าง ๆ ในสังคมมีต่อระบบการเมืองและส่วนต่าง ๆ ของ

¹⁰ ละครด ทองธรรมชาติ, "หลักประชาธิปไตย", ใน การเมืองและสังคม, บรรณาธิการโดย ประณต นันทิยะกุล (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2520), หน้า 177.

¹¹ โปรดศึกษาเพิ่มเติมได้จาก Boyd H. Bode, Democracy as a Way of Life (New York: The Macmillan Company, 1950), pp.1-5.

ระบบการเมือง¹² ดังนั้น บุคคลใดจะมีวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย ก็จะต้องมีจิตใต้พิภพที่ต้องการ การปกครองแบบประชาธิปไตยยึดมั่นในความสำคัญและศักดิ์ศรีของบุคคล มีความเชื่อมั่นในความสามารถของบุคคล เคารพในสิทธิและเสรีภาพของผู้อื่น มีความเชื่อมั่นในความเสมอภาคของมนุษย์ ยึดถือและปฏิบัติตามกติกาของการปกครองแบบประชาธิปไตย สนใจในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองและการปกครอง มีความสำนึกในหน้าที่พลเมืองของตนและมีความเชื่อมั่นในตนเอง จะต้องมองโลกในแง่ดีมีความไว้วางใจในเพื่อนมนุษย์ มีความเชื่อมั่นในตัวเจ้าหน้าที่และสถาบันของทางราชการ และรู้จักการวิพากษ์วิจารณ์อย่างมีเหตุผลและในทางสร้างสรรค์

ในปัจจุบันประชาธิปไตยเป็นรูปแบบทางการเมืองการปกครองที่ทุกประเทศต่างยอมรับว่า เป็นรูปแบบการปกครองที่เลวน้อยที่สุด และไม่มีใครกล้าประนามว่าเป็นการปกครองที่ไม่ดี¹³ แม้แต่พวกคอมมิวนิสต์และฟาสซิสต์ ต่างก็อ้างว่าการปกครองของประเทศตนนั้นเป็นประชาธิปไตยเช่นกัน เป็นต้นว่า ประเทศที่ยึดมั่นในอุดมการณ์คอมมิวนิสต์มักเรียกรูปแบบการปกครองของเขาว่าเป็น "ประชาธิปไตยของประชาชน" (People's Democracy) ส่วนจอมพลฟรังโกแห่งสเปนก็อ้างว่า การปกครองของสเปนนั้นเป็น "ประชาธิปไตยที่แท้จริง" เมื่อเกิดความสับสนเกี่ยวกับความหมายของประชาธิปไตยขึ้นเช่นนี้ สหรัฐจึงเรียกประชาธิปไตยของตนเสียใหม่ว่า "เสรีประชาธิปไตย" เพื่อให้แตกต่างกับประชาธิปไตยที่ไม่เสรีของประเทศในเครือคอมมิวนิสต์และฟาสซิสต์ ส่วนประเทศไทยก็ได้เรียกการปกครองของตนว่าเป็น "ประชาธิปไตยแบบไทย" มาตั้งแต่ พ.ศ. 2475 ซึ่งส่อให้เห็นว่าประเทศไทยเป็นประเทศหนึ่งที่เป็นประชาธิปไตยแต่ต่างกันตรงที่ว่า ของเราเป็นแบบไทย ๆ จึงไม่เหมือนกับของประเทศอื่น

¹² ศึกษาเพิ่มเติมได้จาก Gabriel A. Almond and Sidney Verba, The Civic Culture: Political Attitudes and Democracy in Five Nations (Boston: Little, Brown and Company, 1965).

¹³ รายละเอียดเกี่ยวกับประชาธิปไตยมีอยู่ใน พลศักดิ์ จิรไกรศิริ การเมืองและเศรษฐกิจ (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์วิทยากร, 2521), บทที่ 2.

คอมมิวนิสต์

คำว่า "คอมมิวนิสต์" ได้ถูกใช้อย่างเป็นทางการโดย คาร์ล มาร์กซ์ (Karl Marx) และ เฟรเดริก เองเงิลส์ (Friederick Engels) ซึ่งได้ร่วมกันเสนอไว้ใน The Communist Manifesto (ค.ศ. 1848) ในเอกสารทางการเมืองฉบับนี้ มาร์กซ์ได้อธิบายประวัติศาสตร์ทั้งหมดด้วยประวัติศาสตร์ของการต่อสู้ทางชนชั้น โดยท่านได้ปฏิเสธแนวความคิดที่ว่า ศาสนา และความไม่ยุติธรรมเป็นเครื่องมือของความก้าวหน้าของมนุษยชาติ และประกาศว่า อุดมการณ์ของพวกคอมมิวนิสต์จะสามารถบรรลุได้ ก็โดย การล้มล้างเงื่อนไขทางสังคมที่เป็นอยู่นั้น ถ้าเราติดตามทฤษฎีวิวัฒนิยมวิภาษ วิวัฒนิยมทางประวัติศาสตร์ มूलคาสวนเกิน การต่อสู้ทางชนชั้น และการปฏิวัติของมาร์กซ์ จะทำให้ทราบว่า ทำไมเขาจึงมีความเชื่อว่าจะมีการขัดแย้งอย่างประสานกันไม่ได้ ระหว่างชนชั้นกรรมาชีพกับพวกนายทุน¹⁴ ดังนั้น มาร์กซ์จึงต้องการแยกบุคคลที่เห็นพ้องต้องกันกับแนวความคิดของเขา กับบุคคลที่มีแนวความคิดทางสังคมนิยมทุกรูปแบบออกจากกัน โดยเรียกบุคคลกลุ่มแรกว่า "คอมมิวนิสต์" และบุคคลกลุ่มหลังว่า "โซเชียลิสต์" และมาร์กซ์ถือว่าแนวความคิดของเขาเป็นสังคมนิยมแบบวิทยาศาสตร์ ส่วนแนวความคิดของนักปราชญ์อื่น ๆ เป็นสังคมนิยมแบบอุดมคติ

ส่วนคำว่า "คอมมิวนิสต์" นั้น มาร์กซ์ใช้เรียกลักษณะของสังคมประเภทหนึ่ง อันเป็นสภาพของสังคมในพัฒนาการขั้นต่อไปจากสังคมแบบสังคมนิยม และในขณะนี้ยังไม่มีประเทศใดในโลกนี้ ที่ไต่ก้าวไปถึงลักษณะสังคมแบบที่ว่านี้เลย เพราะสภาพของสังคมแบบคอมมิวนิสต์เป็นเพียงอุดมการณ์ อันสูงสุดของพวกคอมมิวนิสต์ ซึ่งเป็นสภาพที่ไม่มีรัฐ ไม่มีการขัดแย้งกันอย่างสมบูรณ์ จึงไม่มีชนชั้น มีแต่สันติทุกหนทุกแห่ง

¹⁴ William Ebenstein, Two Ways of Life: The Communist Challenge to Democracy (New York: Holt, Rinehart and Winston, Inc., 1964), p. 369.

อย่างไรก็ตาม ในระยะปลายศตวรรษที่ 19-20 นี้ ได้มีการนำศัพท์คำนี้ไปใช้อย่างแพร่หลาย เป็นที่น่าแปลกใจว่าเป็นชื่อของพรรคการเมือง ชื่อของประเทศและชื่อของค่าย เช่น พรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย จีนคอมมิวนิสต์ และโลกคอมมิวนิสต์¹⁵ ความเข้าใจในศัพท์คำนี้จึงแตกแยกออกเป็นหลายอย่าง ตามแต่นักวิชาการและนักปฏิบัติการจะนำไปใช้ในเหตุการณ์อันใด

พวกคอมมิวนิสต์เองได้อธิบายหรือบัญญัติศัพท์คำว่า "คอมมิวนิสต์" ไว้ในที่ประชุมองค์การคอมมิวนิสต์สากล ครั้งที่ 6 ณ กรุงมอสโก ประเทศรัสเซีย เมื่อวันที่ 1 กันยายน 1928 ว่า

"เป็นลัทธินิยมระบอบการปกครอง ซึ่งชนชั้นกรรมาชีพอันเป็นชนชั้นคนงาน มีสภาพต่ำสุดในสังคม เป็นผู้ทรงไว้ซึ่งสิทธิและอำนาจเด็ดขาดในการปกครองประเทศ"

จากคำนิยามนี้ เราจะสังเกตเห็นได้ว่า ได้มีการนำศัพท์เดิมไปปรับใช้กับสภาพแวดล้อมที่แตกต่างกันออกไปทั้งสถานที่และเวลา ทั้งที่จริงแล้วประเทศคอมมิวนิสต์เป็นเพียงประเทศที่ฝึกไปในแนวความคิดของมาร์กซ์ เลนิน สตาลิน และเหมา เจ๋อตง โดยมุ่งหวังจะใช้วิธีการปกครองแบบเผด็จการเบ็ดเสร็จ และจัดระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยม นำประเทศไปสู่ลักษณะทางสังคมแบบคอมมิวนิสต์ โดยใช้พรรคคอมมิวนิสต์เป็นแกนนำของประเทศและชนชั้นนำเป็นผู้ปกครอง ดังนั้น การศึกษาลัทธิคอมมิวนิสต์ จึงต้องศึกษาถึงความคิดของมาร์กซ์ เลนิน สตาลิน และเหมา อันเกี่ยวกับคอมมิวนิสต์

ตามความคิดของมาร์กซ์ เขามีความเชื่อเกี่ยวกับทฤษฎีแห่งวัตถุนิยม วิชาว่า เนื้อแท้ของวัตถุนิยมคือการประสานกันขึ้นของพลังธรรมชาติ ซึ่งเกี่ยวข้องกันและพึ่งพาอาศัยกัน โดยอยู่ในสภาพที่เคลื่อนไหวอยู่เสมอ วัตถุและธรรมชาติเป็นสิ่งที่อยู่อิสระโดยตัวเอง และเป็นที่กำเนิดก่อนความรู้สึกและจิตวิญญาณ

(จิตใจกับความรู้นึก) เป็นธาตุประกอบส่วนหนึ่งของวัตถุ ซึ่งก่อรูปขึ้นในขณะที่วัตถุใดเจริญถึงขีดหนึ่งแล้ว ดังนั้นวัตถุนิยมจึงถือว่าความรู้นึกของมนุษย์เป็นภาพสะท้อนของโลกทางวัตถุ

โลกทางวัตถุที่สามารถครอบงำความคิดของมนุษย์ได้อย่างดี ก็ได้แก่สภาพทางเศรษฐกิจ ซึ่งเป็นพื้นฐานของพลังแห่งการผลิต และความสัมพันธ์ของการผลิต อันจะก่อให้เกิดโครงสร้างส่วนบน ซึ่งได้แก่ กฎหมาย รูปและหลักการปกครอง ทฤษฎีการเมือง ปรัชญา ศีลธรรมจรรยา ศาสนาและศิลปะ ตลอดจนรูปแบบของความรู้สึกสำนึกทางสังคม ดังนั้นวิธีการผลิตในชีวิตประจำวันของมนุษย์จึงเป็นสิ่งที่กำหนดลักษณะโดยทั่วไปของกระบวนการทางสังคม การเมืองและความรู้นึกของชีวิต

ควยความคิดเช่นนี้ มาร์กซจึงถือว่าพลังทางวัตถุเป็นเครื่องกำหนดหรือเป็นพลังอันสำคัญของการพัฒนาทางประวัติศาสตร์ การตีความประวัติศาสตร์ควยระบบเศรษฐกิจนี้ เขาจึงได้กำหนดลำดับวิวัฒนาการทางสังคมออกเป็น 6 ชั้น คือ¹⁶ สังคมดั้งเดิม สังคมทาส สังคมศักดินา สังคมนายทุน สังคมแบบสังคมนิยม และสังคมคอมมิวนิสต์ มาร์กซเชื่อว่าสังคมทุกสังคมจะต้องมีการวิวัฒนาการแบบนี้เหมือนกันหมด สิ้นสุดแล้วแต่จะมากอนหลังกว่ากันเท่านั้น สาเหตุที่มาร์กซเชื่อเช่นนี้ ก็เพราะท่านเชื่อในทฤษฎีมวลค่าส่วนเกินของท่านมาก โดยอธิบายว่าภายใต้ระบบทุนนิยม ระบบการผลิตและความสัมพันธ์ทางการผลิตที่มีลักษณะก่อให้เกิดการขูดรีด และสร้างความทุกข์ยากให้กับชนชั้นผู้ใช้แรงงาน จึงทำให้เกิดความขัดแย้งทางชนชั้นอย่างหลีกเลี่ยงไปไม่พ้น¹⁷ ซึ่งจะลงเอยด้วยการก่อการปฏิวัติโค่นล้มระบบนายทุนลง แล้วสถาปนาสังคมแบบสังคมนิยมขึ้นมาแทน

¹⁶ Karl Marx and Friedrich Engels, The German Ideology, ed. with intro. by R. Pascal (New York: International Publishers, 1969), pp. 7-9.

¹⁷ Joseph Katz (ed.), The Communist Manifesto (New York: Washington Square Press, 1972), p. 57.

ต่อจากสังคมนิยมนั้น มาร์กซ์ได้หวังให้เป็นสังคมคอมมิวนิสต์ เพราะ
เขาคิดว่าในสังคมแบบสังคมนิยม ยังต้องอาศัยความสามารถเป็นแรงจูงใจให้คน
ทำงาน เมื่อบุคคลมีรายได้ต่างกันไปตามความสามารถ ฐานะความเป็นอยู่จึง
แตกต่างกันออกไป แต่ละคนจึงมีกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินส่วนตัวมากบางน้อยบาง
ไปตามความสามารถของตน จึงยังมีความขัดแย้งทางชนชั้นอยู่บ้าง แต่ไม่ถึงกับ
เป็นปฏิปักษ์ต่อกัน เพราะไม่มีนายทุนเอกชน ดังนั้น ระบบเศรษฐกิจแบบสังคม
นิยมจึงยังคงต้องอาศัยอำนาจจากรัฐบาลอยู่บ้าง แต่ในสังคมคอมมิวนิสต์ ทุกคน
จะได้รับค่าจ้างไปตามความต้องการ ซึ่งเป็นสภาพที่จะสามารถขจัดความขัดแย้ง
ทางชนชั้นอย่างสิ้นเชิง เพราะฐานะของบุคคลจะเท่าเทียมกันหมด รัฐอย่าง
คอมมิวนิสต์จึงไม่มีรัฐบาล ไม่มีทหารและตำรวจ ทุกคนอยู่ร่วมกันอย่างเสียสละ
และมีความสุขร่วมกันอย่างแท้จริง

สำหรับเลนิน เนื่องจากอยู่ในยุคจักรวรรดินิยมกำลังเฟื่องฟู ความ
เชื่อของเขาจึงแตกต่างจากความคิดของมาร์กบางประการ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง
เลนินได้อ้างชื่อของมาร์กซ์ในผลงานของเขาอยู่เนือง ๆ อย่างไรก็ตาม ความคิด
ขั้นพื้นฐานของเลนินก็นำมาจากมาร์กซ์ทั้งสิ้น แต่เลนินจำเป็นต้องพัฒนาทฤษฎีปฏิบัติให้
ก้าวหน้ายิ่งขึ้น โดยเน้นไปที่พรรคและชนชั้นนำ เพราะในขณะนั้น ประเทศจักร-
วรรดินิยมได้เข้าครอบงำรัสเซีย จนเศรษฐกิจส่วนใหญ่ตกอยู่ในมือของคนต่างชาติ
เลนินจึงเห็นว่าประเทศรัสเซียไม่สามารถใช้สันติวิธีใด ๆ มาแก้ปัญหาภายใน
ประเทศได้ นอกจากการปฏิวัติ เพื่อนำประเทศไปสู่สภาวะคอมมิวนิสต์

เลนินเองมีความเห็นว่าตราบิโคที่ปัจจัยการผลิตยังเป็นกรรมสิทธิ์ร่วม
ตรานั้นคำว่า "คอมมิวนิสต์" ย่อมสามารถนำไปปรับใช้ได้ แต่จะต้องไม่ลืมว่าใน
ขั้นนี้ไม่ใช่ระบบคอมมิวนิสต์ที่สมบูรณ์ แต่เป็นเพียงคอมมิวนิสต์ระยะต้น โดยเลนิน
ได้อ้างคำพูดของมาร์กซ์ว่า

"สังคมคอมมิวนิสต์มิใช่สังคมที่พัฒนาขึ้นมาบนพื้นฐานของตัวเอง แต่
เป็นสังคมที่อุบัติขึ้นมาจากสังคมนายทุน ดังนั้น จึงเป็นสังคมที่ยังคงมีรอยตำหนิของ
สังคมเก่าที่ตัวเองคลอเคลียออกมาจากครรภ์ในทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็นความเศรษฐกิจ ศีลธรรม
และสติปัญญา"¹⁸

¹⁸ Karl Marx, Critique of the Gotha Programme, in
Marx and Engels, Selected Works, Vol.11, quoted in Lenin
"The State and Revolution," in Collected Work, Vol.25, p.465.

เลนินได้ตีความว่า ในสังคมคอมมิวนิสต์ระยะต้น ยังคงต้องรับหลักการบางอย่างของทุนนิยมไว้ แต่มีบางสิ่งบางอย่างเท่านั้นที่เปลี่ยนแปลงไป เพราะขึ้นอยู่กับขั้นตอนของการพัฒนาการทางสังคม เป็นต้นว่า สิทธิแบบนายทุนก็ยังคงอยู่เหมือนเดิม กล่าวคือในสังคมคอมมิวนิสต์ระยะต้น ยังคงถือคตินิยมที่ว่า "ผู้ไม่ทำงาน ก็ไม่ต้องกิน" และ "จำนวนผลผลิตที่เท่าเทียมกัน สำหรับปริมาณแรงงานที่เท่าเทียมกัน" หมายความว่า เมื่อสมาชิกทุกคนในสังคมได้ปฏิบัติงานอันจำเป็นทางสังคมส่วนหนึ่งส่วนใดแล้ว จะได้รับบัตรรับรองจากสังคมกำหนดว่าเขาได้ทำงานจำนวนเท่านั้นเท่านั้น และด้วยบัตรรับรองนี้เอง เขาก็จะได้รับผลผลิตที่มีปริมาณเท่ากับจำนวนแรงงานที่ปรากฏในบัตรรับรอง จากรายงานจำแนกเครื่องอุปโภคบริโภคของสาธารณะ ฉะนั้น หลังจากหักแรงงานเข้ากองทุนสำรองเอาไว้สำหรับขยายการผลิตสำหรับค่าสึกหรอของเครื่องจักรและอื่น ๆ แล้ว คนงานทุกคนย่อมจะได้รับสิ่งตอบแทนจากสังคมมากเท่ากับที่เขาให้กับสังคม¹⁹

แต่ด้วยการใช้แรงงานอันเท่าเทียมกันและได้รับส่วนแบ่งในกองทุนบริโภคของสังคมอันเท่าเทียมกัน ในความเป็นจริง ย่อมทำให้คนหนึ่งได้รับมากกว่าคนอื่น เพราะคนเราย่อมไม่เหมือนกัน คนหนึ่งมีครอบครัว แต่อีกคนหนึ่งยังไม่มี คนหนึ่งมีลูกมาก แต่อีกคนหนึ่งมีลูกน้อย ดังนั้นเพื่อหลีกเลี่ยงข้อบกพร่องเหล่านี้ เลนินจึงเห็นว่า สิทธิแทนที่จะให้เท่าเทียมกัน จะต้องให้ไม่เท่าเทียมกัน แต่สังคมของคอมมิวนิสต์ระยะต้นยังไม่อาจหลีกเลี่ยงข้อบกพร่องเหล่านี้ได้ คือยังไม่อาจก่อให้เกิดความยุติธรรมและความเท่าเทียมกันได้ ความแตกต่างอย่างยุติธรรมในทรัพย์สินจะยังคงมีอยู่ แต่การชดเชยกันโดยมนุษย์ด้วยกันจะไม่มีทางเกิดขึ้นได้ เพราะปัจจัยการผลิตของเอกชนได้เปลี่ยนไปเป็นของสังคมแล้ว เลนินจึงแสดงให้เห็นว่า ธรรมดาแห่งพัฒนาการของสังคมคอมมิวนิสต์ระยะต้น ซึ่งถูกผลักดันให้ทำลายแต่เพียงความยุติธรรมเนื่องจากปัจจัยการผลิตอยู่ในมือของเอกชน แต่ยังไม่สามารถทำลายความไม่ยุติธรรมอื่น ๆ ได้ เป็นต้นว่า การแบ่งเฉลี่ยหรือวิภาคสิ่งของเครื่องใช้บริโภค ตามจำนวนแรงงานที่กระทำโดยทันทีได้

¹⁹ The State and Revolution, p. 465.

สาเหตุสำคัญที่ทำให้ความบกพร่องเหล่านี้ยังมีอยู่ในสังคมแบบสังคมนิยม
เลนินได้วิเคราะห์ว่าเป็นเพราะสิทธิมีอาจมีได้สูงกว่าโครงสร้างทางเศรษฐกิจของ
สังคม และพัฒนาการทางวัฒนธรรมของสังคมก็ถูกกำหนดด้วยเหตุอันนั้น ดังนั้นรัฐจึง
หาได้สลายตัวไปโดยสิ้นเชิงไม่ในสังคมแบบสังคมนิยม เพราะรัฐจะยังคงทำหน้าที่
ปกป้องคุ้มครองสิทธิแบบนายทุน ซึ่งยอมรับความไม่เท่าเทียมกันตามสภาพความเป็น
จริง รัฐจะสลายตัวโดยสิ้นเชิงได้นั้น จำเป็นต้องบรรลุถึงระบบคอมมิวนิสต์ระยะปลาย
ดังนั้น ตามความคิดของเลนิน สังคมนิยมจึงเป็นเพียงก้าวถัดไปจากการผูกขาดโดย
นายทุน เป็นการผูกขาดโดยรัฐเพื่อที่จะรับใช้ผลประโยชน์ของประชาชน²⁰ และ
เลนินยังปรารถนาที่จะสร้างระเบียบแบบแผนใหม่ขึ้นในสังคมเก่า คือเป็นสังคมที่ไม่
มีคนคนรวย ทุกคนต้องทำงานและทุกคนจะได้รับผลิตผลที่แรงงานร่วมกันสร้างขึ้น
เครื่องจักรและเครื่องอำนวยความสะดวกจะต้องสร้างขึ้นมารับใช้สังคม ให้ทุก
คนได้ทำงานโดยสะดวก มีใช้สร้างขึ้นมากเพื่อกอบโกยความมั่งคั่งของคนเพียงไม่กี่คน²¹

การมองสังคมนิยมอย่างหวังผลเลิศของเลนินนั้น จะพบได้ในผลงาน
ต่าง ๆ ของเขา เป็นต้นว่า เลนินคิดว่าระบบสังคมนิยมเป็นระบบที่เรียกร้องความ
ก้าวหน้าของมวลชนที่มีความสำนึกในทางการเมือง เพื่อนำไปสู่ประสิทธิภาพในการ
ผลิตที่ยิ่งใหญ่กว่าระบบทุนนิยม²² และกรรมกรจะสร้างโรงงานอุตสาหกรรมอย่าง
ขนาดใหญ่ เพื่อเป็นรากฐานแห่งการจัดระเบียบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยม²³ เพราะ
ระบบสังคมนิยมได้ทำการควบคุมระบบเศรษฐกิจอย่างเข้มงวดโดยสังคม ในการ
กำหนดการผลิตและการบริโภค จนกว่าจะก้าวไปสู่ระดับที่สูงขึ้นไป คือคอมมิวนิสต์

²⁰ V.I.Lenin, "The Impending Catastrophe and How to Combat it," in Collected Works, Vol. 25, pp.319-65.

²¹ V.I.Lenin, "To the Rural Poor," in Collected Works, Vol. 6, pp. 361-423.

²² V.I.Lenin, "The Fifth Congress of the R.S.D.L.P.," in Collected Works, Vol. 15, pp. 303-29.

²³ V.I.Lenin, "Tenth Congress of the R.C.P.(S)," in Collected Works, Vol. 32, pp. 165-271.

ความคิดเกี่ยวกับคอมมิวนิสต์ของเลนินเป็นอย่างไร เลนินมีความเห็นอย่างง่าย ๆ ว่า คอมมิวนิสต์เป็นคำภาษาลาติน ซึ่งมีความหมายว่า "รวม" ดังนั้นสังคมคอมมิวนิสต์ก็คือสังคมที่ทุกสิ่งทุกอย่างเป็นของทุกคน ทุกคนจึงต้องทำงานร่วมกัน²⁴ และมีความเห็นว่า สังคมนิยมแตกต่างจากคอมมิวนิสต์ตรงที่ว่า สังคมนิยมหมายถึงระยะต้นของสังคมใหม่ที่มีกำเนิดมาจากทุนนิยม ส่วนคอมมิวนิสต์ หมายถึงระยะถัดไปอันเป็นระยะที่สูงขึ้นของสังคมนิยม²⁵ นั่นคือคอมมิวนิสต์เป็นขั้นสูงสุดในการพัฒนาของสังคมนิยม ซึ่งในขั้นนั้น ประชาชนทำงานเพราะเขาตระหนักถึงความจำเป็นในการทำงานเพื่อสร้างผลผลิตขึ้นมาบริโภคด้วยกัน²⁶ นอกจากนั้น เลนินยังได้ให้ความหมายที่เน้นหนักว่า คอมมิวนิสต์คือ การทำงานด้วยใจสมัครอย่างปราศจากการเล็งผลตอบแทน จึงไม่มีความแตกต่างในงานแต่ละสาขาและไม่มีความแตกต่างในอัตราผลตอบแทนแก่แรงงาน²⁷ เลนินได้ขยายคำว่า "แรงงานด้วยใจสมัคร" ในคอมมิวนิสต์ว่า คือแรงงานที่ปฏิบัติหน้าที่เพื่อผลประโยชน์ของสังคมส่วนรวม เป็นแรงงานที่หาไปไม่ใช่เพราะเป็นหน้าที่ที่จะต้องทำ ไม่ใช่เพราะเพื่อให้ได้มาซึ่งสิทธิในผลผลิตจำนวนหนึ่ง และไม่ใช่เพราะมีกฎหมายกำหนดจำนวนของงานให้ทำ แต่เป็นการทำงานด้วยใจสมัครไม่หวังรางวัลตอบแทนใด ๆ ในทางปฏิบัติ งานแบบนี้ต่อมาได้กลายมาเป็นนิสัยอันหนึ่งและเพื่อความสมบูรณ์ของสุขภาพพลานามัย²⁸

ในการก้าวพ้นไปสู่สังคมคอมมิวนิสต์ที่สมบูรณ์นั้น สภาพทางเศรษฐกิจสังคมและการเมืองได้เปลี่ยนแปลงไปอย่างไรบ้าง เลนินได้อธิบายว่า ในสภาพเศรษฐกิจสังคม คอมมิวนิสต์ขั้นสูงไม่มีการแบ่งงานกันทำ หรือแบ่งงานแบบแรงงาน

²⁴V.I. Lenin, "The Tasks of the Youth Leagues," in Collected Works, Vol. 31, pp. 283-99.

²⁵V.I. Lenin, "A Great Beginning," in Collected Works, Vol. 29, pp. 409-34.

²⁶V.I. Lenin, "Speech Delivered at the First Congress of Agricultural Communes and Agricultural Artels," in Collected Works, Vol. 30, pp. 195-204.

²⁷V.I. Lenin, "Eight All Russia Conference of the R. C. P.(B)" in Collected Works, Vol. 30, pp. 167-94.

²⁸V.I. Lenin, "From the Destruction of the Old Social System to the Creation of the New," in Collected Works, Vol. 30, pp. 516-18.

สมองออกจากแรงงานทางร่างกาย ซึ่งจะทำให้ความไม่เท่าเทียมทางสังคมในระยะ
สังคมนิยมหมดสิ้นไป สิทธิแบบ นายทุนจะมีได้มีอีกต่อไป แรงงานจึงมีเพียงแต่เป็น
ปัจจัยสำหรับการบังคับใช้ แต่กลายเป็นความต้องการสุดยอกของชีวิต และหลังจากใช้
กฎ "จากแต่ละคนตามความสามารถ ให้แต่ละคนตามความจำเป็น" ในสังคมคอมมิวนิสต์
ระยะต้นแล้ว พลังการผลิตได้เพิ่มพูนขึ้นพร้อมกับพัฒนาการรอบด้านของเอกชน และ
โลกทรัพย์สินของส่วนรวมที่ไหลมาอย่างมากมาย อันเป็นผลมาจากการทำลายความไม่มี
ประสิทธิภาพของระบบทุนนิยมลงไปในตัวเอง เมื่อมาถึงขั้นนี้แล้วสังคมคอมมิวนิสต์ขั้นสูง
ก็จะยอมรับกฎ "จากแต่ละคนตามความสามารถ ให้แต่ละคนตามความต้องการ"
กล่าวคือ เลนินคิดว่า เมื่อผู้คนเคยชินกับการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์เบื้องต้นในความสัมพันธ์
ทางสังคม และเมื่อพวกเขายินดีทำงานตามความสามารถด้วยความสมัครใจ ชอบเขต
อันคับแคบแห่งสิทธิแบบนายทุน ซึ่งผลักดันให้ทุกคนต้องแก่งแย่งกันด้วยความหน้าเลื้อว่า
ตนทำงานมากกว่าคนอื่นหรือถูกเอารัดเอาเปรียบชอบเขตอันคับแคบนี้จะถูกก้าวล่วงไป
ได้ สังคมจึงไม่มีความจำเป็นอันใดที่จะกำหนดกฎเกณฑ์ว่า แต่ละคนจะได้รับผลผลิต
ไปคนละจำนวนเท่าใด เพราะแต่ละคนจะได้รับตามความต้องการของเขา แต่ใน
ระยะสังคมนิยมยังให้มีการควบคุมมาตรการเกี่ยวกับแรงงาน และมาตรการเกี่ยวกับการ
บริโภครายอย่างเข้มงวดที่สุดโดยรัฐและโดยสังคม แต่การควบคุมนี้จะต้องเริ่มต้น
ด้วยการริบทรัพย์สินของเหล่านายทุน ด้วยการสถาปนาอำนาจของคณาธิปไตย
เหนือเหล่านายทุน

แต่เมื่อถึงขั้นปลายของสังคมคอมมิวนิสต์ การเมืองจะเปลี่ยนไปอีกรูป
หนึ่ง คือคณาธิปไตยที่จำเป็นที่จะต้องดิคอาวุธ เพื่อปราบปรามนายทุน ควณายทุน
และผู้คิดต่อต้านสังคมนิยมได้หมดไปจากสังคมแล้ว และในยุคของสังคมนิยมยังไม่อาจ
ปลดปล่อยสิ้นเชิงจากประเพณี ศีลธรรมและความเชื่ออย่างนายทุน แต่เมื่อถึงยุค
คอมมิวนิสต์ รอยคางคำที่ติดมาจากสังคมนิยมจะถูกปลดปล่อยให้หมดสิ้น สภาพสังคม
จะเป็นแบบใหม่ที่ชีวิตมีค่ายิ่งและคนมีศักดิ์ศรีเท่าเทียมกันอย่างแท้จริง²⁹

²⁹ The State and Revolution, pp. 468-71.

สังคมคอมมิวนิสต์ขั้นสูงจะบรรลุถึงเมื่อไร เลนินได้ยอมรับว่าเขาไม่สามารถรู้ได้ว่าจะเร็วช้าสักเท่าใด เพราะขึ้นอยู่กับพัฒนาการของสังคมนิยม และความพร้อมของมวลชน แต่อย่างไรก็ตาม เลนินก็เชื่อว่าต้องบรรลุถึงแน่ เพราะการสลายตัวของรัฐนั้นหลีกเลี่ยงไม่ได้ เมื่อรัฐเริ่มสลายตัว สังคมคอมมิวนิสต์ก็ตกอยู่ในระยะต้น และเมื่อรัฐสลายตัวไปหมดก็จะบรรลุถึงสังคมคอมมิวนิสต์ระยะปลาย ส่วนเวลาและรูปแบบที่จะเป็นไปในอนาคตนั้น เลนินบอกว่าเขาไม่ยากเดาสุ่ม ซึ่งจะไม่เป็นแบบวิทยาศาสตร์ เพราะไม่มีข้อมูลเพียงพอ เป็นต้นว่าสังคมคอมมิวนิสต์ระยะต้นก็พอจะรู้ว่าอะไรจะเกิดขึ้นเมื่อไรอย่างแน่นอน เพราะเป็นสังคมที่คลอเคลียออกมาจากครรภ์ของระบบทุนนิยม แต่สังคมคอมมิวนิสต์ขั้นสูงไม่รู้จักเกิดขึ้นเมื่อไร เพราะยังไม่เคยมีประเทศใดในโลกที่ตกอยู่ในระยะคอมมิวนิสต์ตอนต้นเลย เพราะถ้าไม่รูสภาพของสังคมนิยมแล้ว ก็ไม่อาจรู้ได้ว่าจะใช้เวลานานสักเพียงใดที่จะให้ถึงสังคมคอมมิวนิสต์ขั้นสูง

อย่างไรก็ดี เลนินได้อธิบายถึงลักษณะที่สังคมคอมมิวนิสต์ขั้นต้นจะก้าวไปสู่ขั้นสูงว่า

"เมื่อทุกคนเรียนรู้ที่จะบริหารและเข้าไปบริหารงานการผลิตของสังคมจริง ๆ โดยอิสระ รู้จักบุคคลย์มีอยู่ รู้จักการควบคุมพวกซึ่งเกี่ยวข้อง... และบรรดาผู้พิทักษ์ประเพณีนายทุนประเภทเดียวกันทั้งหลายแล้ว การหลีกเลี่ยงออกจากบุคคลย์มีอยู่ และการควบคุมของประชาชนย่อมเป็นเรื่องยากยิ่ง ถ้าจะมีบ้างก็เป็นช้อยกเว้น และย่อมจะได้รับการลงโทษอย่างรุนแรงโดยทันที เมื่อเป็นเช่นนั้น ความจำเป็นที่จะปฏิบัติตามกฎเกณฑ์มูลฐานในการสัมพันธ์ติดต่อกันระหว่างมนุษย์ ย่อมจะกลายเป็นนิสัยในไม่ช้า และเมื่อนั้นประเทศก็จะเปิดกว้างเพื่อการเปลี่ยนแปลงจากขั้นต้นของสังคมคอมมิวนิสต์ไปสู่ขั้นสูง และพร้อมกันนั้นรัฐก็จะสลายตัวไปโดยสิ้นเชิง³⁰

สำหรับสตาลินแล้ว มีความคิดไปคนละแนวกับเลนิน กล่าวคือ สตาลินเป็นนักปฏิบัติการตามอุดมการณ์ของเลนิน ดังนั้นจึงเป็นนักยุทธศาสตร์และ

ยุทธวิธีทางการเมืองที่มีความสามารถ จุดประสงค์หลักที่สตาลินต้องการก็คือการปฏิวัติโลกให้เป็นสังคมนิยมทั้งหมด โดยมีมุ้งหวังโซเวียตเป็นฐานปฏิบัติการ

ความคิดเกี่ยวกับเรื่องนี้ของสตาลินมีอยู่ว่า จะต้องทำให้การปฏิวัติในรัสเซียได้รับผลสำเร็จเต็มที่ เพื่อเป็นแบบอย่าง (Model) และเป็นฐานสนับสนุนการสร้างสังคมนิยมในประเทศเดียว ดังนั้นสตาลินจึงได้ทำการปรับปรุงประเทศรัสเซียครั้งใหญ่ กล่าวคือได้มีการจัดระเบียบการปกครองใหม่ ให้พรรคมีอำนาจมากที่สุดในประเทศ แต่พรรคก็อยู่ภายใต้การควบคุมของเขาย่างมั่นคง มีการปฏิวัติระบบการเกษตรเสียใหม่เพื่อเป็นพื้นฐานในการปฏิวัติอุตสาหกรรมภายใน โดยสตาลินได้สั่งทำลายผู้ที่ต่อต้านอำนาจและความคิดเสีย โดยเฉพาะพวกคูลัค (Kulaks) หรือชาวนาที่ร่ำรวยในยุคของเลนิน และได้จัดระบบการเกษตรแบบรวมกัน (Collectivization) ในระบบนารวมและนารัฐ จากนั้นก็อำนาจการให้มีโครงการห้าปีขึ้น เพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมในแบบรวมอำนาจ (Centralization) ซึ่งอาจพูดได้ว่าเพราะความคิดของสตาลินในเรื่องนี้ที่เคียดแค้นชนชาวรัสเซียจึงต้องประสบกับความทุกข์ยากแสนเข็ญ ซึ่งไม่ต่างไปจากระบบการปกครองในสมัยพระเจ้าซาร์นิโคลัส

สตาลินได้กล่าวไว้ว่า

"เมื่อกรณีแวลลอมเป็นเช่นนี้ คอมมิวนิสต์รัสเซียจะจำกัดงานของตนให้อยู่ในวงแคบ ๆ เพียงการปฏิวัติแห่งชาติรัสเซียเท่านั้นจะได้อยู่หรือ คงไม่ได้แน่ เพราะสถานการณ์ทั้งภายในและนอกได้บีบบังคับให้คอมมิวนิสต์รัสเซีย ต้องดำเนินงานเกินขอบเขตที่วางไว้ออกไป ต้องนำการต่อสู้เขาสู่สังเวียนสากล ต้องเปิดโปงความชั่วร้ายของจักรวรรดินิยม ต้องพิสูจน์ให้เห็นว่าระบบทุนนิยมไม่มีทางหลีกเลี่ยงความล้มจม ต้องทำลายล้างลัทธิหลงชาติ (Social Chauvinism) และลัทธิสันติภาพสังคม (Social Pacifism) และในที่สุดต้องล้มระบบทุนนิยมในประเทศของตนเอง และสร้างอาวุธอันใหม่ได้แก่ชนชั้นกรรมาชีพ คือ ทฤษฎีและยุทธวิธีการปฏิวัติของชนชั้นกรรมาชีพ เพื่อทำให้งานโค่นล้มระบบทุนนิยมของชนชั้นกรรมาชีพทุกประเทศงายเขา คอมมิวนิสต์รัสเซียจะทำอย่างอื่นก็ไม่ได้ เพราะมี

ทางนี้ทางเดียวเท่านั้น ที่เปิดโอกาสให้เปลี่ยนแปลงสถานการณ์ของโลกได้บางประการ ซึ่งจะช่วยให้รัสเซียพ้นภัย มิให้ระบบนายทุนกลับฟื้นคืนชีพขึ้นมาได้อีก"

นอกจากนั้น สตาลินยังเชื่อว่า การที่จะขยายอำนาจทางอุตสาหกรรม คอมมิวนิสต์ไปยังต่างประเทศได้นั้น จำต้องอาศัยอำนาจทางอุตสาหกรรม (Industrial Power) เป็นพื้นฐาน ซึ่งรัสเซียสามารถสร้างได้โดยสะดวก เพราะมีทรัพยากรทางธรรมชาติเป็นปริมาณมาก ถ้ารัสเซียได้กลายเป็นฐานแห่งการสร้างโลกคอมมิวนิสต์ รัสเซียก็จะกลายเป็นมหาอำนาจได้เช่นกัน และด้วยบุคคลิกภาพที่เป็นนักยุทธศาสตร์ ท่านจึงได้กำหนดยุทธวิธีต่าง ๆ เพื่อใช้สถานการณ์และฐานะของประเทศ เป็นเครื่องเกื้อกูลการขยายตัวและสร้างอุตสาหกรรมคอมมิวนิสต์ เป็นต้นว่า ไซสงครามบ่อนทำลาย (Subversive Warfare) สงครามกลางเมือง (Civil War) สงครามตัวแทน (War by Proxy) ยุทธศาสตร์สันติภาพ (Strategy of Peace) ยุทธศาสตร์ชาตินิยม (Strategy of Nationalism) และการรัฐประหาร (Coup d'etat)

ด้วยยุทธวิธีต่าง ๆ เหล่านี้ สตาลินจึงได้ให้การสนับสนุนทั้งในด้านวัสดุอุปกรณ์ การทูต การเมือง จิตวิทยา การฝึกอบรมผู้นำ และให้อาวุธแก่มหาประเทศที่เหมาะสมที่จะรับอุตสาหกรรมคอมมิวนิสต์หรือมีสถานการณ์เหมาะสำหรับการขยายตัวของลัทธิคอมมิวนิสต์ เพื่อปูทางไปสู่การเป็นผู้นำของค่ายคอมมิวนิสต์ โดยหวังให้รัสเซียเป็นศูนย์ประสาธ ศูนย์การควบคุมและเป็นปราการของโลกคอมมิวนิสต์³¹ เราอาจพูดได้ว่าในสมัยของสตาลินนั้น ได้ทำให้ขบวนการต่าง ๆ ของคอมมิวนิสต์นานาชาติต้องพึ่งพาอาศัยรัสเซียในการดำเนินการปฏิบัติ ดังนั้น ภายหลังจากที่การปฏิวัติสังคมนิยมได้เสร็จสิ้นลง รัสเซียก็มีอิทธิพลและอำนาจเหนือการกำหนดนโยบายและการปฏิบัติการของกลุ่มประเทศคอมมิวนิสต์ เสมือนหนึ่งว่าประเทศเหล่านั้นเป็นบริวารของรัสเซีย

31 Boris Souvarine, Stalin (New York: Longmans, 1939).

สำหรับเหมา ก็มีบุคลิกภาพลักษณะแบบเดียวกับสตาลิน แตต่างกันตรงที่ว่า เหมาเป็นนักทฤษฎีคอมมิวนิสต์ด้วย อย่างไรก็ตามที่พรรคต่าง ๆ ของเหมาที่มีพื้นฐานมาจากความคิดของมาร์กซ์ เลนินและบางส่วนจากสตาลิน กล่าวคือ เหมามีความเชื่อในเรื่องความขัดแย้งและการต่อสู้ทางชนชั้นระหว่างนายทุนกับกรรมกรเหมือนมาร์กซ์ มีความเชื่อในเรื่องการปฏิวัติที่นำโดยพรรคคอมมิวนิสต์เหมือนเลนิน และมีความเชื่อในยุทธวิธีและยุทธศาสตร์ทางการเมืองและการสงครามบางส่วนเหมือนสตาลิน

ในการประมวลลำดับแห่งการวิวัฒนาการทางสังคมตามความคิดของเหมาแล้ว ก็เป็นไปเช่นเดียวกับของมาร์กซ์ กล่าวคือก้าวจากประชาธิปไตยแผนเก่า เพื่อนายทุน ไปสู่ประชาธิปไตยแผนใหม่ เพื่อมวลชน แล้วต้องการผลักดันให้สังคมเข้าสู่สังคมแบบสังคมนิยมและสังคมแบบคอมมิวนิสต์ในที่สุด โดยเหมาเชื่อว่า ระบบสังคมนิยมจะต้องแทนที่ระบบทุนนิยมในที่สุด นี่เป็นกฎวิสัยอันหนึ่งที่ไม่เห็นเหไปตามเจตนารมณ์ของมนุษย์ได้ เพราะไม่มีใครสามารถขัดขวางการหมุนไปข้างหน้าของกงล้อประวัติศาสตร์ได้³²

การที่เหมามุ่งหวังที่จะปฏิวัติสังคมนิยมก็เพื่อปลดปล่อยพลังการผลิต โดยต้องการเปลี่ยนจากระบบกรรมสิทธิ์ปัจเจกชนในคานเกษตรกรรม หัตถกรรม อุตสาหกรรม และพาณิชยกรรมมาเป็นระบบกรรมสิทธิ์รวมหมู่แห่งสังคมนิยม เหมาที่มีความเชื่อไม่เหมือนใครว่า สังคมนิยมจะสมบูรณ์และมั่นคงไม่ได้ถ้าเกษตรกรรมไม่ได้รับการพัฒนาให้เป็นแบบสังคม ที่สอดคล้องกับการขยายตัวทางอุตสาหกรรม ที่เข้มแข็งที่ถือว่ารัฐวิสาหกิจเป็นส่วนประกอบสำคัญ³³ อย่างไรก็ตาม เนื่องจากเศรษฐกิจ

³² คำปราศรัยของประธานเหมาเจ๋อตุง ในที่ประชุมสภาโซเวียตสูงสุดแห่งสหภาพโซเวียต เนื่องในงานฉลองการปฏิวัติสังคมนิยมเดือนตุลาคม อันยิ่งใหญ่ครบรอบ 40 ปี เมื่อเดือนพฤษภาคม 1957.

³³ เหมาเจ๋อตุง "ว่าด้วยแผนจัดการประชาธิปไตยประชาชน" ใน สรวนิพนธ์เหมาเจ๋อตุง, เล่ม 4 (ตอนปลาย), หน้า 743-49.

ของชาวนานั่นกระจัดกระจายมาก จึงต้องใช้เวลายาวนานมากและต้องทำงานอย่างละเอียดประณีต กว่าจะปรับเกษตรกรรมให้เป็นแบบสังคมนิยมได้ เหม่าจึงเห็นว่าต้องใช้วิธีค่อย ๆ ก้าวไป กล่าวคือ

ก้าวแรก ในชนบทเรียกร้องให้ชาวนาจัดตั้งหน่วยช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ในการผลิตทางเกษตรซึ่งประกอบด้วยหลายครัวเรือนหรือสิบกว่าครัวเรือน อันมีลักษณะสังคมนิยมที่เริ่มจะแตกหน่อบ้าง ทั้งนี้ตามหลักโดยความสมัครใจและอำนวยความสะดวกซึ่งกันและกัน

ก้าวสอง แบบพื้นฐานของหน่วยช่วยเหลือซึ่งกันและกันเรียกร้องให้ชาวนาจัดตั้งสหกรณ์การผลิตทางเกษตรขนาดเล็กที่มีลักษณะกึ่งสังคมนิยมและมีจุดพิเศษตรงเอานาเช่าทุนและประกอบกิจการอย่างเป็นเอกภาพ ทั้งนี้ยังคงถือตามหลักโดยความสมัครใจ และอำนวยความสะดวกซึ่งกันและกัน

ก้าวสาม เหม่าจึงเรียกร้องให้ชาวนาร่วมกันเข้ามามากยิ่งขึ้นบนพื้นฐานของสหกรณ์แบบกึ่งสังคมนิยมขนาดเล็กเหล่านี้ จัดตั้งเป็นสหกรณ์การผลิตทางเกษตรกรรมลักษณะสังคมนิยมอย่างสมบูรณ์ขนาดใหญ่ ทั้งนี้ให้ถือตามหลักโดยความสมัครใจและอำนวยความสะดวกซึ่งกันและกัน เหม่าเชื่อมั่นว่าจึงหวังว่าเหล่านี้สามารถทำให้ชาวนาค่อย ๆ ยกระดับความตื่นตัวทางสังคมนิยมให้สูงขึ้น และจากความจักเจตนาของตนเอง ชาวนาจะค่อย ๆ เปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตของพวกเขา³⁴

เรื่องการแปรให้เกษตรกรรมเป็นแบบสหกรณ์นั้น เหม่าถือว่าสำคัญมากเพราะไม่เช่นนั้นก็จะไม่สามารถใช้เครื่องจักรใหญ่ เขาทำงานในที่ดินขนาดเล็กได้ ซึ่งถ้าใช้เครื่องจักรไม่ได้ ก็จะไม่สามารถแปรให้เป็นประเทศอุตสาหกรรมสังคมนิยมได้และจะไม่ประสบผลสำเร็จในการแปรเป็นเกษตรกรรมแบบสังคมนิยมได้ เหม่าจึงบอกว่าจะต้องให้ความสำคัญทั้งด้านเกษตรกรรมและอุตสาหกรรมอย่างเท่าเทียมกัน จึงจะประสบชัยชนะในการสร้างสังคมนิยม นอกจากนั้นเขายังได้ให้ทัศนะทางสังคมนิยมไว้ว่า ระบบสังคมนิยมที่เพิ่งก่อตั้งขึ้นยังต้องการเวลา

³⁴ เหม่าเจตุง, "ปัญหาเกี่ยวกับการแปรเกษตรกรรมให้เป็นแบบสหกรณ์," ใน คติพจน์ประธานเหม่าเจตุงว่าด้วยการสร้างพรรค, หน้า 67-8.

สำหรับเสริมให้มั่นคงระยะหนึ่ง จะถือว่าระบบใหม่เพิ่งก่อตั้งขึ้นก็จะมั่นคงอย่าง
สมบูรณ์ทันทีไม่ได้ นั่นเป็นสิ่งที่เป็นไปได้ไม่ได้ จำต้องเสริมให้มั่นคงทีละขั้น จะให้
มั่นคงในที่สุดได้นั้นต้องให้การแปรประเทศเป็นอุตสาหกรรมสังคมนิยม ปรากฏเป็น
จริงขึ้น ต้องยับยั้งในการปฏิวัติสังคมนิยมในแนวรบด้านเศรษฐกิจ การเมือง
และความคิดอย่างทรหดเป็นประจำ นอกจากสิ่งเหล่านี้แล้วยังต้องมีเงื่อนไขต่าง ๆ
ทางสากลเข้าประกอบอีกด้วย³⁵

ส่วนในเรื่องคอมมิวนิสต์นั้น เห็นว่าลัทธิคอมมิวนิสต์เป็นระบบ
ความคิดของชนชั้นกรรมาชีพทั้งระบบ ในขณะที่เดียวกันก็เป็นระบบสังคมใหม่ชนิด
หนึ่งด้วย โดยเห็นว่าระบบความคิดและระบบสังคมชนิดนี้ต่างกับระบบความคิด
และระบบสังคมอื่นใดทั้งสิ้น เป็นระบบความคิดและระบบสังคมที่สมบูรณ์ที่สุด การ
หน้าที่สุด ปฏิวัติที่ลึกและชอบธรรมที่สุด นับแต่มีประวัติศาสตร์ของมนุษยชาติเป็น
คนมา³⁶

เราอาจสรุปได้ว่าประชาธิปไตยมีลักษณะที่ตรงกันข้ามกับคอมมิวนิสต์
อย่างสิ้นเชิง ไม่ว่าจะเป็นรูปการปกครอง ระบบการเมือง อุดมการและวิถีการ
ดำเนินชีวิต โดยจะกล่าวหากันว่าลัทธิใดเป็นลัทธิชั่วร้ายนั้นไม่ได้ เพราะถ้าวา
โดยทฤษฎีการเมือง ลัทธิการเมืองก็เหมือนกับลัทธิทางศาสนา ที่มุ่งหวังจะทำให้
สังคมมีความสุข แต่การปฏิบัติตามลัทธิการเมืองต่างหากที่แตกต่างกันออกไป
กล่าวคือ ประชาธิปไตยมุ่งหวังจะใช้วิธีสันติ คือ ค่อย ๆ ปฏิรูปเปลี่ยนแปลง แต่
คอมมิวนิสต์มุ่งหวังจะทำลายโครงสร้างเดิมของสังคม แล้วสร้างสรรคขึ้นใหม่หมด
ทั้งนั้น บุคคลผู้มุ่งหวังใช้สันติวิธีจึงตั้งข้อรังเกียจคอมมิวนิสต์ด้วยประการเช่นนี้³⁷

³⁵ คำปราศรัยของประธานเหมาเจ๋อตุง ในที่ประชุมงานโฆษณา
ทั่วประเทศของพรรคคอมมิวนิสต์จีน เมื่อวันที่ 12 มีนาคม 1957.

³⁶ เหมาเจ๋อตุง "ว่าด้วยลัทธิประชาธิปไตยแผนใหม่," ใน
สารนิพนธ์เหมาเจ๋อตุง, เล่ม 3 (ตอนต้น).

³⁷ อ่านเพิ่มเติมได้จาก พลศักดิ์ จิรไกรศิริ, ความคิดทางการเมือง
สมัยใหม่ (กรุงเทพมหานคร : ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ, 2521).

อย่างไรก็ตาม ในปัจจุบันนี้ได้มีผู้ตั้งตนเองเป็นผู้หวังดีที่พยายามจะ
เผยแพร่คอมมิวนิสต์ออกไปทั่วโลก โดยไม่ยอมวิเคราะห์ปัญหาของแต่ละสังคมว่า
จะต้องการลัทธินี้หรือไม่ ทำให้เกิดการต่อสู้กันอย่างยืดเยื้อยาวนานในภูมิภาค
ต่าง ๆ ของโลก เป็นผลให้ประเทศต่าง ๆ ต้องทุ่มเทงบประมาณแผ่นดินไปเพื่อ
การนี้อย่างสิ้นเปลืองตลอดมา อันนำมาซึ่งความเสื่อมโทรมทางเศรษฐกิจมาสู่ประเทศ
ต่าง ๆ และในที่สุดก็กลัมนำมาสู่เศรษฐกิจของโลก ดังนั้นปัญหาเรื่องความแตก
ต่างทางลัทธิการเมืองจึงมิใช่เป็นปัญหาเล็กน้อย แต่เป็นปัญหาใหญ่ที่จะต้อง
พยายามทำความเข้าใจและหันหน้ามาตกลงกันด้วยสันติวิธี มิเช่นนั้น การคลี่คลาย
ปัญหาก็จะต้องใช้เวลายาวนานกว่าอีกฝ่ายหนึ่งจะปราบปรามจนอีกฝ่ายหนึ่งหมด
แผ่นดินไป

ความรู้และความเข้าใจของนิสิตในประชาธิปไตยและคอมมิวนิสต์

ในการทำวิจัยครั้งนี้ หลังจากการทดสอบแบบสอบถามเรียบร้อยแล้ว ก็เหลือแบบสอบถามเกี่ยวกับความรู้ในประชาธิปไตย 31 ข้อ เกี่ยวกับความเข้าใจในประชาธิปไตย 10 ข้อ เกี่ยวกับความรู้ในคอมมิวนิสต์ 27 ข้อ และเกี่ยวกับความเข้าใจในคอมมิวนิสต์ 12 ข้อ อย่างไรก็ตาม ในขั้นแสดงผลการวิจัยนี้ เราไม่อาจแสดงเป็นข้อได้ เพราะมีจำนวนข้อมากและจะเป็นการกล่าวในรายละเอียดมากเกินไป ส่วนเกณฑ์การตัดสินคะแนนความรู้และความเข้าใจของนิสิต จะไม่ใช่เกณฑ์การตัดสินว่ามีหรือไม่มี แต่จะแสดงเป็นเกณฑ์การตัดสินคะแนนแบบสัมพัทธ์ ซึ่งเป็นแบบเปรียบเทียบเกณฑ์ตลอดทุกตาราง เพื่อดูความสัมพันธ์ภายในเป็นหลัก ส่วนรายละเอียดเกี่ยวกับเกณฑ์การตัดสินคะแนนความรู้และความเข้าใจใหญ่ได้จากวิธีวิเคราะห์ข้อมูลในบทที่ 2 ต่อไปนี้จะเป็นการพิสูจน์สมมติฐานที่ ตั้งขึ้น 4 ข้อแรก

ระดับของการมีความรู้และความเข้าใจในลัทธิการเมืองของนิสิต

สมมติฐานข้อที่ 1 มีว่า "นิสิตที่มีความรู้และความเข้าใจในลัทธิประชาธิปไตย มีมากกว่านิสิตที่มีความรู้และความเข้าใจในลัทธิคอมมิวนิสต์ และจำนวนความรู้และความเข้าใจในลัทธิประชาธิปไตย จะมีมากกว่าจำนวนความรู้และความเข้าใจในลัทธิคอมมิวนิสต์" จากสมมติฐานนี้ เราสามารถแยกเป็นสมมติฐานเพื่อปฏิบัติการได้เป็น 2 ข้อ คือ

1. ระดับของการมีความรู้และความเข้าใจในลัทธิประชาธิปไตย

ในหัวข้อนี้สมมติฐานเพื่อปฏิบัติการมีว่า "นิสิตส่วนใหญ่มีความรู้และความเข้าใจในลัทธิประชาธิปไตยค่อนข้างสูง" แต่ผลจากการวิจัย ปรากฏว่าสมมติฐานย่อยนี้ไม่เป็นความจริง เพราะตัวเลขที่ออกมากลับได้ผลตรงกันข้ามกับสมมติฐานย่อยนี้ ดังจะเห็นได้จาก ตารางที่ 8 และตารางที่ 9

ตารางที่ 8

ความรู้เกี่ยวกับประชาธิปไตยของนิสิต

<u>ร้อยละของนิสิตที่มีความรู้ในประชาธิปไตย</u>						
ต่ำสุด	0 - 6	7 - 12	13 - 18	19 - 24	25 - 31	สูงสุด รวม
	5.5	53.4	39.1	2.0	--	100%
	จ = 72	จ = 697	จ = 511	จ = 26	จ = 0	จ = 1,306

หมายเหตุ จ = จำนวนนิสิตจริง

ตารางที่ 9

ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาธิปไตยของนิสิต

<u>ร้อยละของนิสิตที่มีความเข้าใจในประชาธิปไตย</u>						
ต่ำสุด	0 - 2	3 - 4	5 - 6	7 - 8	9 - 10	สูงสุด รวม
	29.4	46.5	21.4	2.7	--	100%
	จ = 384	จ = 607	จ = 280	จ = 35	จ = 0	จ = 1,306

ในตารางที่ 8 นิสิตส่วนใหญ่คือร้อยละ 53.4 ของนิสิตทั้งหมด (1,306 คน) มีความรู้ในประชาธิปไตยค่อนข้างต่ำหรือมีความรู้ในประชาธิปไตยเพียงเล็กน้อย เพราะมีคะแนนความรู้อยู่ในเกณฑ์เฉลี่ย 7-12 คะแนน จากคะแนนสูงสุดคือ 31 คะแนน อย่างไรก็ตาม ก็มีนิสิตจำนวนหนึ่งคือมีร้อยละ 39.1 ของนิสิตทั้งหมด ที่มีความรู้ปานกลาง คืออยู่ในเกณฑ์เฉลี่ย 13-18 คะแนน

ส่วนในตารางที่ 9 นิสิตส่วนใหญ่คือร้อยละ 46.5 ของนิสิตทั้งหมด มีความเข้าใจในประชาธิปไตยค่อนข้างต่ำ หรืออยู่ในระดับมีความเข้าใจ

เพียงเล็กน้อย เพราะมีคะแนนความเข้าใจอยู่ในเกณฑ์เฉลี่ย 3-4 คะแนน จาก
คะแนนสูงสุด 10 คะแนน อย่างไรก็ตาม ก็มีนิสิตถึงร้อยละ 29.4 ของนิสิตทั้งหมด
ที่ไม่มีความเข้าใจในประชาธิปไตยเลย เพราะมีคะแนนความเข้าใจอยู่ระหว่าง
0-2 คะแนน

สรุปได้ว่านิสิตส่วนใหญ่มีความรู้และความเข้าใจในลัทธิประชาธิปไตย
ค่อนข้างต่ำจนถึงต่ำสุด

2. ระดับของการมีความรู้และความเข้าใจในลัทธิคอมมิวนิสต์

ในหัวข้อนี้สมมติฐานเพื่อการปฏิบัติมีว่า "นิสิตส่วนใหญ่มีความรู้และ
ความเข้าใจในลัทธิคอมมิวนิสต์ค่อนข้างต่ำ" ผลจากการวิจัยปรากฏว่าสมมติฐาน
ย่อยนี้เป็นความจริง ดังจะเห็นได้จากตารางที่ 10 และตารางที่ 11

ตารางที่ 10

ความรู้เกี่ยวกับคอมมิวนิสต์ของนิสิต

<u>ร้อยละของนิสิตที่มีความรู้ในคอมมิวนิสต์</u>						
ต่ำสุด	0 - 6	7 - 11	12 - 16	17 - 21	22 - 27	สูงสุด รวม
	32.5	59.2	7.5	0.8	--	100%
	จ= 425	จ= 772	จ= 98	จ= 11	จ= 0	จ=1,306

ตารางที่ 11

ความเข้าใจเกี่ยวกับคอมมิวนิสต์ของนิสิต

<u>ร้อยละของนิสิตที่มีความเข้าใจในคอมมิวนิสต์</u>						
ต่ำสุด	0 - 3	4 - 5	6 - 7	8 - 9	10 - 12	สูงสุด รวม
	53.7	35.5	10.1	0.5	0.2	100%
	จ= 701	จ= 464	จ= 132	จ= 7	จ= 2	จ= 1,306

ในตารางที่ 10 นิสิตส่วนใหญ่คือร้อยละ 59.2 ของนิสิตทั้งหมด มีความรู้ในคอมมิวนิสต์เพียงเล็กน้อยหรือค่อนข้างต่ำ เพราะมีคะแนนความรู้ อยู่ในเกณฑ์เฉลี่ย 7-11 คะแนน จากคะแนนสูงสุด 27 คะแนน อย่างไรก็ตาม ก็ยังมีนิสิตอีกจำนวนหนึ่งคือร้อยละ 32.5 ของนิสิตทั้งหมด ที่ไม่มีความรู้ในคอมมิวนิสต์เลย เพราะมีคะแนนความรู้ในเกณฑ์เฉลี่ย 0-6 คะแนน ซึ่งนับเป็นคะแนนที่ต่ำมาก

ส่วนในตารางที่ 11 นิสิตส่วนใหญ่คือร้อยละ 53.7 ของนิสิตทั้งหมด ไม่มีความเข้าใจในคอมมิวนิสต์เลย เพราะมีคะแนนความเข้าใจอยู่ในเกณฑ์เฉลี่ย 0-3 คะแนน จากคะแนนสูงสุด 12 คะแนน อย่างไรก็ตาม ก็ยังมีนิสิตอีกร้อยละ 35.5 ของนิสิตทั้งหมด ที่มีความเข้าใจในคอมมิวนิสต์เพียงเล็กน้อยหรือค่อนข้างต่ำ เพราะมีคะแนนความเข้าใจอยู่ในเกณฑ์เฉลี่ย 4-5 คะแนน

สรุปได้ว่า นิสิตส่วนใหญ่มีความรู้และความเข้าใจในลัทธิคอมมิวนิสต์ต่ำมากไปจนถึงค่อนข้างต่ำ

ดังนั้น สมมติฐานข้อที่ 1 จึงไม่เป็นความจริง กล่าวคือ นิสิตที่มีความรู้และความเข้าใจในลัทธิประชาธิปไตย มีจำนวนที่ต่ำกว่ากับนิสิตที่มีความรู้และความเข้าใจในลัทธิคอมมิวนิสต์ โดยนิสิตส่วนใหญ่ไม่ค่อยมีความรู้และความเข้าใจทั้งลัทธิประชาธิปไตยและลัทธิคอมมิวนิสต์ และยังมีนิสิตอีกส่วนหนึ่งซึ่งมีจำนวนมากพอสมควร ไม่มีความรู้และความเข้าใจในสองลัทธิการเมืองนี้เลย

ระดับของการศึกษากับการมีความรู้และความเข้าใจในลัทธิการเมืองของนิสิต

สมมติฐานข้อที่ 2 มีว่า " ยิ่งมีการศึกษาสูงขึ้น จำนวนนิสิตที่มีความรู้และความเข้าใจในลัทธิประชาธิปไตยและคอมมิวนิสต์ยังมีมากขึ้น" จากสมมติฐานข้อนี้ เราสามารถแยกเป็นสมมติฐานเพื่อการพิสูจน์ได้เป็น 2 ข้อ คือ

1. ระดับการศึกษากับการมีความรู้และความเข้าใจในลัทธิประชาธิปไตย

ในหัวข้อนี้ สมมติฐานเพื่อการพิสูจน์มีว่า "ยิ่งมีการศึกษาสูงขึ้น

จำนวนนิสิตที่มีความรู้และความเข้าใจในลัทธิประชาธิปไตยยิ่งมีมากขึ้น" แต่ผลจากการวิจัย ปรากฏว่าสมมติฐานย่อยนี้ไม่เป็นความจริง เพราะตัวเลขที่ออกมากลับได้ผลลัพธ์ตรงกันข้ามกับข้อสมมติฐานย่อยนี้ ดังปรากฏในตารางที่ 12 และตารางที่ 13

ตารางที่ 12

ระดับการศึกษากับการมีความรู้ในประชาธิปไตยของนิสิต

คะแนนของ ความรู้		ร้อยละของนิสิตที่มีความรู้ในประชาธิปไตย			
		ปีที่ 1	ปีที่ 2	ปีที่ 3	ปีที่ 4
สูงสุด	25-31	--	--	--	--
	19-24	1.3	2.8	3.2	1.5
	13-18	39.7	51.9	42.4	33.3
	7-12	54.0	42.1	46.8	59.8
ต่ำสุด	0-6	5.0	3.2	7.6	5.4
รวม		100%	100%	100%	100%
		จ= 315	จ= 216	จ= 250	จ= 525

หมายเหตุ นิสิตปีที่ 4 ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒทุกวิทยาเขต มีเฉพาะนิสิตคณะศึกษาศาสตร์เท่านั้น เพราะคณะอื่น ๆ เพิ่งจะรับนิสิตเข้าศึกษาเมื่อ 3 ปีที่แล้ว จึงไม่มีนิสิตปีที่ 4 แต่มีในปีที่ 1-3 เท่านั้น

ตารางที่ 13

ระดับการศึกษากับการมีความเข้าใจในประชาธิปไตยของนิสิต

คะแนนของ ความเข้าใจ	ร้อยละของนิสิตที่มีความเข้าใจในประชาธิปไตย			
	ปีที่ 1	ปีที่ 2	ปีที่ 3	ปีที่ 4
สูงสุด 9 - 10	- -	- -	- -	- -
7 - 8	3.8	3.7	2.8	1.8
5 - 6	20.7	21.3	20.8	23.0
3 - 4	45.7	44.9	45.2	47.0
ต่ำสุด 0 - 2	29.8	30.1	31.2	28.2
	100%	100%	100%	100%
รวม	จ= 315	จ= 216	จ= 250	จ= 525

ในตารางที่ 12 นิสิตส่วนใหญ่คือร้อยละ 93.7 ของนิสิตปีที่ 1 (315 คน) ร้อยละ 94 ของนิสิตปีที่ 2 (216 คน) ร้อยละ 89.2 ของนิสิตปีที่ 3 (250 คน) และร้อยละ 93.1 ของนิสิตปีที่ 4 (525 คน) มีระดับคะแนนของความรู้ในลัทธิประชาธิปไตยอยู่ในเกณฑ์เฉลี่ย 7 - 18 คะแนน คืออยู่ในเกณฑ์มีความรู้ปานกลางที่ค่อนข้างดี

ส่วนในตารางที่ 13 นิสิตส่วนใหญ่คือร้อยละ 75.5 ของนิสิตปีที่ 1 (315 คน) ร้อยละ 75 ของนิสิตปีที่ 2 (216 คน) ร้อยละ 76.4 ของนิสิตปีที่ 3 (250 คน) และร้อยละ 75.2 ของนิสิตปีที่ 4 (525 คน) มีระดับคะแนนของความเข้าใจในลัทธิประชาธิปไตยอยู่ในเกณฑ์เฉลี่ย 0-4 คะแนน คืออยู่ในเกณฑ์มีความเข้าใจค่อนข้างต่ำที่น้อยเกินไป

2. ระดับการศึกษากับการมีความรู้และความเข้าใจในลัทธิคอมมิวนิสต์

ในหัวข้อนี้ สมมติฐานเพื่อการพิสูจน์ว่า "ยิ่งมีการศึกษาสูงขึ้น จำนวนนิสิตที่มีความรู้และความเข้าใจในลัทธิคอมมิวนิสต์ยิ่งมีมากขึ้น" แต่ผลการ

วิจัย ปรากฏว่าสมมติฐานย่อยนี้ไม่เป็นความจริง เพราะตัวเลขที่ออกมากลับได้ผล
ลัพท์ตรงกันข้ามกับข้อสมมติฐานย่อยนี้ ทั้งปรากฏในตารางที่ 14 และตารางที่ 15

ตารางที่ 14

ระดับการศึกษากับการมีความรู้ในคอมมิวนิสต์ของนิสิต

คะแนนของ ความรู้	ร้อยละของนิสิตที่มีความรู้ในคอมมิวนิสต์			
	ปีที่ 1	ปีที่ 2	ปีที่ 3	ปีที่ 4
สูงสุด	22 - 27	--	--	--
	17 - 21	--	1.9	0.8
	12 - 16	6.7	8.8	8.8
	7 - 11	68.6	58.8	50.4
ต่ำสุด	0 - 6	24.7	30.5	32.9
		100%	100%	100%
รวม		จ= 315	จ= 216	จ= 250
			จ= 525	

ตารางที่ 15

ระดับการศึกษากับการมีความเข้าใจในคอมมิวนิสต์ของนิสิต

คะแนนของ ความเข้าใจ	ร้อยละของนิสิตที่มีความเข้าใจในคอมมิวนิสต์			
	ปีที่ 1	ปีที่ 2	ปีที่ 3	ปีที่ 4
สูงสุด	10 - 12	--	0.5	--
	8 - 9	0.3	--	1.2
	6 - 7	6.4	13.4	9.6
	4 - 5	38.7	32.9	34.4
ต่ำสุด	0 - 3	54.6	53.2	54.8
		100%	100%	100%
รวม		จ= 315	จ= 216	จ= 250
			จ= 525	

ในตารางที่ 14 นิสิตส่วนใหญ่คือ ร้อยละ 93.3 ของนิสิตปีที่ 1 (315 คน) ร้อยละ 89.3 ของนิสิตปีที่ 2 (216 คน) ร้อยละ 94 ของนิสิตปีที่ 3 (250 คน) และร้อยละ 90.4 ของนิสิตปีที่ 4 (525 คน) มีระดับคะแนนของความรู้ในลัทธิคอมมิวนิสต์อยู่ในเกณฑ์เฉลี่ย 0 - 11 คะแนน คืออยู่ในเกณฑ์มีความรู้ค่อนข้างต่ำที่โน้มเอียงไปทางต่ำสุด

ส่วนในตารางที่ 15 นิสิตส่วนใหญ่คือ ร้อยละ 93.3 ของนิสิตปีที่ 1 (315 คน) ร้อยละ 86.1 ของนิสิตปีที่ 2 (216 คน) ร้อยละ 89.3 ของนิสิตปีที่ 3 (250 คน) และร้อยละ 87.6 ของนิสิตปีที่ 4 (525 คน) มีระดับคะแนนของความเข้าใจในลัทธิคอมมิวนิสต์ต่ำที่โน้มเอียงไปทางต่ำสุด

สรุปได้ว่า ระดับการศึกษาของนิสิตไม่ได้มีส่วนต่อการเพิ่มพูนความรู้และความเข้าใจในลัทธิคอมมิวนิสต์เลย เพราะนิสิตทุกชั้นมีระดับความรู้และความเข้าใจในลัทธิคอมมิวนิสต์ใกล้เคียงกันมาก

ดังนั้น สมมติฐานข้อที่ 2 จึงไม่เป็นความจริง กล่าวคือ เมื่อนิสิตมีการศึกษาสูงขึ้น ก็หาได้มีความรู้และความเข้าใจในลัทธิประชาธิปไตยและคอมมิวนิสต์เพิ่มมากขึ้น ทั้งด้านจำนวนนิสิตและจำนวนความรู้และความเข้าใจในลัทธิการเมืองทั้งสอง แสดงว่าการศึกษาในมหาวิทยาลัยแห่งนี้ไม่ได้มีส่วนเพิ่มพูนความรู้และความเข้าใจทางการเมืองเลย โดยเฉพาะเรื่องลัทธิการเมือง

ภาคกับการมีความรู้และความเข้าใจในลัทธิการเมืองของนิสิต

สมมติฐานข้อที่ 3 มีว่า "นิสิตที่ศึกษาอยู่ในวิทยาเขตภาคกลาง ที่มีความรู้และความเข้าใจในลัทธิประชาธิปไตยและคอมมิวนิสต์ มีมากกว่านิสิตที่ศึกษาอยู่ในวิทยาเขตภาคอื่น ๆ และจะมีความรู้และความเข้าใจในลัทธิทั้งสองมากกว่า" จากสมมติฐานนี้ เราสามารถแยกเป็นสมมติฐานเพื่อปฏิบัติการได้เป็น 2 ข้อ คือ

1. ภาคกับการมีความรู้และความเข้าใจในลัทธิประชาธิปไตย

ในหัวข้อนี้สมมติฐานเพื่อปฏิบัติการมีว่า "นิสิตที่มีความรู้และความเข้าใจในลัทธิประชาธิปไตยในวิทยาเขตภาคกลางมีมากกว่านิสิตที่มีความรู้และความเข้าใจ

ในลัทธิประชาธิปไตยในวิทยาเขตภาคเหนือ ภาคอีสาน ภาคใต้และภาคตะวันออก" แต่ผลจากการวิจัย ปรากฏว่าสมมติฐานเพื่อการพิสูจน์นี้ไม่เป็นความจริง เพราะตัวเลขที่ออกมากลับไค้ผลลัพธ์ที่ตรงกันข้ามกับสมมติฐานย่อยนี้ ดังจะเห็นได้จากตารางที่ 16 และตารางที่ 17

ตารางที่ 16

ภาคกับการมีความรู้ในประชาธิปไตยของนิสิต

คะแนนของ		ร้อยละของนิสิตที่มีความรู้ในประชาธิปไตย				
ความรู้		กลาง	ใต้	ตะวันออก	เหนือ	อีสาน
สูงสุด	25 - 31	--	0.7	--	--	--
	19 - 24	1.9	--	1.8	2.7	0.7
	13 - 18	45.1	29.2	35.4	36.4	34.3
	7 - 12	48.9	60.4	56.1	57.6	58.6
ต่ำสุด	0 - 6	4.1	9.7	6.7	3.3	6.4
		100%	100%	100%	100%	100%
รวม		จ= 638	จ= 154	จ= 223	จ= 151	จ=140

ตารางที่ 17

ภาคกับการมีความเข้าใจในประชาธิปไตยของนิสิต

คะแนนของ		ร้อยละของนิสิตที่มีความเข้าใจในประชาธิปไตย				
ความเข้าใจ		กลาง	ใต้	ตะวันออก	เหนือ	อีสาน
สูงสุด	9 - 10	--	--	--	--	--
	7 - 8	3.5	2.6	1.8	2.0	1.4
	5 - 6	21.3	24.0	21.5	21.8	20.7
	3 - 4	47.3	52.0	40.8	46.4	45.7
ต่ำสุด	0 - 2	27.9	21.4	35.9	29.8	32.2
		100%	100%	100%	100%	100%
รวม		จ= 638	จ= 154	จ= 223	จ= 151	จ= 140

ในตารางที่ 16 นิสิตส่วนใหญ่คือร้อยละ 94 ของนิสิตในภาคกลาง (638 คน) ร้อยละ 89.6 ของนิสิตในภาคใต้ (154 คน) ร้อยละ 91.5 ของนิสิตในภาคตะวันออก (223 คน) ร้อยละ 94 ของนิสิตในภาคเหนือ (151 คน) และร้อยละ 92.9 ของนิสิตในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (140 คน) มีระดับคะแนนของความรู้ในลัทธิประชาธิปไตยอยู่ในเกณฑ์เฉลี่ย 7-18 คะแนน คืออยู่ในเกณฑ์ที่มีความรู้ระดับปานกลางค่อนข้างต่ำ

ส่วนในตารางที่ 17 นิสิตส่วนใหญ่คือร้อยละ 75.2 ของนิสิตในภาคกลาง (638 คน) ร้อยละ 73.4 ของนิสิตในภาคใต้ (154 คน) ร้อยละ 76.7 ของนิสิตในภาคตะวันออก (223 คน) ร้อยละ 76.2 ของนิสิตในภาคเหนือ (151 คน) และร้อยละ 77.9 ของนิสิตในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (140 คน) มีระดับคะแนนของความเข้าใจในลัทธิประชาธิปไตยอยู่ในเกณฑ์เฉลี่ย 0-4 คะแนน คืออยู่ในเกณฑ์มีความเข้าใจค่อนข้างต่ำที่โน้มเอียงไปทางต่ำสุด

สรุปได้ว่า นิสิตทุกภาคหรือในทุกวิทยาเขตมีความรู้และความเข้าใจในลัทธิประชาธิปไตยใกล้เคียงกันมาก ทั้งจำนวนนิสิตและจำนวนความรู้และความเข้าใจในลัทธิการเมืองทั้งสอง

2. ภาคกับการมีความรู้และความเข้าใจในลัทธิคอมมิวนิสต์

ในหัวข้อนี้ สมมติฐานเพื่อปฏิบัติการพิสูจน์มีว่า "นิสิตที่มีความรู้และความเข้าใจในลัทธิคอมมิวนิสต์ในวิทยาเขตภาคกลางมีมากกว่านิสิตที่มีความรู้และความเข้าใจในลัทธิคอมมิวนิสต์ในวิทยาเขตภาคเหนือ ภาคอีสาน ภาคใต้และภาคตะวันออก" แต่ผลการวิจัย ปรากฏว่าสมมติฐานเพื่อการปฏิบัติการพิสูจน์นี้ไม่เป็นความจริง เพราะตัวเลขที่ออกมากลับได้ผลลัพธ์ที่ตรงกันข้ามกับสมมติฐานย่อยนี้ คงจะเห็นได้จากตารางที่ 18 และตารางที่ 19

ตารางที่ 18

ภาคกับการมีความรู้ในคอมมิวนิสต์ของนิสิต

คะแนนของ		ร้อยละของนิสิตที่มีความรู้ในคอมมิวนิสต์				
ความรู้		กลาง	ใต้	ตะวันออก	เหนือ	อีสาน
สูงสุด	22 - 27	--	--	--	--	--
	17 - 21	1.1	--	1.8	--	--
	12 - 16	8.0	9.1	6.7	4.0	7.9
	7 - 11	58.0	61.7	56.5	61.6	57.9
ต่ำสุด	0 - 6	32.9	29.2	35.0	34.4	34.2
		100%	100%	100%	100%	100%
รวม		จ= 638	จ= 154	จ= 223	จ= 151	จ= 140

ตารางที่ 19

ภาคกับการมีความเข้าใจในคอมมิวนิสต์ของนิสิต

คะแนนของ		ร้อยละของนิสิตที่มีความเข้าใจในคอมมิวนิสต์				
ความเข้าใจ		กลาง	ใต้	ตะวันออก	เหนือ	อีสาน
สูงสุด	10 - 12	--	--	0.5	--	0.7
	8 - 9	0.5	0.6	--	1.3	0.7
	6 - 7	9.9	10.4	11.2	6.0	12.9
	4 - 5	36.2	39.6	28.7	33.8	40.7
ต่ำสุด	0 - 3	53.4	49.4	59.6	58.9	45.0
		100%	100%	100%	100%	100%
รวม		จ= 638	จ= 154	จ= 223	จ= 151	จ= 140

ในตารางที่ 18 นิสิตส่วนใหญ่คือร้อยละ 90.9 ของนิสิตในภาคกลาง (638 คน) ร้อยละ 90.9 ของนิสิตในภาคใต้ (154 คน) ร้อยละ 91.5 ของนิสิตในภาคตะวันออก (223 คน) ร้อยละ 96 ของนิสิตในภาคเหนือ (151 คน) และร้อยละ 92.1 ของนิสิตในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (140 คน) มีคะแนนความรู้ในลัทธิคอมมิวนิสต์อยู่ในเกณฑ์เฉลี่ย 0-11 คะแนน คืออยู่ในเกณฑ์มีความรู้ค่อนข้างต่ำที่โน้มเอียงไปทางต่ำสุด

ส่วนในตารางที่ 19 นิสิตส่วนใหญ่คือร้อยละ 89.6 ของนิสิตในภาคกลาง (638 คน) ร้อยละ 89 ของนิสิตในภาคใต้ (154 คน) ร้อยละ 88.3 ของนิสิตในภาคตะวันออก (223 คน) ร้อยละ 92.7 ของนิสิตในภาคเหนือ (151 คน) และร้อยละ 85.7 ของนิสิตในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (140 คน) มีระดับคะแนนความเข้าใจในลัทธิคอมมิวนิสต์อยู่ในเกณฑ์เฉลี่ย 0-5 คะแนน คืออยู่ในเกณฑ์มีความเข้าใจค่อนข้างต่ำที่โน้มเอียงไปทางต่ำสุด

สรุปได้ว่า นิสิตทุกภาคหรือในทุกวิทยาเขตมีความรู้และความเข้าใจในลัทธิคอมมิวนิสต์ใกล้เคียงกันมาก ทั้งจำนวนนิสิตและจำนวนความรู้และความเข้าใจในลัทธิการเมืองทั้งสอง

ดังนั้น สมมติฐานข้อที่ 3 จึงไม่เป็นความจริง กล่าวคือนิสิตที่มีความรู้และความเข้าใจในลัทธิประชาธิปไตยและคอมมิวนิสต์ ในวิทยาเขตภาคกลาง มีจำนวนทัดเทียมกับนิสิตที่มีความรู้และความเข้าใจในลัทธิประชาธิปไตยและคอมมิวนิสต์ ในวิทยาเขตภาคเหนือ ภาคใต้ ภาคตะวันออกและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ รวมทั้งจำนวนความรู้และความเข้าใจในลัทธิการเมืองทั้งสองก็มีทัดเทียมกันด้วย

สาขาวิชากับการมีความรู้และความเข้าใจในการเมืองของนิสิต

สมมติฐานข้อที่ 4 มีว่า "นิสิตที่ศึกษาอยู่ในคณะสังคมศาสตร์ ที่มีความรู้และความเข้าใจในลัทธิประชาธิปไตยและคอมมิวนิสต์ มีมากกว่านิสิตที่ศึกษาอยู่ในคณะศึกษาศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ และจะมีความรู้และความเข้าใจในลัทธิทั้งสองมากกว่าด้วย" จากสมมติฐานนี้เราสามารถแยกออกเป็นสมมติฐานเพื่อปฏิบัติการได้เป็น 2 ข้อ คือ

1. สาขาวิชากับการมีความรู้และความเข้าใจในลัทธิประชาธิปไตย

ในหัวข้อนี้สมมติฐานเพื่อปฏิบัติการมีว่า "นิสิตที่ศึกษาอยู่ในคณะสังคมศาสตร์ ที่มีความรู้และความเข้าใจในลัทธิประชาธิปไตย มีมากกว่านิสิตที่ศึกษาอยู่ในคณะศึกษาศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และวิทยาศาสตร์" ผลจากการวิจัยปรากฏว่าสมมติฐานย่อยนี้เป็นความจริงครึ่งหนึ่ง และไม่เป็นความจริงครึ่งหนึ่ง ดังจะเห็นได้จากตารางที่ 20 และตารางที่ 21

ตารางที่ 20

สาขาวิชากับการมีความรู้ในประชาธิปไตยของนิสิต

คะแนนของ ความรู้	ร้อยละของนิสิตที่ มีความรู้ ในประชาธิปไตย				
		สังคมศาสตร์	ศึกษาศาสตร์	มนุษยศาสตร์	วิทยาศาสตร์
สูงสุด	25 - 31	— —	— —	— —	— —
	19 - 24	3.9	2.1	0.8	1.3
	13 - 18	67.3	37.5	39.8	36.7
	7 - 12	25.0	54.8	52.9	54.4
ต่ำสุด	0 - 6	3.8	5.6	6.5	7.6
		100%	100%	100%	100%
รวม		จ= 52	จ= 1,052	จ= 123	จ= 79

ตารางที่ 21

สาขาวิชากับการมีความเข้าใจในประชาธิปไตยของนิสิต

คะแนนของ ความเข้าใจ	ร้อยละของนิสิตที่ มีความเข้าใจ ในประชาธิปไตย				
		สังคมศาสตร์	ศึกษาศาสตร์	มนุษยศาสตร์	วิทยาศาสตร์
สูงสุด	9 - 10	— —	— —	— —	— —
	7 - 8	1.9	3.0	0.8	2.5
	5 - 6	25.0	21.9	17.9	19.0
	3 - 4	53.9	46.9	52.0	40.5
ต่ำสุด	0 - 2	19.2	28.2	29.3	38.0
		100%	100%	100%	100%
รวม		จ= 52	จ= 1,052	จ= 123	จ= 79

ในตารางที่ 20 นิสิตในคณะสังคมศาสตร์ส่วนใหญ่คือร้อยละ 67.3 มีระดับคะแนนของความรู้ในลัทธิประชาธิปไตยอยู่ในเกณฑ์เฉลี่ย 13 - 18 คะแนน ขณะเดียวกัน ด้วยระดับคะแนนเฉลี่ยเดียวกันนี้ นิสิตในคณะศึกษาศาสตร์มีเพียงร้อยละ 37.5 นิสิตในคณะมนุษยศาสตร์มีเพียงร้อยละ 39.8 และนิสิตในคณะวิทยาศาสตร์มีเพียงร้อยละ 36.7 อันแสดงว่านิสิตในคณะสังคมศาสตร์มีความรู้ในลัทธิประชาธิปไตยมากกว่านิสิตในคณะอื่น ๆ โดยเฉพาะในด้านจำนวนนิสิต แต่ในด้านจำนวนความรู้นั้นมีระดับใกล้เคียงกัน โดยดูจากระดับคะแนนความรู้ในประชาธิปไตยในเกณฑ์เฉลี่ยตั้งแต่ 19 - 24 และ 25 - 31 คะแนน ปรากฏว่าจำนวนนิสิตทุกคณะมีปริมาณพอ ๆ กัน

ส่วนในตารางที่ 21 แนวโน้มของนิสิตที่มีความเข้าใจในลัทธิประชาธิปไตยในคณะสังคมศาสตร์ก็เห็นว่าสูงกว่านิสิตที่มีความเข้าใจในลัทธิประชาธิปไตยในอีกสามคณะที่เหลือ โดยสังเกตได้จากระดับคะแนนของความเข้าใจที่อยู่ในเกณฑ์เฉลี่ย 5 - 6 คะแนน ซึ่งร้อยละของนิสิตในคณะสังคมศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และวิทยาศาสตร์มีลำดับดังนี้ 25.0, 21.9, 17.9 และ 19.0 อย่างไรก็ตาม ความแตกต่างของร้อยละของนิสิตยังไม่มากพอที่จะตัดสินลงไปว่า นิสิตในคณะสังคมศาสตร์ที่มีความเข้าใจในลัทธิประชาธิปไตยมีมากกว่านิสิตในคณะอื่นได้ เพียงพูดได้ว่ามีแนวโน้มเท่านั้น

สรุปได้ว่า นิสิตที่ศึกษาอยู่ในคณะสังคมศาสตร์ที่มีความรู้ในลัทธิประชาธิปไตยมีมากกว่านิสิตที่ศึกษาอยู่ในคณะศึกษาศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ ส่วนในด้านความเข้าใจในลัทธิประชาธิปไตย นิสิตที่ศึกษาอยู่ในคณะสังคมศาสตร์มีแนวโน้มว่าจะมีจำนวนนิสิตมากกว่านิสิตที่ศึกษาอยู่ในอีกสามคณะดังกล่าว

2. สาขาวิชาการมีความรู้และความเข้าใจในลัทธิคอมมิวนิสต์

ในหัวข้อนี้สมมติฐานเพื่อปฏิบัติการมีว่า "นิสิตที่ศึกษาอยู่ในคณะสังคมศาสตร์ ที่มีความรู้และความเข้าใจในลัทธิคอมมิวนิสต์ มีมากกว่านิสิตที่ศึกษาอยู่ในคณะศึกษาศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และวิทยาศาสตร์" ผลการวิจัยปรากฏว่าสมมติฐานย่อยนี้เป็นความจริงครึ่งหนึ่ง และไม่เป็นความจริงอีกครึ่งหนึ่ง ดังจะเห็นได้จากตารางที่ 22 และตารางที่ 23

ตารางที่ 22

สาขาวิชากับการมีความรู้ในคอมมิวนิสต์ของนิสิต

คะแนนของ ความรู้		ร้อยละของนิสิตที่มีความรู้ในคอมมิวนิสต์			
		สังคมศาสตร์	ศึกษาศาสตร์	มนุษยศาสตร์	วิทยาศาสตร์
สูงสุด	22 - 27	--	--	--	--
	17 - 21	1.9	0.9	--	--
	12 - 16	26.9	7.1	4.1	10.1
	7 - 11	50.0	59.3	62.6	53.2
ต่ำสุด	0 - 6	21.2	32.7	33.3	36.7
		100%	100%	100%	100%
รวม		จ= 52	จ= 1,052	จ= 123	จ= 79

ตารางที่ 23

สาขาวิชากับการมีความเข้าใจในคอมมิวนิสต์ของนิสิต

คะแนนของ ความเข้าใจ		ร้อยละของนิสิตที่มีความเข้าใจในคอมมิวนิสต์			
		สังคมศาสตร์	ศึกษาศาสตร์	มนุษยศาสตร์	วิทยาศาสตร์
สูงสุด	10 - 12	--	0.2	--	--
	8 - 9	--	0.7	--	--
	6 - 7	15.4	10.0	8.1	12.7
	4 - 5	40.4	35.8	30.9	29.1
ต่ำสุด	0 - 3	44.2	53.3	61.0	58.2
		100%	100%	100%	100%
รวม		จ= 52	จ= 1,052	จ= 123	จ= 79

ในตารางที่ 22 นิสิตในคณะสังคมศาสตร์ ร้อยละ 26.9 มีระดับคะแนนของความรู้ในลัทธิคอมมิวนิสต์อยู่ในเกณฑ์เฉลี่ย 12 - 16 คะแนน ขณะเดียวกัน ค่ายระดับคะแนนเฉลี่ยเดียวกันนี้ นิสิตในคณะศึกษาศาสตร์ เพียงร้อยละ 7.1 นิสิตในคณะมนุษยศาสตร์มีเพียงร้อยละ 4.1 และนิสิตในคณะวิทยาศาสตร์มีเพียงร้อยละ 10.1 แสดงว่า จำนวนนิสิตที่มีความรู้ในลัทธิคอมมิวนิสต์ในคณะสังคมศาสตร์มีมากกว่านิสิตในคณะอื่นๆ แต่ในด้านจำนวนความรู้นั้นมีระดับใกล้เคียงกัน โดยดูจากระดับความรู้ในลัทธิคอมมิวนิสต์ ในเกณฑ์เฉลี่ยตั้งแต่ 17 - 21 และ 22 - 27 คะแนน ปรากฏว่าจำนวนนิสิตทุกคณะมีปริมาณพอ ๆ กัน

ส่วนในตารางที่ 23 แนวโน้มของนิสิตที่มีความเข้าใจในลัทธิคอมมิวนิสต์ในคณะสังคมศาสตร์ ก็มีที่ต่ำกว่าจะมากกว่านิสิตที่มีความเข้าใจในลัทธิคอมมิวนิสต์ในอีกสามคณะที่เหลือ โดยสังเกตได้จากระดับคะแนนของความเข้าใจที่อยู่ในเกณฑ์เฉลี่ย 6 - 7 คะแนน ซึ่งร้อยละของนิสิตในคณะสังคมศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และวิทยาศาสตร์มีลำดับดังนี้ 15.4, 10.0, 8.1 และ 12.7 อย่างไรก็ตาม ความแตกต่างของร้อยละของนิสิตยังไม่มากพอที่จะตัดสินลงไปว่า นิสิตในคณะสังคมศาสตร์ที่มีความเข้าใจในลัทธิคอมมิวนิสต์มีมากกว่านิสิตในคณะอื่นได้ คงเพียงพูดได้ว่ามีแนวโน้มเท่านั้น

สรุปได้ว่า นิสิตที่ศึกษาอยู่ในคณะสังคมศาสตร์ที่มีความรู้ในลัทธิคอมมิวนิสต์มีมากกว่านิสิตที่ศึกษาอยู่ในคณะศึกษาศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ ส่วนในด้านความเข้าใจในลัทธิคอมมิวนิสต์ นิสิตที่ศึกษาอยู่ในคณะสังคมศาสตร์มีแนวโน้มว่าจะมีจำนวนนิสิตมากกว่านิสิตที่ศึกษาอยู่ในอีกสามคณะดังกล่าว

ดังนั้น สมมติฐานข้อที่ 4 จึงเป็นความจริงเฉพาะตอนที่ว่า "นิสิตที่ศึกษาอยู่ในคณะสังคมศาสตร์ที่มีความรู้ในลัทธิประชาธิปไตยและคอมมิวนิสต์ มีมากกว่านิสิตที่ศึกษาอยู่ในคณะศึกษาศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และวิทยาศาสตร์" แต่จำนวนความรู้ในลัทธิทั้งสองของนิสิตทุกคณะมีจำนวนหักเหียมกัน ส่วนข้อความของสมมติฐานข้อที่ 4 ที่ไม่เป็นความจริงก็คือ เป็นเรื่องความเข้าใจในลัทธิทั้งสองกล่าวคือ นิสิตที่ศึกษาอยู่ในคณะสังคมศาสตร์ที่มีความเข้าใจในลัทธิประชาธิปไตยและคอมมิวนิสต์ มีแนวโน้มว่าจะมากกว่านิสิตที่ศึกษาอยู่ในคณะศึกษาศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ แต่จำนวนความเข้าใจในลัทธิทั้งสองของนิสิตทุกคณะมีจำนวนหักเหียมกัน

ผลจากการวิจัยเท่าที่ผ่านมา เราจะเห็นว่าส่วนใหญ่เป็นไปในแบบ
ตรงกันข้ามกับการตั้งสมมติฐาน ทำไมจึงเป็นเช่นนั้น เหตุผลที่พอจะนำมาอ้างอิงในที่นี้
ก็คือ เราตั้งสมมติฐานขึ้นมาจากการสังเกตการณ์โดยส่วนใหญ่ กังในสมมติฐาน
ข้อที่ 1 เนื่องจากพบว่าในมหาวิทยาลัยแห่งนี้ไม่ได้มีหลักสูตรในการสอนหรือให้ความ
รู้และความเข้าใจในวิชาว่าด้วยคอมพิวเตอร์ คงมีการสอนก็แค่ในวิชาประวัติศาสตร์
ที่ว่าด้วยประเทศรัสเซีย และจีนเท่านั้น ดังนั้น นิสิตส่วนใหญ่จึงน่าจะมีความรู้และ
ความเข้าใจในลัทธิประชาธิปไตยมากกว่าลัทธิคอมมิวนิสต์ แต่ผลจากการวิจัย
ปรากฏว่านิสิตที่มีความรู้และความเข้าใจในลัทธิประชาธิปไตย มีจำนวนหักเหเทียบกับ
นิสิตที่มีความรู้และความเข้าใจในลัทธิคอมมิวนิสต์ ยิ่งกว่านั้น นิสิตส่วนใหญ่ยังไม่
ค่อยมีความรู้และความเข้าใจทั้งลัทธิประชาธิปไตยและคอมมิวนิสต์ และยังมีข้อที่น่า
สังเกตอย่างหนึ่งก็คือ มีนิสิตอีกจำนวนหนึ่งซึ่งมีจำนวนมากพอสมควร ไม่มีความรู้และ
ความเข้าใจในลัทธิการเมืองทั้งสองเลย สาเหตุที่เป็นเช่นนี้คงสืบเนื่องมาจากการ
ที่มหาวิทยาลัยแห่งนี้เพิ่งเปลี่ยนเป็นมหาวิทยาลัยได้ไม่นานนัก ดังนั้น หลักสูตรจึง
ยังคงเหมือนเดิม คือให้เลือกเรียนวิชาในภาควิชารัฐศาสตร์ได้น้อยมาก และบางคน
อาจไม่เคยลงทะเบียนเรียนเลยก็มี เมื่อเป็นเช่นนั้น นิสิตจึงต้องหาความรู้และความ
เข้าใจในลัทธิประชาธิปไตยและคอมมิวนิสต์จากรายวิชาอื่น ๆ ซึ่งกระชั้นกระสาย
เต็มที และจากหนังสือตำราต่าง ๆ ผู้ที่สนใจจริง ๆ ก็คงมีอยู่น้อยมาก จึงได้ผล
การวิจัยออกมาเป็นเช่นนี้

ส่วนในสมมติฐานข้อที่ 2 ก็ตั้งขึ้นจากหลักความจริงโดยทั่วไปที่ว่า
ผู้ที่มีการศึกษาสูง ก็ยิ่งมีความรู้และความเข้าใจในสรรพวิทยาการเจริญงอกงาม
ยิ่งขึ้น แต่ผลจากการวิจัยอาจทำให้หลักความจริงนี้ต้องมีข้อยกเว้นขึ้นมาข้อหนึ่งก็
คือ ผู้ที่ยิ่งมีการศึกษาสูงขึ้นในสาขาวิชาใด ก็จะมีรู้และความเข้าใจในสาขา
วิชานั้น แต่หาได้มีความรู้และความเข้าใจในสาขาวิชาอื่น ๆ ด้วยไม่ เพราะ
การวิจัยนี้ได้พบว่า เมื่อนิสิตมีการศึกษาสูงขึ้น ก็หาได้มีความรู้และความเข้าใจทั้ง
ในลัทธิประชาธิปไตยและคอมมิวนิสต์เพิ่มมากขึ้นเลย ทั้งจำนวนนิสิตและจำนวน
ความรู้และความเข้าใจในลัทธิการเมืองทั้งสอง แสดงว่าการศึกษาในมหาวิทยาลัย

แห่งนี้ ไปได้มีส่วนเพิ่มพูนความรู้และความเข้าใจในลัทธิประชาธิปไตยและคอมมิวนิสต์
เลย เหตุผลที่ว่าทำไมจึงเป็นเช่นนั้น ก็คงเหมือนกับเหตุผลที่ให้ไว้ในสมมติฐานข้อที่ 1
แต่อาจเพิ่มเติมเหตุผลได้อีก 2 ข้อ คือ เนื่องจากมหาวิทยาลัยแห่งนี้มุ่งเน้นแต่จะผลิต
บัณฑิตให้เป็นเอกในคานศึกษาศาสตร์ ก็คงจะเห็นว่านิสิตในคณะศึกษาศาสตร์มีถึงร้อยละ
79.4 ของนิสิตทั้งหมดในมหาวิทยาลัย รวมทั้งนโยบายของมหาวิทยาลัยก็เป็นเช่นนั้น
ทำให้วิชารัฐศาสตร์ซึ่งอยู่ในคณะสังคมศาสตร์ ไม่ได้ก้าวหน้าไปเท่าที่ควร เหตุผลอีก
ประการหนึ่งมาจากการที่ห้องสมุดของมหาวิทยาลัยแห่งนี้มีไว้เพื่อสนับสนุนการศึกษา
เท่านั้น หนังสือตำราทางคานรัฐศาสตร์มีน้อยมาก ยิ่งห้องสมุดของวิทยาเขตที่อยู่นอก
กรุงเทพแล้ว ก็อาจพูดได้ว่าไม่สามารถเอื้ออำนวยต่อการศึกษารัฐศาสตร์ได้อย่าง
จริงจัง

ส่วนสมมติฐานข้อที่ 3 ก็ตั้งขึ้นจากการคำนึงถึงสภาวะการณ์ที่เป็นอยู่ใน
แต่ละวิทยาเขต โดยเฉพาะในคานอัตรากาเรเติบโตของกำลังอาจารย์ในภาควิชา
รัฐศาสตร์ กล่าวคือเราอาจพูดได้ว่า อาจารย์ในภาควิชารัฐศาสตร์ที่อยู่ในวิทยาเขต
ภาคกลางมีจำนวนมากกว่าในวิทยาเขตภูมิภาค ดังนั้น ชีคความสามารถในการสอน
จึงมีสูงกว่า นิสิตที่มีความรู้และความเข้าใจในลัทธิประชาธิปไตยและคอมมิวนิสต์ใน
วิทยาเขตภาคกลาง จึงน่าจะมีมากกว่าในวิทยาเขตอื่น ๆ ที่อยู่ในส่วนภูมิภาค แต่
ผลการวิจัยกลับไม่เป็นเช่นนั้น กล่าวคือไม่ว่านิสิตในวิทยาเขตภาคใดก็มีความรู้และ
ความเข้าใจในลัทธิการ เมืองทั้งสองทดเทียมกัน สาเหตุก็คงมาจากการที่วิชารัฐศาสตร์
ไม่เคยได้มีการเปิดวิชาโทเลย ในภาคปกติในทุกวิทยาเขต แม้ว่าจะมีอัตรากาเรย์
ต่างกัน เพราะวิชารัฐศาสตร์เป็นเพียงวิชาเลือกเสรี ซึ่งจะลงก็ได้ไม่ลงก็ได้ ดังนั้น
วิทยาเขตใดมีอาจารย์ทางรัฐศาสตร์น้อย ก็คงมีความหมายเพียงต้องมีชั่วโมงสอนมาก
ขึ้น และวิทยาเขตใดมีอาจารย์ทางรัฐศาสตร์มาก ก็คงมีความหมายเพียงมีชั่วโมงสอน
ลดน้อยลงมาบ้าง อย่างไรก็ตาม นิสิตส่วนใหญ่ของทุกวิทยาเขตอย่างน้อยที่สุดก็คงเคย
ศึกษาวิชาการ เมืองเบื้องต้น แต่วิชานี้ก็ให้ความรู้ได้แค่เพียงพื้นฐานมาก เพราะมี
เพียง 2 หน่วยกิต เวลาเรียนจึงมีน้อย ทั้งเนื้อหาหายละเอียดวิชาที่คับแคบ ด้วย
เหตุนี้ลำพังเพียงวิชาการ เมืองเบื้องต้น คงไม่สามารถสอนให้นิสิตมีความรู้และความ
เข้าใจในลัทธิการ เมืองได้อย่างแจ่มแจ้ง ผลการวิจัยจึงออกมาเช่นนั้น

สมมติฐานข้อที่ 4 ก็ตั้งขึ้นมาจากความจริงที่ว่า วิชาในคณะสังคมศาสตร์ น่าจะมีส่วนส่งเสริมให้อ่านนวนิยายให้ได้ดี มีความรู้และความเข้าใจในลัทธิประชาธิปไตย และคอมมิวนิสต์ได้มากกว่าวิชาในคณะศึกษาศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ และผลจากการวิจัยก็มีแนวโน้มว่าจะเป็นเช่นนี้ เพราะนิสิตที่ศึกษาอยู่ในคณะสังคมศาสตร์ที่มีความรู้และความเข้าใจในลัทธิประชาธิปไตยและคอมมิวนิสต์ มีมากกว่านิสิตที่ศึกษาอยู่ในคณะอื่น ๆ อีกสามคณะ แต่นิสิตที่ศึกษาอยู่ในคณะสังคมศาสตร์ที่มีความเข้าใจในลัทธิประชาธิปไตยและคอมมิวนิสต์ ก็เพียงมีแนวโน้มว่าจะมากกว่านิสิตที่ศึกษาอยู่ในคณะศึกษาศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ อย่างไรก็ตาม จำนวนความรู้และความเข้าใจในลัทธิทั้งสองนี้ของนิสิตทุกคณะก็มีจำนวนหักเหียกัน ที่เป็นเช่นนี้คงเนื่องมาจากอุปสรรคในด้านห้องสมุด หลักสูตร และอาจารย์

สรุปแล้ว วิชารัฐศาสตร์ในมหาวิทยาลัยแห่งนี้ ยังเพิ่งจะเริ่มพัฒนา และจนบัดนี้ก็ยังไม่สามารถสนองนโยบายของรัฐที่จะพยายามปลูกฝังความเป็นประชาธิปไตยในหมู่นิสิต อย่างไรก็ตาม นิสิตส่วนใหญ่ในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับคอมมิวนิสต์น้อยมาก จนอาจพูดได้ว่านิสิตเหล่านี้ ถากอความรุนแรงทางการเมืองขึ้นในมหาวิทยาลัย ก็คงเพียงเพื่อเรียกร้องต้องการความยุติธรรมเท่านั้น หากได้เป็นคอมมิวนิสต์ไม่ นอกจากจะมีเพียงบางคนเท่านั้นที่มีความรู้และมีความเข้าใจลัทธิคอมมิวนิสต์อย่างถ่องแท้ ซึ่งเป็นผู้บงการอยู่เบื้องหลัง เพราะตามผลการวิจัยก็ได้พบว่า มีนิสิตจำนวนหนึ่งแต่น้อยมากที่มีความรู้ดีและมีความเข้าใจอย่างแจ่มแจ้ง

ทัศนคติของนิสิตที่มีต่อลัทธิประชาธิปไตยและคอมมิวนิสต์

ในการวิจัยบทนี้ จุดประสงค์หลักคือต้องการที่จะรู้ถึงทัศนคติของนิสิตในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ทั้ง 8 วิทยาเขตว่า มีต่อลัทธิประชาธิปไตยและคอมมิวนิสต์อย่างไรบ้าง กล่าวคือ มีทัศนคติที่ไม่ดี หรือมีทัศนคติค่อนข้างไม่ดี หรือไม่มีความคิดเห็น หรือมีทัศนคติค่อนข้างดี และหรือมีทัศนคติที่ดี การวิเคราะห์ทัศนคตินี้ไม่ได้มุ่งหมายที่จะให้สัมพันธ์โดยตรงกับการวิจัยในบทที่ 4 แต่เมื่อผลการวิจัยในบทที่ 5 ออกมาอย่างไร ก็อาจเทียบเคียงความสัมพันธ์ได้บ้าง แต่จะถือเป็นจริงจังทั้งหมดไม่ได้ เพราะแม้ว่าทัศนคติทางการเมืองของบุคคลจะมาจากประสบการณ์ของบุคคลนั้น แต่ประสบการณ์ของเขาก็จะดีเหมาเอวามาจากการเรียนรู้และความเข้าใจในทางการเมืองแต่คนเดียวไม่ได้ อย่างไรก็ตาม การศึกษาถึงทัศนคติทางการเมืองก็เป็นผลดีต่อการศึกษาดังความรู้และความเข้าใจทางการเมือง เพราะเป็นเรื่องต่อเนื่องกันอย่างจะขาดเสียมิได้

ในการศึกษาวิจัยหัวข้อนี้ สมมติฐานที่ตั้งขึ้นเป็นข้อที่ 5 อันต่อจากข้อสมมติฐานข้อที่ 4 ของบทที่ 4 มีว่า "นิสิตส่วนใหญ่มีทัศนคติที่ดีต่อลัทธิประชาธิปไตย แต่มีทัศนคติที่ไม่ดีต่อลัทธิคอมมิวนิสต์" ขวดยสมมติฐานแบบนี้ เราสามารถจำแนกการอธิบายออกไปเป็น 2 หัวข้อดังนี้

1. ทัศนคติของนิสิตที่มีต่อลัทธิประชาธิปไตย

ในหัวข้อนี้สมมติฐานย่อยสำหรับปฏิบัติการมีว่า "นิสิตส่วนใหญ่มีทัศนคติที่ดีต่อลัทธิประชาธิปไตย" จากผลของการวิจัยปรากฏว่านิสิตมีทัศนคติที่ค่อนข้างไม่ดีต่อประชาธิปไตยมากกว่าค่อนข้างดีต่อประชาธิปไตย ดังจะเห็นได้ในตารางที่ 24

ตารางที่ 24

ทัศนคติของนิสิตที่มีต่อลัทธิประชาธิปไตย

<u>ร้อยละของนิสิตที่มีทัศนคติต่อลัทธิประชาธิปไตย</u>							
ค่าสุด	10-17	18-25	26-33	34-41	42-50	สูงสุด	รวม
	6.2	23.0	50.9	18.0	1.9		100%
	จ=81	จ=300	จ=665	จ=235	จ=25		จ=1,306

ในตารางที่ 24 เราจะเห็นว่า นิสิตส่วนใหญ่มีระดับทัศนคติแบบไม่มีความคิดเห็น คืออยู่ระดับปานกลาง ในช่วง 26-33 ถึงร้อยละ 50.9 ของนิสิตทั้งหมด (1,306 คน) ซึ่งหมายความว่าระดับทัศนคติของนิสิตจริง ๆ อยู่ในช่วง 18-25 และช่วง 34-41 แต่ด้วยผลจากการรวมคะแนนและการแปรขอมูลทางสถิติ นิสิตส่วนใหญ่จึงตกอยู่ในช่วง 26-33 ซึ่งที่แท้จริงแล้วนิสิตไม่น่าจะไม่มีความเห็นมากถึงขนาดนี้ คงจะเห็นได้จากตารางที่ 25

ตารางที่ 25

คำถามเกี่ยวกับการมีทัศนคติต่อลัทธิประชาธิปไตยของนิสิต

คำถาม	ค่าสุด	<u>ร้อยละของคะแนนของนิสิต^(ก)</u>					สูงสุด 5 ไม่ตอบ
		1	2	3	4	5	
1. เนื่องจากประเทศไทยเป็นประเทศที่กำลังพัฒนาทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ดังนั้นการปกครองแบบประชาธิปไตยจึงไม่อาจกระทำการดังกล่าวได้และรวดเร็วกว่า		(202)	(537)	(122)	(250)	(155)	(40)
การปกครองแบบเผด็จการ		15.5	41.1	9.3	19.1	11.9	3.1

ตารางที่ 25 - ต่อ

คำถาม	ต่ำสุด	ร้อยละของคะแนนของนิสิต (ก)				สูงสุด	ไม่ตอบ
		1	2	3	4	5	
3. การปกครองระบอบประชาธิปไตย							
เป็นระบอบการปกครองที่ไม่เหมาะสมสำหรับประเทศไทยในขณะนี้	(173)	(425)	(194)	(322)	(146)	(46)	
	13.3	32.4	14.9	24.7	11.2	3.5	
10. การลงคะแนนเสียงเลือกตั้งเป็นวิธีเดียวที่ประชาชนมีอยู่ในการแสดง	(297)	(584)	(118)	(186)	(59)	(62)	
ประชามติให้รัฐบาลใครรับไว้	22.8	44.7	9.0	14.2	4.5	4.8	
13. ประชาธิปไตยไม่มีหลักประกันให้							
แก้อยู่ใต้การปกครองได้ว่า ผู้แทนราษฎรจะมีความสามารถพอเพียงกับ							
การบริหารบ้านเมืองโดยการออกกฎหมาย	(297)	(522)	(209)	(183)	(40)	(55)	
	22.8	40.0	16.0	14.0	3.1	4.1	
15. ประชาธิปไตยเป็นระบบการปกครองที่มีกระบวนการตัดสินใจที่							
ยาวมาก ทำให้งานนั้นไม่มีประสิทธิภาพ	(209)	(518)	(198)	(270)	(6)	(51)	
	16.0	39.7	15.2	20.7	4.6	3.8	
18. การเปลี่ยนแปลงผู้ปกครองเป็น							
ครั้งคราวในระบบประชาธิปไตย							
เป็นหลักการที่ป้องกันผู้หนึ่งผู้ใด	(34)	(85)	(138)	(619)	(371)	(58)	
ผูกขาดการใช้อำนาจรัฐไว้คนเดียว	2.6	6.6	10.6	47.4	28.4	4.4	
20. ประชาธิปไตยเป็นระบอบการปกครองที่มีกระบวนการตัดสินใจและ	(48)	(170)	(269)	(514)	(164)	(81)	
กลั่นกรองงานที่รอบคอบและสุจริต	3.6	13.0	20.6	44.0	12.6	6.2	

ตารางที่ 25 - - ต่อ

คำถาม	ต่ำสุด	ร้อยละของคะแนนของนิสิต (ก)					ไม่ตอบ
		1	2	3	4	5	
22. การเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการปกครอง จะทำให้	(61)	(229)	(199)	(475)	(266)	(76)	
การเมืองยุ่งเหยิงยิ่งขึ้น	4.7	17.5	15.2	36.4	20.4	5.8	
23. การให้สิทธิและเสรีภาพแก่ประชาชนมากเกินไปจะนำความไม่	(158)	(529)	(142)	(252)	(153)	(72)	
เสถียรภาพมาสู่รัฐบาลได้	12.1	40.5	10.9	19.3	11.7	5.5	
24. ประชาชนโดยทั่วไปไม่มีความสามารถที่จะปกครองตนเองและ	(158)	(511)	(173)	(253)	(135)	(76)	
สามารถตัดสินใจทางให้แกสังคมได้	12.1	39.1	13.3	19.4	10.3	5.8	
ทุกคน							

ก. ตัวเลขในวงเล็บนั้นเป็นจำนวนนิสิตจริง ส่วนตัวเลขที่วงเล็บเป็นร้อยละของนิสิตในแต่ละระดับ

ในตารางที่ 25 ซึ่งมีข้อความอยู่ 10 ข้อ แต่มีถึง 7 ข้อ คือข้อ 1, 3, 10, 13, 15, 23 และ 24 ที่นิสิตส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์เฉลี่ยคะแนนต่ำ อันหมายถึงมีทัศนคติที่ค่อนข้างไม่ดีต่อลัทธิประชาธิปไตย ส่วนอีก 3 ข้อคือข้อ 18, 20 และ 22 นิสิตส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์เฉลี่ยคะแนนสูง อันหมายถึงมีทัศนคติที่ค่อนข้างดีต่อลัทธิประชาธิปไตย ด้วยเหตุนี้ เราจึงอาจสรุปได้ว่านิสิตส่วนใหญ่มีทัศนคติที่ค่อนข้างไม่ดีต่อลัทธิประชาธิปไตย หรือไม่นิยมลัทธิประชาธิปไตย

2. ทัศนคติของนิสิตที่มีต่อลัทธิคอมมิวนิสต์

ในหัวข้อนี้สมมติฐานย่อยสำหรับปฏิบัติการมีว่า "นิสิตส่วนใหญ่มีทัศนคติที่ไม่ดีต่อลัทธิคอมมิวนิสต์" จากผลของการวิจัยปรากฏว่านิสิตส่วนใหญ่มีทัศนคติที่ค่อนข้าง

ตารางที่ 27 — ต่อ

คำถาม	ร้อยละของคะแนนของนิสิต					
	ค่าสุก					สูงสุด 5 ไม่ตอบ
	1	2	3	4	5	
5. เสรีภาพจะหาไม่ไ้เลยในประเทศ คอมมิวนิสต์	(190)	(326)	(277)	(360)	(93)	(60)
	14.6	24.9	21.2	27.6	7.1	4.6
6. ภารกิจของพรรคคอมมิวนิสต์ที่สำคัญ คือการปฏิวัติซึ่งเป็นภารกิจที่โหดร้าย และไร้ศีลธรรม	(122)	(268)	(356)	(349)	(155)	(56)
	9.3	20.5	27.3	26.7	11.9	4.3
7. เหม่า เจ๋อ ตุง เป็นนักคิดทาง การเมืองที่สำคัญที่สุดในปลาย ศตวรรษที่ 20	(35)	(101)	(283)	(619)	(211)	(57)
	2.7	7.7	21.7	47.4	16.2	4.3
8. เฉินเป็นบุคคลที่น่านับถือเพราะไ้ เป็นผู้วางรากฐานคอมมิวนิสต์ขึ้น ในสหภาพโซเวียต	(64)	(160)	(450)	(460)	(112)	(60)
	4.9	12.3	34.4	35.2	8.6	4.6
9. ประเทศคอมมิวนิสต์อย่าง เซอร์เบีย และจีนเป็นประเทศที่ชอบก่อสงคราม	(121)	(318)	(357)	(352)	(98)	(60)
	9.3	24.3	27.3	27.0	7.5	4.6
11. คอมมิวนิสต์ไม่นิยมการต่อสู้กันตาม กติกาของระบบรัฐสภาและรอบต่อสู้ กันด้วยอาวุธ จึงเป็นลัทธิการเมือง ที่ไ้ไม่ไ้	(125)	(313)	(378)	(322)	(122)	(46)
	9.6	24.0	29.0	24.7	9.2	3.5
12. สงครามยืดยาวนานที่พวก คอมมิวนิสต์จีนไ้เลี้ยมสอนพวก พวกคอมมิวนิสต์ไทยนั้น เป็นสงคราม ที่สร้างความหายนะไ้แก่ประเทศ มากที่สุด	(299)	(449)	(280)	(156)	(66)	(56)
	22.9	34.4	21.4	11.9	5.1	4.3

ตารางที่ 27 - - ต่อ

คำถาม	ร้อยละของคะแนนของนิสิต					ไม่ตอบ
	ค่าสุด					
	1	2	3	4	5	
14. ไม่มีลัทธิการเมืองใดในโลกนี้ที่จะ โหดร้ายเท่าลัทธิคอมมิวนิสต์	(112)	(221)	(420)	(323)	(170)	(60)
	8.6	16.9	32.2	24.7	13.0	4.6
16. พวกคอมมิวนิสต์ไม่เคยทำอะไร เพื่อชนชั้นกรรมาชีพตามที่ไคอังกั้น เลย แต่ทำเพื่อชนชั้นนำของพรรค คอมมิวนิสต์เท่านั้น	(174)	(373)	(325)	(282)	(92)	(60)
	13.3	28.6	24.9	21.6	7.0	4.6
17. การที่พวกคอมมิวนิสต์ทำการวิป หรัยสินของเอกชนเพื่อไม่ให้มีนาย ทุนในสังคมอีกต่อไป เป็นการกระทำ ที่ถูกต้องจากคามยุติธรรมอย่างแท้ จริง	(185)	(489)	(271)	(245)	(52)	(64)
	14.2	37.4	20.8	18.8	3.9	4.9
19. การที่ประเทศในแถบอินโดจีนต้อง กลายเป็นคอมมิวนิสต์เพราะเล่ห์ เหลี่ยมและการโฆษณาชวนเชื่อของ พวกคอมมิวนิสต์	(148)	(400)	(281)	(305)	(110)	(62)
	11.3	30.6	21.5	23.4	8.4	4.8
21. หลักการปฏิวัติในลัทธิคอมมิวนิสต์ เป็นหลักการที่ป่าเถื่อน	(111)	(351)	(397)	(268)	(96)	(83)
	8.5	26.9	30.4	20.5	7.3	6.4
25. สงครามต่าง ๆ ในทวีปแอฟริกา ปัจจุบันนี้ ล้วนแต่เกิดขึ้นจากการแย่ง พรวลัทธิคอมมิวนิสต์เท่านั้น	(69)	(284)	(446)	(313)	(106)	(88)
	5.3	21.8	34.2	24.0	8.1	6.6
26. ลัทธิคอมมิวนิสต์เป็นลัทธิที่ดีมีเหตุผล และเหมาะสมสำหรับประเทศคอย พัฒนาทั้งหลาย	(175)	(317)	(363)	(347)	(129)	(75)
	13.4	24.3	27.8	19.0	9.9	5.6

ในตารางที่ 27 ซึ่งมีคำถามเกี่ยวกับการมีทัศนคติต่อลัทธิคอมมิวนิสต์ อยู่ 16 ข้อ เราจะเห็นว่าจำนวนนิสิตที่ไม่มีความคิดเห็นที่อยู่ในช่องที่ 3 นั้นมีเพียง ร้อยละ 20 เศษเท่านั้น นอกนั้นจำนวนนิสิตเฉลี่ยไปตกอยู่ในช่องที่ 2 และ 4 เกือบจะพอ ๆ กัน กล่าวคือ 8 ข้อใน 16 ข้อ คือข้อ 4, 5, 12, 16, 17, 19, 21 และ 26 นิสิตส่วนใหญ่มีทัศนคติที่ไม่ดีและค่อนข้างไม่ดีต่อลัทธิคอมมิวนิสต์ ส่วน อีก 8 ข้อใน 16 ข้อ คือข้อ 2, 6, 7, 8, 9, 11, 14 และ 25 นิสิตส่วนใหญ่ มีทัศนคติที่ดีต่อลัทธิคอมมิวนิสต์ แต่ในตารางที่ 26 เมื่อเฉลี่ยจำนวนนิสิตทั้งหมดแล้ว ปรากฏว่า นิสิตส่วนใหญ่มีทัศนคติที่ค่อนข้างไม่ดีต่อลัทธิคอมมิวนิสต์

สรุป ผลจากการวิจัยในปี 5 นี้ ก็จะมีว่า สมมติฐานข้อที่ 5 ที่ตั้ง ขึ้นมาจากข้อเท็จจริงที่ว่า นิสิตนักศึกษาส่วนใหญ่ต่างก็เรียกร้องต้องการการปกครอง แบบประชาธิปไตย และมีนิสิตจำนวนน้อยเท่านั้นที่ต้องการปกครองแบบคอมมิวนิสต์ โดยสังเกตจากพฤติกรรมที่ปรากฏมาในรอบ 5 ปีที่ผ่านมา อีกประการหนึ่งในช่วง ระยะเวลาที่รัฐบาลของ นายธานินทร์ กรัยวิเชียร ได้เข้ามาปกครองแผ่นดิน ได้ มีการอบรมและให้การศึกษารื่องประชาธิปไตย และปลูกฝังความรักชาติบ้านเมือง แก่ประชาชน นิสิตนักศึกษาและข้าราชการ และทำให้เห็นขอบบพรองของลัทธิ คอมมิวนิสต์ทุกวิถีทาง ทั้งทางสื่อมวลชน เป็นต้นว่าหนังสือพิมพ์ วิทยุและโทรทัศน์ และทางวรรณกรรม อาทิ นายธานินทร์ กรัยวิเชียร ได้พิมพ์ผลงานออกมาหลาย เล่ม ด้วยข้อเท็จจริงทั้งหมดนี้ ก็น่าจะทำให้ นิสิตมีทัศนคติที่ดีต่อลัทธิประชาธิปไตย และที่ไม่ดีต่อลัทธิคอมมิวนิสต์ แต่ผลการวิจัยออกมาเป็นความจริงครึ่งหนึ่ง ส่วนอีก ครึ่งหนึ่งไม่เป็นความจริง

สมมติฐานที่เป็นจริงครึ่งหนึ่งนั่นก็คือ นิสิตมีทัศนคติที่ค่อนข้างไม่ดีต่อ ลัทธิคอมมิวนิสต์ อย่างไรก็ตาม มีนิสิตอยู่ร้อยละ 20.8 ที่มีทัศนคติที่ดีต่อลัทธิคอมมิวนิสต์ โดยในจำนวนนี้มีอยู่ร้อยละ 3.6 ที่นิยมในลัทธิคอมมิวนิสต์อย่างมาก ซึ่งถ้าพูดตาม หลักการแล้ว จำนวนน้อยนี้ก็นับว่ากำลังสำคัญ หรือค่านานาของพวกคอมมิวนิสต์ ซึ่งจัดเป็นชนชั้นมันสมองของพวกคอมมิวนิสต์และมีความสำคัญยิ่งต่อการสร้างแกนนำ และการเคลื่อนไหวทางการเมือง

ส่วนสมมติฐานที่ไม่เป็นความจริงอีกครึ่งหนึ่งนั่นก็คือ นิสิตที่มีทัศนคติ ที่ค่อนข้างไม่ดีต่อลัทธิประชาธิปไตย มากกว่าค่อนข้างดีต่อประชาธิปไตย สาเหตุที่

เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก สังคมไทยไม่เคยมีการปกครองแบบประชาธิปไตยกัน
อย่างแท้จริงเป็นเวลายาวนาน ดังนั้น นิสิตจึงไม่รู้สึกประทับใจต่อการปกครองแบบ
นี้ แต่ฝ่ายบริหารของไทยก็พยายามจะโน้มน้าวให้นิสิตเข้าใจว่า การปกครองของ
ตนเป็นประชาธิปไตย ทำให้ นิสิตพลอยไม่นิยมประชาธิปไตยไปด้วย ถ้าการปกครอง
ในแบบที่ผ่านมานี้ในอดีตเป็นประชาธิปไตยแล้วไซ้ร และบ้านเมืองทุกวันนี้ก็หาได้
เจริญรุดหน้าดังที่มีการโอ้อวดกันไว้มิ นิสิตจึงมีทัศนคติที่ไม่ดีมากกว่าดีต่อระบอบ
การปกครองแบบประชาธิปไตย เพราะการแสดงออกของการปกครองแบบประชาธิปไตย
ยังไม่เคยได้แสดงให้เห็นให้นิสิตได้ประจักษ์แก่สายตาสักครั้งหนึ่ง ในประวัติศาสตร์
การเมืองไทยว่าได้สร้างความวิไลให้แก่ประเทศชาติ เนื่องจากในขณะนี้บ้าน
ของเราได้ประสบกับปัญหาอย่างหนักหน่วงหลายเรื่องที่ยังแก้กันไม่ตก เป็นต้นว่า
ปัญหาการขาดดุลย์ ปัญหาการว่างงาน ปัญหาการก่อการร้าย ปัญหาการทำลาย
ป่าไม้ ปัญหาการคอร์รัปชันในวงราชการ ปัญหาสภาพแวดล้อมเป็นพิษ ปัญหาการ
ศึกษาทั้งระดับประถมศึกษาในท้องถิ่นและระดับมหาวิทยาลัย ปัญหาการพิพาทแรงงาน
ปัญหายาเสพติด ปัญหาการขึ้นราคาสินค้า ปัญหาการขนส่งและการจราจร ปัญหา
การรักษาพยาบาลและการอนามัยท้องถิ่น ปัญหาฝนแล้งและอุทกภัย ปัญหาการเติบโต
ของเมืองเกินขนาด ปัญหาการกระจายรายได้ และปัญหาของสังคมอีกนานัปการ
ด้วยเหตุผลที่กล่าวมานี้ นิสิตอาจคิดว่าการเมืองเป็นเรื่องสกปรก จึงมีทัศนคติไป
ทางไม่ดีมากกว่าไปทางดี

สรุปผลการวิจัยและการเสนอแนะ

ในปัจจุบันนี้ ประเทศไทยเป็นประเทศหนึ่งที่กำลังประสบปัญหาทางการเมือง เช่นเดียวกับประเทศที่กำลังพัฒนาอื่น ๆ ปัญหาทางการเมืองที่ว่ามีอยู่หลายประการ เป็นคนว่า เกิดการปฏิวัติรัฐประหารบ่อยครั้ง ประชาธิปไตยอันเป็นลัทธิการเมืองที่ใฝ่อยู่ในประเทศก็ไม่ได้บรรลุผลสำเร็จเท่าที่ควร คนในชาติบางส่วนแตกความสามัคคีและมีความคิดทางการเมืองที่แตกต่างกันมาก คือมีตั้งแต่คนที่นิยมฝ่ายซ้ายสุดไปจนถึงฝ่ายขวาสุด ปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้มีไขว่จะถูกละเลยเสียทีเดียว แต่เราโคพยายามแก้ไขด้วยวิธีการต่าง ๆ หลายอย่างหลายประการมาแล้ว อย่างไรก็ตามที่ใฝ่อยู่ในเวลานี้ ปัญหาทางการเมืองก็มีไคลคลน้อยลงไปแต่อย่างใด สาเหตุแห่งปัญหานั้นอาจจะมีอยู่หลายประการ ไคแก่ การขาดข้อมูลทางการเมืองที่เชื่อถือไคอย่างพอเพียง การแพร่กระจายของลัทธิการเมืองไปอย่างกว้างขวาง กลุ่มเครือและหลายลัทธิ อันก่อให้เกิดความสับสนอย่างมิเคยเป็นมาก่อนในการเมืองของไทย ยิ่งกว่านั้น ยังมาจากการที่การเรีนรูทางการเมือง (Political Socialization) ของคนไทย โดยเฉพาะนิสิตนักศึกษาเป็นแบบลัทธิผสมระหว่างประชาธิปไตยและเผด็จการ

เมื่อเรารู้ว่าการเมืองของไทยมีปัญหาแบบนี้ และรู้สาเหตุว่ามาจาก การที่เรารู้ความจริงเกี่ยวกับคนไทยมากนัก โดยเฉพาะในเรื่องอุดมการณ์ทางการเมือง เราก้จะไม่สามารถรู้หนทางที่จะแก้ไขปัญหาไคเลย ในขณะนี้สถาบันการศึกษาชั้นสูงของไทยหลายแห่งไคมีข้อมูลเกี่ยวกับวัฒนธรรมทางการเมืองของกลุ่มบุคคลต่าง ๆ ในชาติ พอเพียงแก่การที่จะนำไปใ้วางแผนในระดับชาติไค แต่ข้อมูลเกี่ยวกับความรู้และความเข้าใจทางการเมืองของนิสิตไทยยังขาดแคลนอยู่ การที่เรารู้ว่านิสิตนักศึกษาไทย ซึ่งต่อไปจะเป็นผู้นำของชาตินั้น มีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับประชาธิปไตยและคอมมิวนิสต์อย่างไคบ้าง เป็นเรื่องที่นำทางใ้บอกการวางแผนในวงการศึกษาของชาติในภายหน้ามาก กล่าวคือ ถ้า

นักศึกษาไทยจะมีความรู้และความเข้าใจในประชาธิปไตยและคอมมิวนิสต์เลย ก็
ไม่ว่าจะเป็นอันตราย (แต่เป็นกรณีที่เป็นไปไม่ได้) หรือจะมีความรู้และความเข้าใจ
อย่างลึกซึ้งถูกต้องก็ไม่คอยน่าเป็นห่วง แต่ถ้านิสิตบางคน ไม่รู้อย่างไร หรือไม่คอยเข้าใจ
ในลัทธินี้ อะไรจะเกิดขึ้นตามมา เพราะความไม่รู้และความเข้าใจอย่างถ่องแท้จะทำให้
ให้โลกทรรศน์คับแคบ ถูกชักชวนให้ไขว่เขวได้โดยง่าย และถ้านิสิตไปให้ความรู้
เรื่องนี้แก่ผู้อื่น ก็จะเข้าใจลักษณะคนตามอคติของคนตามอคติ ความรู้และความเข้าใจ
อันไม่ถูกต้องจะยิ่งเพิ่มพูนขึ้น ซึ่งน่าจะเป็นปัญหามากกว่าบุคคลที่รู้และเข้าใจในลัทธิ
การเมืองทั้งสองอย่างจะแจ้ง เรื่องนี้มีตัวอย่างมากมาย เป็นคนว่า ทำไมพลเมือง
ชาวอังกฤษ ชาวอเมริกัน และชาวอินเดีย ซึ่งมีเสรีภาพในการศึกษาสรรพวิทยาการ
ทั้งปวง อันรวมทั้งลัทธิการเมืองต่าง ๆ จึงมักไม่นิยมลัทธิคอมมิวนิสต์ แต่นิยม
ลัทธิประชาธิปไตย ตรงกันข้ามกับประเทศที่พัฒนาต่าง ๆ ที่เพียรพยายามปิดกั้น
การศึกษาเรื่องลัทธิการเมืองไว้อย่างเหนียวแน่น แต่ประชาชนกลับนิยมชมชอบ
และคิดอยู่เสมอว่า ลัทธิคอมมิวนิสต์คือทางหลุดพ้นแห่งชีวิต และเป็นยาวิเศษที่จะมา
รักษาโรคทางสังคมสารพัดชนิดได้ ทั้งที่จริงแล้วมิได้เป็นไปอย่างที่เราเหล่านั้น
คิดไว้มันแน่นอน เพราะการแก้ปัญหาทางการเมือง เศรษฐกิจและสังคมจะใช้เพียง
ลัทธิการเมืองอย่างเดียว คงต้องประสบความล้มเหลวอย่างแน่นอน

ในจำนวนนิสิตที่นั่นเป็นพวกมากที่สุดได้แก่นิสิตที่มุ่งจะออกจากมหาวิทยาลัย
ไปมีอาชีพเป็นครูบาอาจารย์ เพราะเขาเหล่านั้นจะไปเป็นแม่พิมพ์และพ่อพิมพ์ของ
ชาติ แต่ถามแม่และพ่อพิมพ์บิด ๆ เบี้ยว ๆ ไม่รู้จริง และเข้าใจอย่างถ่องแท้ในเรื่อง
ประชาธิปไตยและคอมมิวนิสต์แล้ว ก็จะไปด้วยทอดอย่างผิด ๆ ถูก ๆ ให้แก่ลูกศิษย์
และคนอื่น ๆ นั้นเป็นร้อยเป็นพันต่อไป อนาคตก็จะมีแต่ผู้ที่ไม่คอยรู้และเข้าใจไม่
คอยถูกต้องมากมายในบ้านเมืองไทย เมื่อความรู้และความเข้าใจไม่คอยถูกต้อง
การปฏิบัติก็จะไม่คอยถูกต้องไปด้วย ซึ่งจะนำผลเสียอย่างใหญ่หลวงมาสู่ประเทศ
ชาติเป็นแน่แท้ การวิจัยนี้จึงมุ่งต้องการที่จะรู้ใน 3 เรื่อง คือ ความรู้ ความเข้าใจ
และทัศนคติของนิสิตเกี่ยวกับลัทธิประชาธิปไตยและคอมมิวนิสต์เป็นอย่างไร โดย
มุ่งเจาะลึกลงไปในนิสิตของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒเป็นสำคัญ

สาเหตุที่เลือกศึกษานิสิตของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒก็มาจากเหตุผล 2 ประการคือ ประการแรก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒเป็นมหาวิทยาลัยที่ไ้พัฒนาจากวิทยาลัยวิชาการศึกษา ดังนั้นเป้าหมายสำคัญของมหาวิทยาลัยคือการผลิตบัณฑิตในสาขาศึกษาศาสตร์ ดังนั้นเป้าหมายจำนวนนิสิตเฉพาะในคณะศึกษาศาสตร์จะเพิ่มจาก 450 คน เป็น 4,585 คน จากปี พ.ศ. 2524 - 2544¹ ส่วนนิสิตในคณะอื่น ๆ นั้นยังผลิตเป็นรองอยู่มาก ด้วยเหตุนี้นิสิตส่วนใหญ่จึงมุ่งออกไปยึดอาชีพเป็นครูสอนหนังสือมากกว่าอาชีพอื่นใด

ในประการที่สอง มหาวิทยาลัยแห่งนี้มีวิทยาเขตอยู่ถึง 8 แห่ง กล่าวคือ 4 แห่งอยู่ในภาคกลาง และอีก 4 แห่งอยู่ตามภาคต่าง ๆ ของประเทศ คือ วิทยาเขตสงขลา อยู่ภาคใต้ วิทยาเขตพิษณุโลกอยู่ภาคกลาง ตอนบนสุดติดกับภาคเหนือ วิทยาเขตมหาสารคาม อยู่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และวิทยาเขตบางแสน อยู่ในภาคตะวันออก ดังนั้น จึงมีนิสิตกระจายอยู่ทั่วประเทศ และเมื่อนิสิตเหล่านี้จบการศึกษาไปแล้วก็ลงไปทำงานอยู่ทั่วประเทศเช่นกัน ฉะนั้น ถ้าเราสามารถมีข้อมูลเกี่ยวกับความรู้และความเข้าใจตลอดทั้งทัศนคติทางการ เมืองของนิสิตก็จะเป็นการดียิ่ง เพราะจะไ้รู้ว่านิสิตในแต่ละภาคมีความรู้และความเข้าใจ ตลอดทั้งทัศนคติเกี่ยวกับลัทธิประชาธิปไตยและคอมมิวนิสต์อย่างไรบ้าง นิสิตในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒจึงเป็นนิสิตที่น่าสนใจมาก

สรุปผลของการวิจัย

จากผลของการวิจัยพอสรุปไ้ว่ นิสิตส่วนใหญ่มีความรู้และความเข้าใจในลัทธิประชาธิปไตยเพียงเล็กน้อยหรือค่อนข้างต่ำ ในขณะที่เดียวกันก็มีความรู้เกี่ยวกับลัทธิคอมมิวนิสต์ค่อนข้างต่ำ หรือเพียงเล็กน้อย ยิ่งกว่านั้นนิสิตส่วนใหญ่ยัง

¹ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, แผนพัฒนาวิทยาเขตวังน้อย (กรุงเทพ : หน่วยทดลองผลิตเอกสาร มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2520).

ไม่เข้าใจในลัทธิคอมมิวนิสต์เลย การวิจัยนี้ยังได้ค้นพบอีกว่าการศึกษาค้นคว้าไม่ได้ช่วยให้
นิสิตในมหาวิทยาลัยแห่งนี้มีความรู้และความเข้าใจในลัทธิประชาธิปไตยเพิ่มขึ้นเลย
และก็ไม่ช่วยให้ นิสิตมีความรู้และความเข้าใจในลัทธิคอมมิวนิสต์เพิ่มขึ้นอีกด้วย
เช่นกัน นอกจากนั้นยังค้นพบว่า ภาควิชาเคมีมีส่วนสนับสนุนให้นิสิตมีความรู้และความ
เข้าใจในลัทธิการเมืองทั้งสองดังกล่าวเพิ่มขึ้นเลย ทั้งที่วิทยาเขตในภาคกลางอยู่
ไกลแหล่งความรู้ที่จะค้นคว้าและทำความเข้าใจได้มากพอ แต่ผลการวิจัยกลับปรากฏ
ว่า นิสิตในทุกภาค(วิทยาเขต) มีความรู้และความเข้าใจในลัทธิประชาธิปไตยและ
คอมมิวนิสต์ใกล้เคียงกัน ทั้งจำนวนนิสิตและจำนวนความรู้และความเข้าใจ อย่าง
ไรก็ตาม การวิจัยนี้ยังค้นพบว่า นิสิตที่ศึกษาอยู่ในคณะสังคมศาสตร์ที่มีความรู้เกี่ยวกับ
ลัทธิประชาธิปไตยมีมากกว่า นิสิตในคณะศึกษาศาสตร์ มนุษยศาสตร์และวิทยาศาสตร์
แต่ความเข้าใจในลัทธิประชาธิปไตยกลับมีหักเหต่างกัน ลักษณะเช่นนี้ก็เกิดขึ้นกับการ
มีความรู้และความเข้าใจในลัทธิคอมมิวนิสต์ กล่าวคือ นิสิตที่ศึกษาอยู่ในคณะสังคม
ศาสตร์ที่มีความรู้เกี่ยวกับลัทธิคอมมิวนิสต์ มีมากกว่า นิสิตที่ศึกษาอยู่ในคณะอื่น ๆ อีก
3 คณะ แต่ความเข้าใจในลัทธิคอมมิวนิสต์กลับมีหักเหเหมือนกัน

ส่วนผลการวิจัยในด้านทัศนคติทางการเมืองของนิสิต ก็ปรากฏว่า นิสิต
ส่วนใหญ่มีทัศนคติที่ค่อนข้างไม่คัดค้านลัทธิประชาธิปไตยและคอมมิวนิสต์ ที่ว่ามี
ทัศนคติที่ไม่ค่อยคัดค้านลัทธิประชาธิปไตยหมายถึงว่า นิสิตส่วนใหญ่ (56.6%) เห็นว่า
ประเทศไทยไม่ควรปกครองแบบประชาธิปไตยในขณะนี้ แต่ควรปกครองแบบเผด็จการ
เพราะการปกครองแบบประชาธิปไตยไม่อาจพัฒนาเศรษฐกิจ สังคมและการเมืองได้
ดี และรวดเร็วว่าการปกครองแบบเผด็จการ (คำถามข้อ 1) และยังมีนิสิตถึง
ร้อยละ 45.7 ที่เห็นว่าการปกครองแบบประชาธิปไตยเป็นระบอบการปกครองที่
ไม่เหมาะสมสำหรับประเทศไทยในขณะนี้ (คำถามข้อ 3) ยิ่งกว่านั้นนิสิตส่วนใหญ่
(55.7%) ยังเห็นว่าประชาธิปไตยเป็นระบบการปกครองที่มีกระบวนการตัดสินใจ
ยาวมาก ทำให้งานนั้นไม่มีประสิทธิภาพ (คำถามข้อ 15) ที่นิสิตมีทัศนคติเช่นนี้
ก็เพราะว่า นิสิตส่วนใหญ่ (ร้อยละ 67.5) เห็นว่าการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งเป็น
วิธีเดียวที่ประชาชนมีอยู่ในการแสดงประชามติให้รัฐบาลได้รับรู้ (คำถามข้อ 10)
และนิสิตส่วนใหญ่ (66.8%) ยังเห็นว่าประชาธิปไตยไม่มีหลักประกันให้แก่อยุติ

เพราะถ้าทบวงมหาวิทยาลัยของรัฐให้เสรีภาพในการศึกษาทางรัฐศาสตร์อย่างเต็มที่ โดยให้หลักประกันที่แน่ชัดแก่อาจารย์สอน วิชาการ เมืองคงก้าวหน้าไปมากกว่าที่เป็นอยู่ ยิ่งกว่านั้น ยังขึ้นอยู่กับทางมหาวิทยาลัยว่าจะยึดหลักการปฏิบัติงานหรือจะยึดหลักตัวบุคคล เพราะปัญหาเท่าที่เป็นอยู่ในขณะนี้กำลังถึงเครียดขึ้นทุกขณะ

ปัญหาที่นับว่าสำคัญในขณะนี้เท่าที่การวิจัยนี้ได้ค้นพบก็คือ ปัญหาการมีความรู้และความเข้าใจของชนชั้นที่มีคตินิยมประชาธิปไตยและคอมมิวนิสต์ของนิสิต ใค้หาให้นิสิตเหล่านั้นมีทัศนคติที่ไม่ถือคติทั้งสองไปด้วย\ ความสัมพันธ์ที่คนพบนี้จะต้องถือว่ามีความสำคัญต่อการปกครองของชาติในอนาคตมาก เพราะทราบได้ทีปัญหานี้ยังคงอยู่ ปัญหาการเมืองต่าง ๆ ก็คงยังคงอยู่ต่อไปอีกเช่นกัน เปรียบเหมือนคนตาบอดเกินทาง ย่อมต้องคลำหาทางไปตลอดและจะไม่สามารถบอกทางแก่คนอื่นได้ควย ถ้าชาติใดมีคนตาบอดอยู่มาก ชาตินั้นจะหาความเจริญรุ่งเรืองได้ยาก

ควยเหตุนี้ จึงจำเป็นที่จะต้องมีการแก้ปัญหานี้อย่างจริงจังและถูกต้องตามหลักการ กล่าวคือการศึกษานในมหาวิทยาลัยควรจะให้เสรีภาพในการแสวงหาความจริง-ธรรม เปิดโอกาสให้ทั้งผู้สอนและผู้ศึกษาอย่างมากที่สุดในการค้นคว้าหาความรู้จากหนังสือต่าง ๆ พร้อมทั้งรัฐจะต้องให้หลักประกันแก่อาจารย์และนิสิตว่าจะไม่ถูกอาญาแผ่นดินลงโทษ ในลักษณะแสวงหาความรู้ในสิ่งต้องห้าม ถ้าเขาเหล่านั้นเพียงศึกษาในทางวิชาการ ซึ่งไม่ได้นำมาปฏิบัติการ เป็นตนว่าการศึกษาลัทธิคอมมิวนิสต์ควรเปิดโอกาสให้กระทำได้ในขอบเขตทางวิชาการ แต่ถาเจยเถิดไปถึงขั้นลงมือกระทำ การ รัฐก็ขอที่จะจัดการกับเขาผู้นั้นได้ตามกฎหมาย อย่างไรก็ตาม จากประสบการณ์ของผู้วิจัยที่ผ่านมา นักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในคณะรัฐศาสตร์แล้วออกไปเป็นพวกคอมมิวนิสต์เกือบจะหาตัวอย่างไรได้ ตรงกันข้ามกับนักศึกษาคณะอื่น ๆ ซึ่งเขาไปมากมาย แสดงว่าผู้รู้ในลัทธิคอมมิวนิสต์อย่างแท้จริงอาจจะไม่ชอบลัทธินี้ก็ได้ แต่ผู้ที่ชอบลัทธิคอมมิวนิสต์ก็ไม่จำเป็นต้องมีความรู้มากอน อาจจะศึกษากันภายหลังก็ได้ และแสดงให้เห็นว่าผู้ที่ไม่มีความรู้และความเข้าใจลัทธิคอมมิวนิสต์อย่างแท้จริง มักถูกชักจูงไ้โดยง่ายกว่าผู้ที่มีความรู้และความเข้าใจอย่างถึ

นอกจากรัฐจะเปิดโอกาสให้ศึกษาลัทธิการเมืองได้อย่างเสรี ซึ่งน่าจะได้ประโยชน์มากกว่าการห้ามปรามและปิดกั้นมิให้มีการศึกษากันอย่างสะดวกสบาย

เหมือนในขณะนี้ เพราะการแอบหรือลักลอบศึกษากันยอมหาแกนสารอะไรไม่ได้ และ
จะยิ่งทำให้มีความรู้และความเข้าใจอย่างผิด ๆ แต่ตัวเองคิดว่าถูกต้องชอบธรรม
ซึ่งจะทำให้เขาพาเขาหลงใหลยิ่งขึ้นแล้ว มหาวิทยาลัยยังต้องรับผิดชอบในการปรับปรุง
หลักสูตรใหญ่ถูกต้องตามหลักวิชาการ โดยใช้อาจารย์ในสายงานทางรัฐศาสตร์เท่านั้น
พร้อมทั้งการสรรหาอาจารย์ผู้สอนจะต้องตรงตามสาขาที่จะสอน กล่าวคือ มหาวิทยาลัย
จะต้องยึดหลักการที่ว่าจัดหาอาจารย์ให้ตรงสาขาที่จะสอน มิใช่ว่าเคยเรียนทางคาน
การ เมืองมาสองสามวิชา แล้วก็เลยไปเหมววมี่ความรู้และความเข้าใจในวิชารัฐ
ศาสตร์ทั้งหมด หรือมิใช่ว่าเคยสอนวิชารัฐศาสตร์มานานทั้งที่ไม่มีคุณวุฒิ แล้วก็เลย
ไปเหมววมี่ความรู้และความเข้าใจในวิชารัฐศาสตร์ทั้งหมด อาจารย์เหล่านี้อาจ
ให้ความรู้และความเข้าใจแก่นิสิตอย่างผิด ๆ มาแล้วมากมายก็ได้ กล่าวคือเป็น
การขาดกรรมทางปัญญา หรือมิใช่ว่าไปริบญูเอกมาจากต่างประเทศแล้วเลยไป
เหมาเอาว่าเป็นพุทธศตร คือรู้งเห็นจริงทุกวิชาไป

การแก้ไขในระดับประเทศนั้น คงแล้วแต่สถานการณ์ที่จะเอื้ออำนวยให้
มากน้อยเพียงใดมากกว่า แต่ในการแก้ไขในระดับมหาวิทยาลัยน่าจะกระทำกันได้
แบบค่อยเป็นค่อยไป โดยเริ่มที่การปรับปรุงอาจารย์เพื่อที่จะทำความเข้าใจให้กับ
อาจารย์ทุกท่านในมหาวิทยาลัยว่า จงยอมรับความจริงว่าคนเราไม่สามารถรู้ได้ทุก
เรื่อง แต่รู้เชี่ยวชาญเป็นบางเรื่อง จงอย่าอาจหาญสอนในสิ่งที่ตนรู้อย่างงู ๆ
ปลา ๆ แล้วเอาตำแหน่งความเป็นอาจารย์ไปข่มขู่ชนิดโดยปราศจากหิริ โอตตัปปะ
ควรทำการสำรวจจุดแข็งของอาจารย์ทุกท่านว่าใครสอนตรงตามสาขาวิชาที่ศึกษามาหรือไม่
แล้วทำการสับเปลี่ยนให้ถูกต้อง โดยเริ่มจากภาควิชาที่มีปัญหาก่อน แล้วจึงขยาย
การปรับปรุงไปสู่ภาควิชาที่ไม่มีปัญหา เพื่อว่าประสิทธิภาพในการเรียนการสอนจะได้
ทวีขึ้น หลังจากการปรับปรุงคณาจารย์แล้วค่อยมาปรับปรุงหลักสูตร เพราะตรามใด
ที่อาจารย์ยังไม่ได้มาตรฐาน จะไปปรับปรุงให้หลักสูตรดีขึ้นมาได้อย่างไร

ข้อเสนอแนะที่กล่าวมาทั้งหมดนี้ เป็นการเสนอแนะทางวิชาการ ซึ่งในโลก
ปฏิบัติการ คงกระทำโดยยาก เพราะเหตุที่สิ่งเกตุอยู่ในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
มีการแตกความสามัคคีในหมู่อาจารย์ ซึ่งนำไปสู่การปฏิบัติการณ์ที่ไม่ได้อยู่ในลู่ในแนว
ที่ควรจะเป็น ปัญหาที่เสนอมาทั้งหมดจึงจะยังคงอยู่ต่อไป ตรามใดที่ยังไม่มีการแก้ไข
ปัญหาก็อย่างจริง จังและอย่างไม่เห็นแก่เรื่องส่วนตัว

ผนวก ก

โครงการวิจัยเรื่อง

ความรู้และความเข้าใจในลัทธิประชาธิปไตยและคอมมิวนิสต์

นิสิตที่รัก

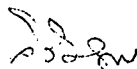
ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร มีความประสงค์จะขอความร่วมมือกรอกแบบสอบถามที่ได้ส่งมานี้ เพื่อจะนำผลของการวิจัยไปปรับปรุงหลักสูตรในการเรียนการสอนของนิสิตรุ่นต่อไป ให้มีความสอดคล้องกับความรู้และความเข้าใจที่ได้จากข้อมูลเหล่านี้ และจะได้มีความคล่องตัวในการชี้แจงขอแก้ไขปรับปรุงหลักสูตรต่อไป

คำตอบของนิสิตทุกคน ในแบบสอบถามจะได้รับการปกปิดเป็นความลับ ไม่มีผู้ใดสามารถล่วงรู้คำตอบของนิสิตเป็นรายบุคคลได้ เพราะจะรายงานผลของการวิจัยเป็นข้อมูลเฉลี่ย แบบสอบถามที่นิสิตตอบมาไม่ถือว่าเป็นความคิดที่ถูกหรือผิด แต่ต้องการเพียงข้อมูลเพื่อนำมาปรับปรุงหลักสูตรโดยเฉพาะเท่านั้น

นิสิตจะเห็นว่าแบบสอบถามนี้มุ่งในด้านวิชาการทางรัฐศาสตร์เท่านั้น ซึ่งบางคนอาจเคยศึกษาวิชาเหล่านี้มาแล้ว แต่บางคนก็อาจยังไม่เคยศึกษามาก่อนโดยตรง แต่อาจได้รับความรู้และความเข้าใจจากวิชาอื่น ๆ ก็ได้เช่นกัน วิชาประวัติศาสตร์ แบบสอบถามฉบับนี้จึงมีเนื้อหาที่นิสิตสามารถตอบได้ทุกคน

ในฐานะที่ผู้วิจัยเป็นผู้ทำหน้าที่ หัวหน้าภาควิชารัฐศาสตร์ ประจำวิทยาเขตประสานมิตร จึงใคร่ขอความร่วมมือจากนิสิต ในการกรอกแบบสอบถามนี้ เพื่อประโยชน์ของนิสิต ของสถาบัน และของอาจารย์ผู้สอนต่อไป

ผู้วิจัยขอขอบคุณนิสิตทุกคนที่ได้สละเวลาอันมีค่ามาตอบแบบสอบถามมา ณ ที่นี้ด้วย

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์จิรี มีสุข)

ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

แบบสอบถาม

ส่วนที่ 1

กรุณาตอบคำถามข้างล่างนี้โดยขีด ☒ ในช่องว่างเกี่ยวกับประวัติของท่าน

1. ท่านเป็น ก..... ชาย ข..... หญิง
2. ท่านศึกษาอยู่ในวิทยาเขต
..... ก. ประสานมิตร จ. พลศึกษา
..... ข. ปทุมวัน ฉ. พิษณุโลก
..... ค. บางแสน ช. สงขลา
..... ง. บางเขน ซ. มหาสารคาม
3. ท่านศึกษาอยู่ในคณะ
..... ก. ศึกษาศาสตร์ ค. วิทยาศาสตร์
..... ข. สังคมศาสตร์ ง. มนุษยศาสตร์
4. ท่านกำลังศึกษาอยู่ในชั้น
..... ก. ปีที่ 1 ค. ปีที่ 3
..... ข. ปีที่ 2 ง. ปีที่ 4

ส่วนที่ 2

เพื่อขอทราบความรู้และความเข้าใจในลัทธิการเมืองของท่าน กรุณาเลือกข้อที่ท่าน
คิดว่าถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว แล้วขีด ☒ หน้าข้อนั้น

1. คำที่มีความหมายโน้มน้าวไปยังทางประชาธิปไตยคือ
..... ก. ประชาธิปไตยรวมศูนย์
..... ข. ประชาธิปไตยแบบนำวิถี
..... ☒ ค. เสรีประชาธิปไตย
..... ง. ประชาธิปไตยแบบสหนิยม
..... จ. ประชาธิปไตยขั้นมูลฐาน

2. ข้อความที่ให้นิยามคำว่า "คอมมิวนิสต์" ได้ดีที่สุดคือ
- ก. เป็นลัทธิการปกครองของประเทศรัสเซีย
 - ข. เป็นลัทธิการเมืองของสาธารณรัฐประชาชนจีน
 - ค. เป็นลัทธิการเมืองที่ถกขึ้นโดยคาร์ล มาร์กซ
 - ✓..... ง. เป็นสภาพสังคมที่ไม่มีรัฐ ไม่มีชนชั้นและไม่มี ความขัดแย้ง ปฏิปักษ์
 - จ. เป็นลัทธิที่ต่อต้านประชาธิปไตย
3. ข้อความที่ให้นิยามคำว่า "ประชาธิปไตย" ได้ดีที่สุดคือ
- ก. ระบบการปกครองที่เน้นในเรื่องความเสมอภาค
 - ข. ระบบการเมือง ซึ่งให้โอกาสในการเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ตลอดจนให้พลเมืองที่เป็นผู้ใหญ่เข้ามามีส่วนรวมอย่างกว้างขวาง
 - ค. รูปแบบของรัฐแบบหนึ่งในจำนวนหลายรูปแบบ ดังนั้นจึงเหมือนรัฐทั่วไป คือประกอบด้วยการนำเอาอำนาจไปใช้กับมนุษย์อย่างมีระบบ และมีระเบียบ
 - ✓..... ง. เป็นระบบการปกครองที่มีหลักการ วิธีการและความมุ่งหมายที่ผูกพันอยู่กับประชาชนหรือเป็นทั้งระบบการเมือง อุดมคติและวิถีชีวิต
 - จ. รูปการปกครองประเภทหนึ่ง ซึ่งยึดถือหลักอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน ความเสมอภาคทางการเมือง การปรึกษาความเห็นจากประชาชนและการปกครองโดยเสียงข้างมาก
4. สังคมนิยมแบบวิทยาศาสตร์ หมายถึง
- ก. สังคมนิยมแบบอุดมคติ
 - ข. สังคมนิยมของชนชั้นกรรมาชีพ
 - ค. สังคมนิยมของชนชั้นกรรมาชีพและชาวนา
 - ✓..... ง. สังคมนิยมแบบคาร์ล มาร์กซ
 - จ. สังคมนิยมแบบเดนิส
5. ข้อความใดที่เป็นลักษณะสำคัญของประชาธิปไตยแบบไทย ๆ
- ก. มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
 - ข. มีการแต่งตั้งสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

- ค. มีความแตกแยกกันในคณะรัฐมนตรี
- ✓..... ง. ยินยอมให้ราชการประจำของรัฐเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมือง
- จ. ไม่นับการเมืองอาชีพ
6. ข้อความใดที่เป็นลักษณะสำคัญที่สุดของพรรคคอมมิวนิสต์
- ก. เป็นพรรคขนาดใหญ่ มีสมาชิกมาก
- ข. เป็นพรรคที่ผิดกฎหมาย
- ✓..... ค. เป็นพรรคขนาดเล็ก มีระเบียบวินัยเคร่งครัด
- ง. เป็นพรรคที่ต่อต้านการลบล้างรัฐบาลประชาธิปไตย
- จ. เป็นพรรคที่เข้มแข็ง เพราะทำงานใต้ดิน
7. ประชาธิปไตยเกิดขึ้นครั้งแรกในศตวรรษที่.....
- ก. 1 - 5
- ข. 6 - 10
- ค. 11 - 15
- ง. 16 - 20
- ✓..... จ. 5 ก่อนคริสตกาล
8. ประชาธิปไตยโดยตรงเกิดขึ้นครั้งแรกใน
- ก. นครรัฐสปาร์ตา
- ✓..... ข. นครรัฐเอเธนส์
- ค. อเมริกา
- ง. อังกฤษ
- จ. ฝรั่งเศสและเยอรมนี
9. ข้อแตกต่างที่สำคัญระหว่างจิตนิยมและวัตถุนิยม คือ
- ก. ปัจจัยในการเปลี่ยนแปลงทางสังคม
- ✓..... ข. วัตถุนิยมมีลักษณะเป็นประวัติศาสตร์แต่จิตนิยมไม่เป็น
- ค. จิตนิยมถือว่าความคิดสำคัญ กว่าวัตถุ แต่วัตถุนิยมถือว่าวัตถุสำคัญกว่าความคิด
- ง. วัตถุนิยมถือว่าวัตถุมาก่อนความคิด แต่จิตนิยมถือว่าความคิดมาก่อนวัตถุ
- จ. อำนาจแห่งวัตถุสำคัญกว่าอำนาจแห่งความคิด

10. อุดมการประชาธิปไตยมีที่มาจาก

- ☒ ก. ลัทธิปัจเจกชนนิยม
- ข. ความเชื่อของพวกยิว
- ค. ความคิดของพวกคริสต์ศาสนา
- ง. ธรรมชาติ
- จ. นักคิดทางการเมืองต่าง ๆ

11. ประเทศที่นำความคิดของมาร์กซ์ไปใช้เป็นประเทศแรกคือ

- ก. อังกฤษ
- ข. สหรัฐอเมริกา
- ☒ ค. รัสเซีย
- ง. จีน
- จ. คิวบา

12. ข้อแตกต่างที่สำคัญระหว่างประชาธิปไตยกับเผด็จการคือ

- ก. ประชาธิปไตยเป็นอุดมการณ์และเผด็จการเป็นวิถีชีวิต
- ข. ประชาธิปไตยใช้หลักการประนีประนอม เผด็จการใช้หลักอำนาจนิยม
- ☒ ค. ประชาธิปไตยให้เสรีภาพและอิสรภาพ เผด็จการปิดกั้นเสรีภาพและอิสรภาพ
- ง. ประชาธิปไตยมีการเลือกตั้ง เผด็จการไม่มีการแต่งตั้ง
- จ. ประชาธิปไตยมีสถานะแผนราษฎร เผด็จการมีวุฒิสภาหรือสภาสูง

13. บุคคลคนแรกที่อธิบายถึงทฤษฎีมูลค่าส่วนเกินอย่างน่าเชื่อถือที่สุดคือ

- ก. เซเกล
- ข. เองเกลส์
- ค. ฟอยเออร์บัค
- ง. ฮอดบัค
- ☒ จ. มาร์กซ์

14. คุณลักษณะที่สำคัญของประชาธิปไตยแบบนครรัฐเอเธนส์ในสมัยเปอร์ิคลีสคือ

- ☒ ก. ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยตรงทุกคน

- ข. ประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจนโยบายของรัฐโดยอมทุกคน
- ค. ตำแหน่งทางการบริหารบางตำแหน่งมาจากการเลือกตั้ง
- ง. ผู้ที่ทำงานให้กับนครรัฐจะได้รับค่าตอบแทนอย่างเต็มที่
- จ. ประชาชนทุกคนมีสิทธิที่จะเข้าดำรงตำแหน่งต่าง ๆ ได้อย่างเต็มที่

15. ลักษณะที่สำคัญที่สุดของลัทธิคอมมิวนิสต์คือ

- ☒ ก. ไม่มีรัฐหรือรัฐสลายตัวไป
- ข. ไม่มีสังคม
- ค. ไม่มีชนชั้น
- ง. ไม่มีความขัดแย้ง
- จ. ไม่มีการปฏิวัติอีกต่อไป

16. กติกาที่สำคัญของการปกครองแบบประชาธิปไตยคือ

- ก. มีการเลือกตั้งฝ่ายบริหารเป็นครั้งคราว
- ข. มีการเลือกตั้งฝ่ายนิติบัญญัติเป็นครั้งคราว
- ค. มีการเลือกตั้งฝ่ายตุลาการเป็นครั้งคราว
- ☒ ง. ตำแหน่งทางฝ่ายบริหาร นิติบัญญัติและตุลาการมีการเลือกตั้งเป็นครั้งคราว
- จ. มีการเลือกตั้งฝ่ายบริหารและนิติบัญญัติเป็นครั้งคราว

17. ประวัติศาสตร์ทั้งหมดของสังคมมนุษย์เป็นอย่างไรในความคิดของมาร์กซ์

- ☒ ก. เป็นประวัติศาสตร์แห่งการต่อสู้ทางชนชั้น
- ข. เป็นประวัติศาสตร์แห่งที่กีดกัน
- ค. เป็นประวัติศาสตร์แห่งการสงคราม
- ง. เป็นประวัติศาสตร์แห่งการกดขี่ขูดรีด
- จ. เป็นประวัติศาสตร์แห่งการคืนชนต่อสู้กับธรรมชาติ

18. กระบวนการเมืองแบบประชาธิปไตยเป็นกระบวนการ

- ก. ที่มุ่งแสดงความคิดเห็นทางการเมือง
- ☒ ข. ที่มุ่งให้เกิดความรู้สึกเห็นพ้องต้องกัน
- ค. ที่มุ่งให้มีการเลือกตั้ง
- ง. ที่มุ่งแสวงหาอำนาจ ใช้อำนาจและรักษอำนาจทางการเมือง
- จ. ที่มุ่งให้มีการอภิปรายและโต้แย้งทางการเมือง

19. วิธีการดำเนินงานแบบประชาธิปไตยที่สำคัญที่สุดคือ

- ก. มีเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นในปัญหาทางถาวรเมือง
- ข. มีความเสมอภาคในการลงคะแนนเสียงตัดสินใจปัญหา
- ✓..... ค. การใช้เสียงข้างมากในการตัดสินใจปัญหาข้อขัดแย้ง
- ง. ให้โอกาสทุกคนเข้าพิจารณาปัญหาพร้อมกัน
- จ. ให้โอกาสแกนกลุ่มน้อยในการอภิปรายปัญหาด้วย

20. วิธีการดำเนินงานขั้นสุดท้ายของลัทธิทุนนิยมคือ

- ก. เกิดนายทุนขุนคลัง
- ✓..... ข. จักรวรรดินิยม
- ค. มีการลงทุนระหว่างประเทศ
- ง. มีสงครามแย่งชิงประเทศอาณานิคม
- จ. เกิดการคาบูกซาค

21. รัฐบาลภายหลัง 14 ตุลาคม 2516 มีอยู่ 4 ชุด ชุดใดบ้างที่เป็นเสรีประชาธิปไตย

- ก. ชุดนายสัญญา ธรรมศักดิ์ และชุด มรว.คึกฤทธิ์ ปราโมช
- ✓..... ข. ชุด มรว.คึกฤทธิ์ ปราโมช และชุด มรว.เสนีย์ ปราโมช
- ค. ชุด มรว.เสนีย์ ปราโมช และชุด นายธานินทร์ กรัยวิเชียร
- ง. ชุด นายสัญญา ธรรมศักดิ์ และชุด นายธานินทร์ กรัยวิเชียร
- จ. ไม่มีสักชุดที่เป็นเสรีประชาธิปไตย

22. ทฤษฎีที่สามารถประยุกต์ให้เข้ากับทฤษฎีมูลค่าส่วนเกินของมาร์กซ์คือ

- ก. ทฤษฎีแรงงานของเลนิน
- ข. ทฤษฎีคอมมูนของเหมา
- ค. ทฤษฎีแรงงานของเองเกลส์
- ✓..... ง. ทฤษฎีการขูดรีดของฟูรีเยร์ และ ฮอดสกิน
- จ. ทฤษฎีวิัตถุนิยมของฟอยเออร์บัค

23. อิทธิพลของประชาธิปไตยในสังคมไทยที่สำคัญที่สุดได้แก่

- ก. การเรียกร้องให้มีเสรีภาพทางสื่อมวลชน
- ข. การเรียกร้องให้มีเสรีภาพทางวิชาการ

- ค. การเรียกร้องให้มีการเลือกตั้ง
- ง. การเรียกร้องให้มีสถาบันนิติบัญญัติแห่งชาติ
- จ. การมีเสรีภาพในการนัดหยุดงานเพื่อขอขึ้นค่าจ้างแรงงาน
24. ข้อความที่สามารถบรรยายพัฒนาการทางสังคมของมาร์กซ์ได้อย่างดีที่สุด คือ
- ก. ความขัดแย้งในโครงสร้างส่วนล่าง จะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงในโครงสร้างส่วนบน
- ข. เมื่อความสำนึกทางสังคมเปลี่ยนไป สังคมก็จะพัฒนาไป
- ค. การเปลี่ยนแปลงสังคมขึ้นอยู่กับ การเปลี่ยนแปลงในความสัมพันธ์ทางการผลิต
- ง. เมื่อพลังการผลิตเปลี่ยนแปลงไป สังคมก็จะพัฒนาไป
- จ. เมื่อโครงสร้างส่วนบนเปลี่ยนแปลง โครงสร้างส่วนล่างก็เปลี่ยนไปด้วย
25. สาเหตุสำคัญที่มีการเรียกร้องให้รัฐบาลนำประชาธิปไตยมาให้แก่ชาวไทยเพราะ
- ก. ถือว่าอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน
- ข. ต้องการก่อความวุ่นวาย
- ค. ต้องการให้มีการเลือกตั้ง
- ง. ต้องการรัฐบาลที่มาจาก การยินยอมของราษฎร
- จ. ประชาธิปไตยดีกว่าเผด็จการ
26. สาเหตุที่สำคัญของการเปลี่ยนแปลงจากสังคมนิยมไปสู่คอมมิวนิสต์คือ
- ก. ไม่มีรัฐอีกต่อไป
- ข. สังคมมีความอุดมสมบูรณ์มาก
- ค. มีการพัฒนาทางอุตสาหกรรมสูง
- ง. สังคมปราศจากความขัดแย้งที่เป็นปฏิปักษ์ต่อกัน
- จ. ทุกคนมีฐานะเท่าเทียมกันแล้ว
27. องค์ประกอบที่สำคัญของประชาธิปไตย คือ
- ก. การใช้เสียงข้างมาก การมีเสรีภาพและความเสมอภาพ มีการเลือกตั้งเป็นครั้งคราวและอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน

- ข. มีพรรคการเมืองมากกว่าหนึ่งพรรค มีผู้นำที่เข้มแข็ง มีความเสมอภาค
ภายใต้กฎหมายและมีการเลือกตั้งเป็นครั้งคราว
- ค. ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมือง มีพรรคการเมืองฝ่ายค้าน อำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชนและมีการเปลี่ยนผู้ปกครองเป็นครั้งคราว
- ง. มีการกระจายอำนาจให้แก่ท้องถิ่น มีการแข่งขันทางการเมือง มีเสรีภาพภายใต้กฎหมายและมีความเสมอภาคทางสังคม
- จ. มีการเลือกผู้นำโดยเสรี รัฐบาลเป็นผู้รับใช้ประชาชน อำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชนและมีทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตย
28. ลำดับวิวัฒนาการทางสังคมตามความคิดของมาร์กซ์คือ
- ก. สังคมดั้งเดิม สังคมทาส สังคมนิยม คอมมิวนิสต์
- ข. สังคมทาส สังคมศักดินา สังคมนิยม
- ค. สังคมศักดินา สังคมทาส คอมมิวนิสต์
- ง. สังคมดั้งเดิม สังคมทาส สังคมนิยม
- ☒ จ. สังคมดั้งเดิม สังคมทาส สังคมศักดินา สังคมนิยม คอมมิวนิสต์
29. ประชาธิปไตยแบบใดที่โน้มเอียงไปทางเผด็จการมากที่สุด
- ก. ประชาธิปไตยชนชั้นมูลฐาน
- ข. ประชาธิปไตยแบบนำวิถี
- ค. สังคมนิยมประชาธิปไตย
- ง. ประชาธิปไตยนายทุน
- ☒ จ. เผด็จการเบ็ดเสร็จประชาธิปไตย
30. ตามความคิดของมาร์กซ์ สังคมใดมีแนวโน้มที่จะไม่ปฏิวัติ
- ก. สังคมอุตสาหกรรม
- ข. สังคมเกษตรกรรม
- ค. สังคมนิยม
- ง. สังคมที่เจริญแล้ว
- ☒ จ. สังคมคอมมิวนิสต์

31. ประชาธิปไตยสามารถแยกออกเป็นสองประเภทใหญ่ ๆ คือ
- ☒ ก. ประชาธิปไตยโดยตรงและโดยอ้อม
 - ข. ประชาธิปไตยแบบนำวิถีและแบบขั้นมูลฐาน
 - ค. ประชาธิปไตยแบบรวมศูนย์และแบบมวลชน
 - ง. ประชาธิปไตยโดยผู้แทนและโดยผู้นำ
 - จ. ประชาธิปไตยแบบอเมริกาและแบบอังกฤษ
32. ประเภทใหญ่ ๆ ของสงครามตามความคิดของเหมา ไคแก
- ก. สงครามจรยุทธ์ และสงครามประชาชน
 - ข. สงครามประจำที่ และสงครามเคลื่อนที่
 - ค. สงครามยืดเยื้อและสงครามมวลชน
 - ☒ ง. สงครามที่เป็นธรรมกับสงครามที่ไม่เป็นธรรม
 - จ. สงครามปฏิวัติและสงครามปฏิปักษ์ปฏิวัติ
33. คุณลักษณะที่เด่นชัดที่สุดของประชาธิปไตยคือ
- ก. มีการเลือกตั้ง
 - ข. มีพรรคการเมือง
 - ☒ ค. มีการเลือกตั้งเสรีและมีพรรคการเมืองหลายพรรค
 - ง. มีการหาเสียงเลือกตั้ง
 - จ. มีความเสมอภาคทางการเมือง
34. ข้อแตกต่างที่สำคัญระหว่างประชาธิปไตยกับสังคมนิยมคือ
- ก. ประชาธิปไตยใช้หลักการประนีประนอม แต่สังคมนิยมใช้การบังคับ
 - ☒ ข. ประชาธิปไตยเป็นลัทธิการเมือง แต่สังคมนิยมเป็นลัทธิทางเศรษฐกิจ
 - ค. ประชาธิปไตยมักใช้ในโลกรเสรี ส่วนสังคมนิยมมักใช้ในโลกคอมมิวนิสต์
 - ง. ประชาธิปไตยเป็นลัทธิเศรษฐกิจ แต่สังคมนิยมเป็นลัทธิการเมือง
 - จ. ประชาธิปไตยเป็นทั้งลัทธิการเมืองและเศรษฐกิจ แต่สังคมนิยมเป็นลัทธิเศรษฐกิจ
35. ความขัดแย้งที่สำคัญที่สุดตามทัศนะของสตาลิน คือ ความขัดแย้งระหว่าง
- ก. นายทุนและชนชั้นกรรมาชีพ
 - ข. มหาอำนาจจักรวรรดินิยมเก่ากับใหม่

- ค. ประเทศจักรวรรดินิยม เกาทัณฑ์
- ง. ประเทศจักรวรรดินิยมกับประเทศอาณานิคม
- ✓..... จ. ค่ายคอมมิวนิสต์กับค่ายเสรีนิยม

36. หลักเกณฑ์ที่สำคัญที่สุดที่ใช้ในการเลือกตั้งคือ

- ก. การแบ่งเขตการเลือกตั้ง
- ข. ประชากร 250,000 คนต่อผู้แทนหนึ่งคน
- ✓..... ค. การใช้เสียงข้างมาก
- ง. การรวมเขตการเลือกตั้ง
- จ. พรรคโคชณะการเลือกตั้งจะได้เป็นรัฐบาล

37. โครงสร้างส่วนบนตามความคิดของมาร์กซ์โคเก

- ก. กฎหมาย กองทัพ ระบบราชการ
- ข. รัฐบาล รัฐสภาและศาล
- ค. พลังการผลิต และความสัมพันธ์ทางการผลิต
- ✓..... ง. ทหารสามเหล่าทัพและคณะรัฐมนตรี
- จ. กฎหมาย ปรัชญา ระบบการเมือง ศาสนาและวัฒนธรรม

38. หลักการสำคัญของอุดมคติแบบประชาธิปไตยคือ

- ✓..... ก. มีความเชื่อมั่นในความสามารถ ในเสรีภาพและความเท่าเทียมกันของมนุษย์
- ข. ต้องการกำจัดการฉ้อราษฎร์บังหลวง
- ค. ต้องการให้มีการเปลี่ยนผู้นำทางการเมืองเป็นครั้งคราว
- ง. ถือว่าอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน
- จ. มีเสรีภาพทางสื่อมวลชนอย่างสมบูรณ์

39. เกณฑ์ที่จะใช้ตัดสินเกี่ยวกับความเป็นคอมมิวนิสต์ของสังคมหนึ่งสังคมใดที่สำคัญคือ

- ก. ไรระบบคอมมูน
- ข. ไรระบบสังคมนิยม
- ค. ไรระบบเผด็จการเบ็ดเสร็จ
- ✓..... ง. ไม่มีรัฐ
- จ. ไม่มีความขัดแย้ง

40. ข้อใดที่ช่วยให้เห็นถึงความหมายของประชาธิปไตยอย่างเด่นชัดที่สุด

- ก. เป็นระบอบการปกครองที่เลวร้ายที่สุด
- ข. มีอุดมการณ์ที่ต้องการให้เสรีภาพและความเสมอภาคแก่ประชาชนทุกคน
- ค. เป็นวิถีชีวิตของคนในสังคมตะวันตก
- ง. เป็นการปกครองโดยประชาชน ซึ่งเป็นเจ้าของอำนาจอันสูงสุด
- ✓..... จ. เป็นอุดมการณ์ทางการเมือง วิธีการปกครองและวิถีชีวิตของมนุษย์แบบหนึ่ง

41. มาร์กซใช้หลักเกณฑ์อะไรมาจัดลำดับการวิวัฒนาการทางสังคม

- ก. หลักเกณฑ์ทางสังคม
- ✓..... ข. หลักเกณฑ์ทางเศรษฐกิจ
- ค. หลักเกณฑ์ทางการเมือง
- ง. หลักเกณฑ์ทางชนชั้น
- จ. หลักเกณฑ์ทางการผลิต

42. ลักษณะการเมืองแบบประชาธิปไตยที่สำคัญที่สุดคือ

- ก. มีสิทธิในการเดินขบวนและนัดหยุดงาน
- ข. มีสิทธิที่จะต่อต้านและล้มล้างรัฐบาล
- ค. มีสิทธิเลือกตั้ง
- ง. มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง
- ✓..... จ. มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งและสิทธิออกเสียงแสดงประชามติ

43. วิธีการที่ดีที่สุด เพื่อให้ได้มาซึ่งจุดยืนภายใต้การปกครองแบบประชาธิปไตยนั้นคือ

- ก. การเดินขบวนแสดงประชามติ
- ข. การแสดงความคิดเห็นโดยผ่านสื่อมวลชน
- ✓..... ค. การปรึกษาหารือและการถกเถียงกัน
- ง. การใช้กำลังรุนแรงลงฝ่ายตรงข้าม
- จ. การเรียกร้องโดยผ่านพรรคการเมือง

44. ชั้นแรกของหลักวิชาวิธีคือ

- ☒ ก. มีข้อเสนอ
- ข. มีข้อเสนอใหม่
- ค. มีความคิดใหม่
- ง. มีข้อแย้งใหม่
- จ. มีข้อเสนอเก่า

45. วิธีการคัดสรรปัญหาแบบประชาธิปไตยที่ดีที่สุดคือ

- ก. ประนีประนอมปัญหาจากทุกฝ่าย
- ข. ให้อาวุโสเป็นผู้ชี้ขาด
- ค. ใช้วิธีเค้นขบจนแสดงมติชน
- ☒ ง. ใช้เสียงข้างมาก
- จ. ใช้วิธีการรุนแรง

46. วิธีการโฆษณาชวนเชื่อที่ได้ผลที่สุดของพรรคคอมมิวนิสต์จีนในการทำสงครามกลางเมืองกับเจียงไคเช็ค คือ

- ก. โฆษณาการปฏิรูปที่ดิน
- ข. โฆษณา การต่อสู้กับกองทัพญี่ปุ่น
- ค. โฆษณาใส่ร้ายป้ายสีกองทัพของเจียงไคเช็ค
- ☒ ง. โฆษณาการปล่อยเชลยและการแบ่งปันที่ดินให้ชาวนา
- จ. เปิดโปงการฉ้อราษฎร์บังหลวงของพรรคก๊กมินตั๋ง

47. ปัจจัยที่เอื้ออำนวยต่อการปกครองแบบประชาธิปไตยที่ดีที่สุดคือ

- ก. ปัจจัยทางการพัฒนาการบริหาร
- ข. ปัจจัยทางความสามารถของรัฐบาล
- ค. ปัจจัยของความสำเริงในการสร้างชาติ
- ง. ปัจจัยของการพัฒนาระบบกฎหมาย
- ☒ จ. ปัจจัยทางสังคม เศรษฐกิจและวัฒนธรรมทางการเมือง

48. การดำเนินงานของพรรคคอมมิวนิสต์ยุคประสงค์ใหญ่เพื่อ

- ก. คอตันรัฐบาล
- ข. การปราบการคอร์รัปชัน

- ☒ ค. การปฏิวัติเปลี่ยนแปลงระบอบการปกครอง
- ง. ลมล้างศาสนา
- จ. กำจัดนายทุนผูกขาด
49. ข้อความที่สรุปความศรัทธาของประชาธิปไตยได้ดีที่สุด คือ
- ก. ศรัทธาในเสียงข้างมาก
- ข. ศรัทธาในอำนาจอธิปไตยของปวงชน
- ค. ศรัทธาในความเท่าเทียมกันของมนุษย์
- ☒ ง. ศรัทธาในความสามารถ สติปัญญาและเหตุผลของมนุษย์
- จ. ศรัทธาในเสรีภาพของมนุษย์
50. วิธีการปฏิบัติแบบประชาธิปไตยรวมศูนย์ คือ
- ก. ใช้วิธีรวมอำนาจเข้าสู่ส่วนกลาง
- ☒ ข. เมื่อองค์การพรรคมีมติใด ทุกคนต้องปฏิบัติตาม
- ค. มีการเลือกตั้งภายในพรรคคอมมิวนิสต์
- ง. มีระเบียบวินัยอย่างเข้มงวด
- จ. ฝ่ายข้างน้อยอยู่ภายใต้ฝ่ายข้างมาก
51. อำนาจอันชอบธรรมทางการปกครองแบบประชาธิปไตยมาจากทำให้ความยินยอมของประชาชน ข้อความนี้แสดงถึงความคิดเกี่ยวกับ
- ☒ ก. การจัดให้มีการเลือกตั้งเป็นครั้งคราว
- ข. อำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน
- ค. เสรีภาพของประชาชน
- ง. ความเสมอภาคทางการเมืองของประชาชน
- จ. การแสดงความคิดเห็นคัดค้านนโยบายและการปฏิบัติงานของรัฐบาล
52. ข้อความที่อธิบายถึงกฎของการชู้ตริคตามที่ชนะของมาร์กซ์ ได้ดีที่สุดคือ
- ก. การชู้ตริคเกิดจากแรงงานส่วนเกิน
- ข. การชู้ตริคเกิดจากเวลาส่วนเกิน
- ค. การชู้ตริคเกิดจากผลผลิตส่วนเกิน
- ☒ ง. การชู้ตริคเกิดจากมูลค่าส่วนเกิน
- จ. การชู้ตริคเกิดจากนายทุน

53. ข้อความใดที่สอดคล้องกับทฤษฎีของประชาธิปไตยมากที่สุด

- ก. ผู้มีอำนาจย่อมมีสิทธิที่จะปกครอง
- ข. ประชาชนส่วนใหญ่ ชาคความสำนึกทางการเมือง
- ค. ประชาชนสามารถเลือกวิถีชีวิตของตนเองได้
- ✓..... ง. ผู้ปกครองต้องใช้อำนาจทางการเมืองเพื่อส่วนรวม
- จ. เป็นการปกครองที่ได้รับความยินยอมจากประชาชนโดยใจสมัคร

54. กฎที่มีประโยชน์มากที่สุดในการพยากรณ์การสงครามปฏิวัติคือ

- ก. รุสสภาพภูมิประเทศและภูมิอากาศ
- ข. เขาใจจุดอ่อนจุดแข็งของศัตรู
- ค. รูจักประมาณกำลังและสมรรถนะของข้าศึก
- ง. รูการขึ้นากองทัพ
- ✓..... จ. เขาใจสภาพ ลักษณะ และความสัมพันธ์ระหว่างสงครามกับสิ่งอื่น ๆ

55. สถานการณ์บ้านเมืองที่สนับสนุนทฤษฎีประชาธิปไตยคือสถานการณ์ในยุคของรัฐบาล

- ก. มรว. คึกฤทธิ์ ปราโมช
- ข. มรว. เสนีย์ ปราโมช
- ค. นายสัญญา ธรรมศักดิ์
- ง. นายสัญญา ธรรมศักดิ์ และ มรว. เสนีย์ ปราโมช
- ✓..... จ. มรว. คึกฤทธิ์ ปราโมช และ มรว. เสนีย์ ปราโมช

56. โครงสร้างพรรคคอมมิวนิสต์ตามความคิดของเลนิน คือ

- ก. เป็นพรรคมวลชน
- ข. เป็นพรรคที่มีกลุ่มอิทธิพลสนับสนุนอยู่มาก
- ค. เป็นพรรคที่เป็นปีกแผ่น มีสมาชิกมาก
- ✓..... ง. เป็นพรรคขนาดเล็ก มีสมาชิกน้อยแต่มีประสบการณ์สูง
- จ. เป็นพรรคปฏิวัติ

57. โครงสร้างที่สำคัญที่สุดของประชาธิปไตย คือ

- ✓..... ก. มีการถ่วงดุลย์และตรวจสอบระหว่างฝ่ายบริหาร นิติบัญญัติและตุลาการ
- ข. มีการปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎหมาย
- ค. มีรัฐบาลและรัฐสภา

- ง. มีระบบราชการ
- จ. มีพรรคการเมืองและกลุ่มผลประโยชน์
58. หลักการของทฤษฎีการต่อสู้ทางชนชั้นที่สำคัญของมาร์กซ์คือ
- ก. มีนายทุนและมีกรรมกร
- ข. ต้องมีสงครามกลางเมือง
- ✓..... ค. มีความขัดแย้งระหว่างชนชั้น
- ง. มีการทำลายสถาบันทางการเมืองแบบศักดินา
- จ. มีการปฏิวัติ
59. สังคมใดที่ใกล้เคียงกับสังคมคอมมิวนิสต์
- ก. สังคมนิยม
- ข. สังคมแบบโซเวียต
- ค. สังคมแบบคอมมูนจีน
- ✓..... ง. สังคมดั่งเดิม
- จ. สังคมสหกรณ์
60. ขอความต่อไปนี้เป็นข้อความใดที่มีความถูกต้องมากที่สุดในปัจจุบันนี้
- ✓..... ก. ประเทศไทยปกครองด้วยระบอบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข
- ข. ประเทศไทยปกครองด้วยระบอบเผด็จการที่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข
- ค. ประเทศไทยปกครองด้วยระบบทุนนิยม
- ง. ประเทศไทยปกครองด้วยระบบเสรีนิยม
- จ. ประเทศไทยปกครองด้วยระบบประชาธิปไตยและเผด็จการ
61. ขอความใดที่เป็นนิยามของพรรคคอมมิวนิสต์
- ก. เป็นพรรคของชนชั้นกรรมาชีพ
- ข. เป็นพรรคของชนชั้นนำของกรรมาชีพ
- ค. เป็นพรรคที่ยึดมั่นในอุดมการณ์คอมมิวนิสต์
- ✓..... ง. เป็นพรรคที่พิทักษ์ผลประโยชน์ของชนชั้นผู้ใช้แรงงานโดยชนชั้นนำ
- จ. เป็นพรรคปฏิวัติที่มุ่งหวังล้มล้างรัฐบาล

62. คำต่อไปนี้ คำใดมีความหมายใกล้เคียงที่สุดกับประชาธิปไตยแบบเจฟเฟอร์สัน

..... ก. ประชาธิปไตยโดยตรง

..... ข. ประชาธิปไตยรวมศูนย์

..... ค. ประชาธิปไตยโดยอ้อม

..... ง. ประชาธิปไตยนายทุน

☒ จ. เสรีประชาธิปไตย

63. ความสัมพันธ์ทางการผลิตหมายถึงความสัมพันธ์ระหว่าง

..... ก. ผู้ซื้อกับผู้ผลิต

☒ ข. นายจ้างกับลูกจ้าง

..... ค. ผู้ผลิตกับผู้ประกอบการ

..... ง. โรงงานกับวัตถุดิบ

..... จ. ชวานากับกรรมกร

64. การนำระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยมาใช้ในบางประเทศนั้น ความประสงค์ที่แท้จริงเพื่ออะไร

☒ ก. ความชอบธรรมในการปกครอง

..... ข. ให้มีการเลือกตั้ง

..... ค. ส่งเสริมเสรีภาพและความเสมอภาคของประชาชน

..... ง. รักษาไว้ซึ่งอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน

..... จ. ให้มีการประนีประนอมผลประโยชน์ของกลุ่มทางสังคมต่าง ๆ

65. ประเทศคอมมิวนิสต์หมายถึง

..... ก. ประเทศรัสเซียและสาธารณรัฐประชาชนจีน

..... ข. ประเทศที่ไม่มีการเลือกตั้งเสรี

☒ ค. ประเทศสังคมนิยม

..... ง. ประเทศที่พรรคคอมมิวนิสต์มีอำนาจเด็ดขาดในการปกครอง

..... จ. ประเทศที่มีพรรคการเมืองเพียงพรรคเดียว

66. ข้อความที่กล่าวว่า "รัฐบาลที่ดีที่สุดคือรัฐบาลที่ปกครองน้อยที่สุด" หมายความว่า

- ก. รัฐบาลจะเลวที่สุด ถ้าใช้อำนาจทางการเมืองมาก
- ข. รัฐบาลแบบประชาธิปไตยต้อง เป็นรัฐบาลที่ได้รับความยินยอมจากประชาชน

- ค. รัฐบาลที่ดีที่สุดคือรัฐบาลประชาธิปไตย
- ✓..... ง. การใช้อำนาจหน้าที่ของรัฐบาลต้องมีน้อยที่สุด
- จ. รัฐบาลที่ดีที่สุดควรเป็นรัฐบาลที่ไม่ทำอะไรเลย

67. ข้อความที่กล่าวว่าคอมมิวนิสต์ไม่มีศาสนาหมายความว่า

- ก. ประเทศคอมมิวนิสต์ทั้งหลายไม่มีศาสนา
- ✓..... ข. คอมมิวนิสต์คิดว่า โลกนี้มีพระเจ้า
- ค. ศาสนาเป็นสิ่งที่ไร้สาระ
- ง. ศาสนาเป็นของชนชั้นนายทุนเท่านั้น
- จ. ศาสนาเป็นพลังทางสังคมของกลุ่มหัวเก่า

68. การเลือกตั้งเสรีมีความหมายว่า

- ก. ประชาชนทุกคนมีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง
- ข. พรรคการเมืองที่ได้รับเลือกตั้ง จะได้รับการสนับสนุนจากประชาชนอย่างเต็มที่
- ค. เป็นเครื่องมือของนายทุนที่จะทำการครอบงำรัฐสภา
- ง. ประชาชนทุกคนมีเสรีภาพอย่างเต็มที่
- ✓..... จ. อำนาจอันชอบธรรมทางการเมืองมาจากการให้ความยินยอมของประชาชน

69. ทิวาสังคมคอมมิวนิสต์คลอออกมาจากครรภ์แห่งสังคมนิยม นั้นหมายความว่าสังคมนิยม

- ก. ไม่มีลักษณะเหมือนสังคมนิยมเลย
- ข. มีลักษณะส่วนใหญ่เหมือนสังคมนิยม
- ✓..... ค. มีลักษณะบางส่วนเหมือนสังคมนิยม

- ง. จะมีไม้ไผ่ดำไม่มีสิ่งคมทุ่นนิยม
- จ. เกิดขึ้นไผ่ดำไม่มีสิ่งคมทุ่นนิยม
70. วิธีการปกครองที่ใช้หลักการประชุมปรึกษาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันอย่างเต็มที่เสียก่อนแล้วจึงหาข้อยุติ เป็นผลมาจากอะไร
- ✓..... ก. การมีศรัทธาในความสามารถ สติปัญญาและการรู้จักใช้เหตุผลของมนุษย์
- ข. การประนีประนอมทางการเมือง
- ค. การไม่ยอมรับระบบอาญาโศ
- ง. การไม่ยึดถือในค่านิยมแบบเดิม
- จ. การยึดถือในหลักของเหตุผลมากกว่าตัวบุคคล
71. สังคมคอมมิวนิสต์เป็นสังคมที่มีการสลายตัวของรัฐ หมายความว่า
- ก. จะไม่มีการใช้ชื่อประเทศและกำหนดเส้นพรมแดนกันอีกต่อไป
- ✓..... ข. สังคมปลอดจากการกดขี่และผู้คนเคยชินกับการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์จนไม่ต้องมีกลไกพิเศษสำหรับมาคุกคามพลเมือง
- ค. จะไม่มีรัฐบาลทุนอีกต่อไป
- ง. อำนาจอรัฐของนายทุนจะถูกกลดลงลงหมดสิ้น
- จ. เป็นสังคมที่มีแต่ความสงบและเรียบง่าย
72. การที่เปโลโด้มีความคิดเห็นว่า "ประชาธิปไตยเป็นระบอบการปกครองโดยผู้ชนที่ปากคั่ง และขาดความรับผิดชอบใด ๆ ทั้งสิ้น" หมายความว่า
- ก. เสรีภาพที่สมบูรณ์นั้นมีลักษณะที่เป็นผลร้ายมากกว่าผลดี
- ข. การปกครองแบบประชาธิปไตยไม่ดี
- ค. เป็นการปกครองที่ถูกนักกวนเมืองชักนำไปสู่ความหายนะได้ง่าย
- ง. เป็นการปกครองโดยประชาชนที่ไม่มีความรู้ทางการเมือง
- ✓..... จ. เป็นการปกครองโดยประชาชนที่ขาดความรับผิดชอบและหลงในเสรีภาพ
73. ระหว่างรัฐบาลกับสังคมคอมมิวนิสต์ จะมีรัฐเผด็จการโดยชนชั้นกรรมาชีพเกิดขึ้นก่อน เพื่อ
- ก. พรรคคอมมิวนิสต์จะไต่ถึงใหญ่ในแผ่นดิน
- ข. ชนชั้นกรรมาชีพและชาวนา

- ☒..... ค. กำจัดและกวาดล้างสิ่งตกค้างจากรัฐนายทุน
- ง. สถาปนาระบบสังคมนิยม
- จ. สถาปนาระบบเผด็จการเบ็ดเสร็จ
74. การที่ประเทศหนึ่ง ๆ มีระบบการเมืองแบบประชาธิปไตย แต่คนในประเทศมีวิถีชีวิตที่ไม่ เป็นประชาธิปไตย จะมีผลอย่างไร
- ก. ประเทศนั้นจะกลายเป็นเผด็จการ
- ☒..... ข. ระบบการเมืองแบบประชาธิปไตยจะไม่ประสบความสำเร็จ
- ค. ไม่มีผลต่อระบบการเมืองแบบประชาธิปไตยเลย
- ง. มีผลเพียงแต่ประชาชนไม่มั่นใจในประชาธิปไตย
- จ. ไม่มีผลต่อการเมืองแบบประชาธิปไตยเลย
75. เมื่อถึงสังคมแบบคอมมิวนิสต์อะไรจะเกิดขึ้น
- ☒..... ก. ไม่มีชนชั้น
- ข. ไม่มีความขัดแย้ง
- ค. ไม่มีเผด็จการเบ็ดเสร็จ
- ง. ไม่มีประเทศ
- จ. ไม่มีสงคราม
76. ตั้งแต่ พ.ศ. 2475 ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงระบอบการปกครองเป็นต้นมาถึงปัจจุบัน ประเทศไทยไม่เคยประสบความสำเร็จในการสร้างสถาบันประชาธิปไตย อาทิ สภาผู้แทนราษฎรไม่มีความต่อเนื่อง ดังนั้น การเมืองในอนาคตน่าจะเป็นอย่างไร
- ก. รัฐบาลจะมีความมั่นคง แต่สภาผู้แทนไม่มีเสถียรภาพ
- ข. รัฐบาลไม่มีความมั่นคง แต่สภาผู้แทนมีเสถียรภาพ
- ☒..... ค. ทั้งรัฐบาลและสภาผู้แทนจะไม่มี ความมั่นคง
- ง. รัฐบาลแต่งตั้งจะดีกว่ารัฐบาลเลือกตั้ง
- จ. รัฐบาลเลือกตั้งจะดีกว่ารัฐบาลแต่งตั้ง
77. ในสังคมคอมมิวนิสต์ ซึ่งมีเศรษฐกิจดังนี้ ประชาชน
- ก. ไม่ต้องทำงานใด ๆ ทั้งสิ้น
- ข. ต้องทำงานเหมือนกับทาส

..... ค. มีอิสระที่จะเลือกประกอบอาชีพอะไรก็ได้

✓..... ง. ต้องทำงานตามความสามารถ

..... จ. ต้องทำงานตามความจำเป็น

78. ลักษณะคอมมิวนิสต์เหมือนลัทธิประชาธิปไตย ที่ต้องการให้

✓..... ก. มนุษย์ทุกคนมีความสุข

..... ข. ไม่มีการปฏิบัติสังคมนิยม

..... ค. มีการจัดปัญหาของมนุษย์ด้วยการใช้กำลังรุนแรง

..... ง. สังคมไม่มีชนชั้น

..... จ. มีเสรีภาพอย่างแท้จริง

79. การที่กล่าวว่า ประชาธิปไตยเป็นระบอบการปกครองที่เลวร้ายที่สุด
หมายความว่า ระบบการปกครองอื่น ๆ น่าจะเป็นระบอบการปกครองที่

..... ก. เลวมากกว่าประชาธิปไตย

..... ข. เลวเท่ากับประชาธิปไตย

..... ค. เลวน้อยกว่าประชาธิปไตย

..... ง. ไม่ดีไปกว่าประชาธิปไตย

✓..... จ. ไม่เลวมากหรือน้อยกว่าหรือเท่ากับประชาธิปไตย

80. สังคมคอมมิวนิสต์เป็นสังคมที่พัฒนาขึ้นจากพื้นฐานของสังคมทุนนิยมจึง

..... ก. ยังคงมีการค้าขายอยู่

..... ข. ยังคงมีชนชั้นอยู่

..... ค. ยังคงต้องมีการปฏิบัติ

..... ง. ยังคงมีการชู้สาวอยู่

✓..... จ. เป็นสังคมที่มีความเจริญทางวิทยาการ

ส่วนที่ 3

เพื่อขอทราบทัศนคติที่มีต่อลัทธิการเมือง
ของท่าน กรุณาเลือกข้อที่ท่านคิดว่าถูกต้องที่สุดเพียง
ข้อเดียว แล้วขีด ☒ ในวงกลมหลังข้อนั้น

เห็นด้วยอย่างมาก

เห็นด้วย

ไม่ความเห็น

ไม่เห็นด้วย

ไม่เห็นด้วยอย่างมาก

1. เนื่องจากประเทศไทยเป็นประเทศที่กำลังพัฒนา
ทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง ดังนั้นการ
ปกครองแบบประชาธิปไตยจึงไม่อาจกระทำการ
ดังกล่าวได้และรวดเร็วกว่าการปกครองแบบ
เผด็จการ

☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5

2. ลัทธิคอมมิวนิสต์เป็นลัทธิที่ชอบใช้กำลังรุนแรงและ
ฆ่าบริสุทธิ์

☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5

3. การปกครองระบอบประชาธิปไตยเป็นระบอบ
การปกครองที่ไม่เหมาะสมสำหรับประเทศไทย
ในขณะนี้

☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5

4. คอมมิวนิสต์เป็นเผด็จการเบ็ดเสร็จ

☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5

5. เสรีภาพจะหาไม่ได้เลยในประเทศคอมมิวนิสต์

☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5

6. ภารกิจของพรรคคอมมิวนิสต์ที่สำคัญ คือการทำ
ปฏิวัติซึ่งเป็นภารกิจที่โหดร้ายและไร้ศีลธรรม

☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5

7. เหม จาเอ ตุง เป็นนักคิดทางการเมืองที่สำคัญ
ที่สุดในปลายศตวรรษที่ 20

☐ 5 ☐ 4 ☐ 3 ☐ 2 ☐ 1

8. เลนินเป็นบุคคลที่น่านับถือ เพราะได้เป็นผู้นำ
รากฐานคอมมิวนิสต์ขึ้นในสหภาพโซเวียต

☐ 5 ☐ 4 ☐ 3 ☐ 2 ☐ 1

9. ประเทศคอมมิวนิสต์อย่างเช่น รัสเซีย และจีน
เป็นประเทศที่ชอบก่อสงคราม

☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5

10. การลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง เป็นวิธีเดียวที่
ประชาชนมีอยู่ในการแสดงประชามติให้รัฐบาล
ได้รับรู้ไว้

☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5

เห็นด้วยอย่างมาก
เห็นด้วย
ไม่ความเห็น
ไม่เห็นด้วย
ไม่เห็นด้วยอย่างมาก

11. คอมมิวนิสต์ไม่นิยมต่อสู้กันตามกติกาของระบบ
รัฐสภา แต่ชอบต่อสู้กันด้วยอาวุธ จึงเป็นลัทธิ
การเมืองที่ไร้ประโยชน์
(1) (2) (3) (4) (5)
12. สงครามยืดเยื้อยาวนานที่พวกคอมมิวนิสต์จีนได้
เลี้ยมส่อนพวกคอมมิวนิสต์ไทยนั้น เป็นสงคราม
ที่สร้างความหายนะให้แก่ประเทศมากที่สุด
(1) (2) (3) (4) (5)
13. ประชาธิปไตยไม่มีหลักประกันให้แก่อำนาจในการ
ปกครองได้ว่า ผู้แทนราษฎรจะมีความสามารถ
พอเพียงกับการบริหารบ้านเมืองโดยการออก
กฎหมาย
(1) (2) (3) (4) (5)
14. ไม่มีลัทธิการเมืองใดในโลกนี้ที่จะโหดร้าย
เท่าลัทธิคอมมิวนิสต์
(1) (2) (3) (4) (5)
15. ประชาธิปไตยเป็นระบบการปกครองที่มี
กระบวนการตัดสินใจที่ยาวมากทำให้งาน
นั้นไม่มีประสิทธิภาพ
(1) (2) (3) (4) (5)
16. พวกคอมมิวนิสต์ไม่เคยทำอะไรเพื่อชนชั้น
กรรมกรตามที่ได้อ้างกันเลย แต่ทำเพื่อชนชั้นนำ
ของพรรคคอมมิวนิสต์เท่านั้น
(1) (2) (3) (4) (5)
17. การที่พวกคอมมิวนิสต์ทำการวิบัติทรัพย์สินของเอกชน
เพื่อไม่ให้มีในสังคมอีกต่อไป เป็นการกระทำที่
ออกนอกจากความยุติธรรมอย่างแท้จริง
(1) (2) (3) (4) (5)
18. การเปลี่ยนแปลงผู้ปกครองเป็นครั้งคราวใน
ระบบประชาธิปไตย เป็นหลักการที่ป้องกันผู้หนึ่ง
ผู้ใดผูกขาดการใช้อำนาจรัฐไว้คนเดียว
(5) (4) (3) (2) (1)

เห็นด้วยอย่างมาก
เห็นด้วย
ไม่ความเห็น
ไม่เห็นด้วย
ไม่เห็นด้วยอย่างมาก

19. การที่ประเทศในแถบอินโดจีนต้องกลายเป็น
คอมมิวนิสต์เพราะเล่ห์เหลี่ยมและการโฆษณา
ชวนเชื่อของพวกเขา
1 2 3 4 5
20. ประชาธิปไตยเป็นระบอบการปกครองที่มีกระบวนการ
การตัดสินใจและกลั่นกรองงานที่รอบคอบและสุชุม
5 4 3 2 1
21. หลักการปฏิวัติในลัทธิคอมมิวนิสต์เป็นหลักการ
ที่ป่าเถื่อน
1 2 3 4 5
22. การเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการ
ปกครองจะทำให้การเมืองยุ่งเหยิงยิ่งขึ้น
1 2 3 4 5
23. การให้สิทธิและเสรีภาพแก่ประชาชนมากเกินไป
จะนำความไม่มีเสถียรภาพมาสู่รัฐบาลได้
1 2 3 4 5
24. ประชาชนโดยทั่วไปไม่มีความสามารถที่จะปกครอง
ตนเองและสามารถตัดสินใจทางให้แก่สังคมได้ทุกคน
1 2 3 4 5
25. สงครามต่าง ๆ ในทวีปแอฟริกาปัจจุบันนี้ ล้วนแต่
เกิดขึ้นจากการเผยแพร่ลัทธิคอมมิวนิสต์เท่านั้น
1 2 3 4 5
26. ลัทธิคอมมิวนิสต์เป็นลัทธิที่ดีที่มีเหตุผล และเหมาะ
สมสำหรับประเทศด้อยพัฒนาทั้งหลาย
5 4 3 2 1

ตารางสมตัวอย่างในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

วิทยาเขต	ปี ที่	ศึกษาศาสตร์			วิทยาศาสตร์			สังคมศาสตร์			มนุษยศาสตร์			รวม		
		ช	ญ	รวม	ช	ญ	รวม	ช	ญ	รวม	ช	ญ	รวม	ช	ญ	รวม
ประสาน มิตร	1	14	41	55	4	6	10	3	6	9	2	11	13	23	64	87
	2	10	14	24	9	7	16	2	3	5	1	7	8	22	31	53
	3	10	5	15	5	1	6	3	1	4	7	9	16	25	15	41
	4	13	14	25	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ปทุมวัน	1	4	11	15	2	2	4	2	2	4	3	9	12	11	24	35
	2	4	10	14	4	3	7	1	2	3	-	10	10	9	25	34
	3	4	22	26	-	-	-	-	-	-	2	5	7	6	27	33
	4	14	19	33	-	-	-	-	-	-	-	-	-	14	19	33
บางแสน	1	7	17	24	7	9	16	3	2	5	5	7	12	22	35	57
	2	5	2	7	2	2	4	2	6	8	4	7	11	13	17	30
	3	5	19	24	3	2	5	4	6	10	1	4	5	13	31	44
	4	52	30	92	-	-	-	-	-	-	-	-	-	52	40	92
พิษณุโลก	1	8	13	21	-	-	-	-	-	-	2	4	6	10	17	27
	2	9	9	18	-	-	-	-	-	-	-	-	-	9	9	18
	3	14	8	22	-	-	-	-	-	-	-	-	-	14	8	22
	4	47	37	84	-	-	-	-	-	-	-	-	-	47	37	84

แผนก ข -- คอ

วิทยาเขต	ปี ที่	ศึกษาศาสตร์			วิทยาศาสตร์			สังคมศาสตร์			มนุษยศาสตร์			รวม		
		ช	ญ	รวม	ช	ญ	รวม	ช	ญ	รวม	ช	ญ	รวม	ช	ญ	รวม
มหาสารคาม	1	5	13	18	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	13	18
	2	7	6	13	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7	6	13
	3	13	1	14	-	-	-	-	-	-	-	-	-	13	1	14
	4	50	45	95	-	-	-	-	-	-	-	-	-	50	45	95
สงขลา	1	9	13	22	6	-	6	-	-	-	2	10	12	17	23	40
	2	3	9	12	2	3	5	1	3	4	-	7	7	6	22	28
	3	4	15	19	-	-	-	-	-	-	2	2	4	6	17	23
	4	22	41	63	-	-	-	-	-	-	-	-	-	22	41	63
บางเขน	1	8	17	25	-	-	-	-	-	-	-	-	-	8	17	25
	2	14	10	24	-	-	-	-	-	-	-	-	-	14	10	24
	3	15	8	23	-	-	-	-	-	-	-	-	-	15	8	23
	4	20	43	63	-	-	-	-	-	-	-	-	-	20	43	63
พลศึกษา	1	20	6	26	-	-	-	-	-	-	-	-	-	20	6	26
	2	14	2	16	-	-	-	-	-	-	-	-	-	14	2	16
	3	43	7	50	-	-	-	-	-	-	-	-	-	43	7	50
	4	53	15	68	-	-	-	-	-	-	-	-	-	53	15	68
รวม	1-4	520	532	1,052	44	35	79	21	31	52	31	102	123	566	645	1,306

บรรณานุกรม

- Almond, Gabriel A. and Verba, Sidney. The Civic Culture: Political Attitudes and Democracy in Five Nations. Boston: Little, Brown and Company, 1965.
- Bloom, Benjamin S. ed., Taxonomy of Educational Objectives, Handbook I: Cognitive Domain. New York: David McKay Company, Inc., 1956.
- Bode, Boyd H. Democracy as a Way of Life. New York: The Macmillan Company, 1950.
- Dahl, Robert A. Modern Political Analysis. 2 nd. ed; New Delhi: Prentice-Hall of India, 1975.
- Ebenstein, William. Today's ISMS. 5 th. ed; New Jersey: Prentice-Hall, Inc, 1967.
- . Two ways of Life: The Communist Challenge to Democracy. New York: Holt, Rinehart and Winston, Inc., 1964.
- Hook, Sidney. World Communism. New Jersey: D. Van Nostrand Company, 1962.
- Katz, Joseph. ed., The Communist Manifesto. New York: Washington Square Press, 1972.
- Lasswell, Harold and Kaplan, Abraham. Power and Society. New Haven: Yale University Press, 1963.
- Lenin, V.I. Collected Works. 42 Vols. Moscow: Foreign Languages Publishing House, 1963.
- Lipset, Seymour S. Political Man: The Social Bases of Politics. London: Mercury Books. 1963.

Mao Tse-tung. Selected Military Writings of Mao Tse-tung.

Peking:Foreign Languages Press, 1965.

----- . Selected Works of Mao Tse-tung. 4 Vols. Peking:

Foreign Languages Press, 1965.

Marx, Karl. Capital. 3 Vols. Moscow:Progress Publishers,

1974.

----- . and Engels, Friederick. Selected Works. Moscow:

Foreign Languages Publishing House, 1962.

Mckeon, Richard. ed., Democracy in a World of Tensions:

A Symposium. Paris:United Nations Educational,

Scientific and Cultural Organization, 1951.